

Luke Short:

ZLATNA ZAMKA

Luke Short

ZLATNA ZAMKA

VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA

Glavni i odgovorni urednik Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (v. d. predsjednika
Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak) –
OOUR Informativno-revijalna izdanja (v. d.
direktora Božidar Radman)

Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavač i tiskare: 41000 Za-
greb, Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-099, 515-555 i 519-555

Telex: 21 121 YU VŠK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.),
Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl.
i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac
(pomoćnik gl. i odg. urednika)

Tisak: NIŠPRO »Vjesnik«, OOUR Novinska rotaci-
ja i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Tehnički urednik: Branka Ožegić

Luke Short: Zlatna zamka
Naslov originala: King Colt
Copyright: VPA
Recenzija: Branko Kosec
Prijevod: Katarina Ott

Laso broj 722 izlazi 14. 8. 1987.
u nakladi 66.200 primjeraka.

I

Kad se posljednja zraka sunca sakrila iza vrha Monarch, oči starog Picka Hendryja vratiše se zemlji i poslu što ga je trebalo obaviti. Pogledao je mrtvaca ispruženoga pred sobom.

— Moglo bi proći — ponovio je glasno. — Kosa mu je slična mojoj i noge su nam jednako dugačke. S mojom odjećom i malo kamuflaže moglo bi proći.

Za Picka je mrtvac predstavljao slabašno zadovoljstvo. Dva dana prije toga uvjerio se da ga netko prati. Nije se baš previše zabrinuo, jer su ga već mnogo puta pratili u ovih trideset godina otkako traži zlato po planinskom masivu Calicoes. Znao je da će pratilac pričekati da ga on izvede iz labirinta kanjonâ do prve vode, i da će ga tek onda napasti; znao je isto tako da kod sebe ima samo presvlaku i alat za kopanje — ništa više. Međutim, svima ostalim u ovom kraju bilo je nemoguće povjerovati da taj stari, lukavi čovjek, koji već trideset godina prekopava planine, nije još iskopao baš ništa zlata. Stoga su o njemu pričali kao o bogatašu. Nije li uvijek imao novaca? Nije li posvojio dijete bez roditelja i napravio od njega čovjeka — a to je Johnny Hendry, danas zamjenik šerifa okruga Cosmos. Je li im ikada nešto nedostajalo?

Pick je takvim ljudima mogao reći da bi svaki čovjek, makar s malo mozga, mogao zaraditi za skroman život kopajući na bar stotinu mjesta s ove strane Calicoesa. Ali ono što im nije rekao — jer se dogodilo tek prije tjedan dana — bila je vijest da je naišao na pravo blago:

golemu zlatnu žilu o kakvoj nikada nije mogao ni sanjati.

— Bogat sam — neprekidno je ponavljao posljednja dva dana. — Tako strašno bogat da za života neću moci potrošiti ni jednu stotinku od toga — čak ni petstoti dio.

A onda je, prije dva dana, ustanovio da ga dvojica prate. Nije se želio izravno suočiti s njima, jer je sad imao što i izgubiti, već se odlučio za drugu varijantu: provest će ih kroz labirint kanjonâ i dočekati na kraju.

Jedino oružje koje je nosio sa sobom bila je dvocijevka s krupnom sačmom. Napunio ju je i na izlazu iz kanjona legao kraj puta i stao čekati. Nakon jednoga sata pojavio se jahač. Bio je mršav, koščast, sa dva nisko položena revolvera. Pick ga je pustio da mu se približi na četiri metra, a onda je poviknuo:

— Hej!

Čovjek se trgnuo i iste sekunde mašio za revolver; no bilo je prekasno. Pick je ispraznio obje cijevi i prilično unakazio blisku metu.

Poput svih pustinjaka i Pick je bio sklon mudrovanju, pa je nakon toga zapalio lulu i stao razmišljati o čudesnim putovima sudbine:

— Sreća je zaista čudna stvar. Mogao sam sada biti na njegovu mjestu. I nikome ne bi nedostajao, osim Johnnyju.

No hoće li nedostajati i Johnnyju? Prisjetio se kako je prije dvadeset pet godina pronašao Johnnyja: šuljao se iza Indijanaca i naišao na kolibu u plamenu, spazio mrtvu ženu i njenog muža, a zatim mu je pažnju privukao slabašan dječji plač.

Pronašao je dijete ispod ormara, gdje ga je sakrila izbezumljena majka. Othranio ga je i odgojio. – Johnny je izrastao u snažnog, velikog i bezbrižnog mladića – možda isuviše bezbrižnog. Nije brinuo ni za što, osobito sada u ulozi pomoćnika šerifa. Cijeli je okrug bio prilično gadan, a posebno je bio opasan grad Cosmos. Bilo je mnoštvo kradljivaca stoke, revolveraša, ubojica. Zakon je, zahvaljujući nemarnom šerifu, bio čista sprdnja.

A Johnny je, smiješeći se na sve to, jednom rekao starom Picku:

– Pick, ti bar dobro poznaješ zakon Zapada. Krpa traži zakrpu. Neka revolveraš ubije revolveraša. Ako se čovjek ne zna sâm brinuti o sebi, neka propadne. Ti se nikad nisi obratio zakonu za pomoć. To ne radi ni jedan pravi muškarac.

Pick, koji nikad nije previše govorio, ni na ovo nije ništa rekao.

Vratio se iz misli u sadašnjost. Da, ovaj će mu mrtvac biti od koristi. Promijenit će s njime odjeću, staviti mu lažni nacrt nalazišta i malo zlatnog praha u otrcane traperice. Sačmarica se pobrinula za njegovo lice. Odlučio je čovjeka baciti odmah preko ruba stijene, u dolinu. Sigurno će se otkotrljati do puta kojim prolaze ljudi s Ranča 33, pa će ga oni zacijelo pronaći, privučeni lešinarima.

Pick zaključi da mu je preostalo trideset dana da u gradu prijavi ono svoje pravo, bogato nalazište. Za tih trideset dana će upoznati Johnnyja. »I ako nije ono što se nadam da jest«, pomislio je, »što mi vrijedi cijelo to bogatstvo? Bolje da sam mrtav«.

Nakon što je obavio sve s mrtvacem, vratio se do svojih dviju mazgi, Jenny i Berthe, presvukao se, spalio strančevu odjeću i stavio dvije vrećice zlatnog praha u bisage.

U ponoć se zaputio dobro poznatom stazom za prijevoz tereta. Bacio je posljednji pogled na mazge, znajući da će one ubrzo stići do vode i tamo ih pronaći poznati ljudi. Odvagnuo je u rukama teške mrtvačeve revolvere. Budući da je pu-

šku ostavio na mazgi, o njima je sada ovisila njegova hrana.

II

U salunu »Kiowina glava« za stolom za poker sjedio je i Johnny Hendry. Bio je najviši od četvorice igrača, ugodna i čista lica, po čemu se uvelike razlikovao od ostalih. Na lijevoj strani prsiju bila mu je značka zamjenika šerifa; nije nosio revolvere. Odjeća mu je bila izlizana, ali čista. Na glavi je imao crni stetson širokog oboda.

U salun je doteturio neki došljak; spazivši Johnnyja, pride mu. Bio je nizak, nabijen, neobrijan i pomalo pijan. Nosio je revolver opasno nisko.

– Trebam te samo na minutu, Hendry. Ali vani!

Kad su se našli vani, kauboj se okrenuo prema Johnnyju.

– E da znaš, konačno sam ga šćepao!

– Koga?

– Turka Hebrona. Prošle sam se noći sakrio iza obora u kanjonu Duch i vidio ga kako mi odvodi osam konja – čuješ li, vidio ga...

– I što hoćeš da uradim? – zapitao je Johnny.

– Hej, čovječe, pa što se radi s konjokradicama?

– Tko ga je vidio osim tebe, Cass?

– Nitko. Zar ja nisam dovoljan? Johnny je odmahnuo glavom.

– Ništa bez dva svjedoka, Cass. Osim toga, da si zaista vidio Turka Hebrona kako ti krade konje, ti bi ga ubio. Čak i da ti nije izvodio konje, ti bi ga svejedno ubio...

– Ali, vidio sam ga!

– Zašto ga onda nisi ubio? Ovdje svatko puca na konjokradice.

– Pa da me optuže za ubojstvo!

– Onda ga pričekaj na ulici. I on nosi revolver. Ali, upozoravam te. Neka bude pošteno i pred svjedocima. Onda ga sredi.

Cass je prokleo ispod glasa, no Johnny se samo nasmiješi.

– Neću ja nasjesti na tu tvoju igru, Cass. Budi pošten, pa me pusti na miru.

— Kažeš da nisam pošten, a? — bio je Cass uporan. — A zar ti nisam jučer doveo dvije Pickove mazge, kad su mi došle na vodu? Mogao sam ih zadržati — i njih i onu polovicu vrećice zlatnog praha, zar nisam?

— Da — odvrati mirno Johnny — mogao si. Mogao si uzeti cijelu vrećicu, umjesto polovice. A sad me pusti na miru, važi?

No Cass se nije dao otjerati, a alkohol mu je još više pojačavao ljutnju. — Problem je s tobom Johnny u tome što nisi dovoljno čovjek da obavljaš taj posao zamjenika. U bilo kojem drugom kraju već odavno bi te otpustili!

— Slušaj Cass — obratio mu se Jonny. — Pijan si. Osim toga, mnogo si manji od mene. No ako se smjesta ne počistiš odavde, bit će ti veoma žao.

Cass baci pogled na Johnnyjev bok. O njemu nije bilo revolvera. Zlokobno se nacerio. — Bogami, imam osjećaj da ćeš malo plesati.

— Da vidimo.

Cassovi se prsti približiše futroli, gotovo da je dodirnuo revolver. Odjednom, Johnny ga snažno, pljoštimice udari po zglobu Cass zaječa od bola i revolver mu ispadne i tresne o tlo. Johnny naglo pruži obje ruke i zgrabi Cassa za gustu kosu; povukao mu je glavu prema dolje, a zatim ga svom silinom pogodio koljenom u bradu. Cass se skljkao na nogostup i ostade ležati u dubokoj nesvjestici.

Johnnyjev interes za poker je splasnulo, a i zabrinuo se zbog Picka. Stari je, istina, bio nepredvidljiv, sve stariji i luckastiji, lako ga je mogla napasti kakva skitnica iz Calicoesa.

Johnny je ušao u salun »Cosmos« i prišao Nori koji je već tri godine tu radila. Osjećala se kao kći gospode Jenkiñs i već je odbila šest Johnnyjevih bračnih ponuda. Nora je baš pospremala za gostima koji su izašli. Na njoj je bilo tamno odijelo za jahanje, tako da je njeno snažno koščato tijelo dolazilo do izražaja. Johnny se zagledao u tamoplave oči i izustio:

— Dobro jutro.

— Dobro jutro, gospodine — zezala se Nora.

— Ideš jahati?

— Aha!

Johnny je nezadovoljno kimao glavom. — Opasan je ovo kraj. Preopasan za osamljenu djevojku.

— Ali ne idem sama — naglasila je Nora.

— Oh! — zbunio se malo Johnny.

— Nego s kim?

Nora ga je promatrala s laganim podsmijehom. — S Tipom Rogersom s Esmeralde. Imao slobodan dan.

— Nora, zabrinut sam za Picka.

— Ti zabrinut? To je teško povjerovati.

— Ne sviđa mi se sve to. Pick nije takav da ostavlja zlato u bisagama.

— Pogotovu u ovakvom kraju. Možda su ga stvarno orobili.

Vrata blagovaonice naglo su se otvorila. Ušao je Hank Brender jedan od ljudi s Ranča 33, pa i ne pogledavši Noru, samo je rukom dodirnuo obod šešira.

— Johnny, pronašli smo jutros Picka.

Johnny nije ništa rekao, samo je gledao Hanka, ali se u njemu nešto prelomilo.

— Mrtav je — dodao je Hank. — Ubili su ga iz sačmarice i bacili niz stijenu.

Johnny je samo sjedio i zurio u Hanka. Čuo je Norin tihi krik. — Je li to sigurno Pick? — upitala je Nora.

— Najprije nismo bili sigurni, ali je iste grade i ima njegovu odjeću. Carmody ga je pronašao. Znaš da se Pick baš nije pretjerano presvlačio. Njegovu je odjeću lako prepoznati. Pronašli smo i lulu i stari stetson sa šibicama zataknutim za vrpce na obodu. Bio je... — Hank je pogledao prema Nori i odustao od kraja rečenice.

Johnny je bivao sve blijedi. Ustao je i pošao prema prozoru. Pick je mrtav! Čovjek koji ga je pronašao i pružio mu sve u životu! Izašao je i zaputio se prema svom uredu.

Šerifa Bailyja Bulea, čvrstog šezdesetogodišnjaka, zatekao je za nje-

govim stolom. Djelovao je mirno i gotovo tupavo, ali su ga oni koji su ga imali prilike vidjeti u rijetkim dvobojima itekako poštivali. Na sebi je imao preveliko crno odijelo, pa se gusta, sijeda kosa je više isticala. Pogledao je Johnnija. — Hank mi je već rekao — izgovorio je. — To je strašno. I podlo, osim toga. Ubiti starca, samo tako!

— Hank kaže da su ga ubili iz sačmarice. Pronašli su zlatnu prašinu u bisagama.

— Misliš li da je Pick pronašao nešto krupno? — upita Baily.

— Sigurno. Tko god to učini, mogao je uzeti bisage da je htio. Ali nije. Propustio ih je i pretražio Picka.

Što je tako važno pronaći na Picku da nije ni pogledao u bisage?

— Upute kako da dode do još više zlata, valjda.

— Nacrt nalazišta?

— Znam što misliš, Johnny. Čovjek koji je ubio Picka ima nacrt i dočepat će se zlata. Neće ga moći ovdje prodavati zbog straha da se ne oda. Morat će otići nekamo dalje i pomalo ga prodavati. Obavijestit ćemo sve u okolici.

— Slašem se, Baily. Ščepat ćemo ga. S papirima ili sa zlatom, svejedno. Ali nešto je tu čudno.

— Kako to misliš?

— Zar nije čudno da bi starca ubili poslije četrdeset godina provedenih u ovom kraju upravo na dan kad se dočepao nalazišta?

— Možda jednostavno nije imao sreće.

— Previše se toga događa. U petak navečer Kennicottovi ljudi su napravili rusvaj. Prošlog mjeseca u Esmerelli. Prije petnaest dana izboden je jedan kopač. Dvojica su napadnuti kod Doca Palmera. Sedamdeset konja je nestalo. A sad je Pick ubijen upravo kada je pronašao nalazište svog života.

— Što želiš time reći? — začudio s Blue. — Mi se trudimo da što bolje obavimo svoj posao. Ne možemo učiniti ništa više. — Zastao je na trenutak i stisnuo vjede. — Odnosno, ja ne mogu učiniti ništa više. Ali, za tjedan dana su izbori, Joh-

nny — možda bi ti htio uvesti malo reda, ha? Zakon i poredak, ha?

— Hoćeš li se ti kandidirati?

— Hoću. Ali se neću baš previše boriti za zakon i poredak.

— Dobro — smjesta odgovori Johnny. — Kandidirat ću se za šerifa.

— Samo naprijed! — odvrati Baily nakon kratke šutnje. — Što god mi rekli ili učinili, ljudi se neće promijeniti. Ja ću im reći svoje, a ti im reci svoje. Kad dode vrijeme izbora, vidjet ćemo što će biti.

— Pobijedit ću te, Baily, eto, to će biti. Ja želim biti šerif.

— Ne, ja ću pobijediti tebe, Johnny. Ja želim ostati šerif.

III

Ranč 33 je ležao oko osam milja južno od Cosmosa. Zauzimao je veliku površinu i zajedno s još šest pripojenih rančeva protezao se sve do New Mexica. Nije oskudijevao vodom, a kroz njegovu sredinu su se protezali plodni i travnati obronci lanca Calicoes. To golemo carstvo trave protezalo se u beskraj.

Vlasnik cijelog tog područja bio je major Fitz, nekadašnji vojnik. Kad je Johnny toga dana sjahao pred glavnim upravnim zgradom, major Fitz mu je odmah izašao u susret. Bio je to nizak čovjek, a i dalje je nosio nešto nalik na konjičku uniformu, s ponešto prevelikim šeširom. Uživao je veliko poštovanje u cijelom kraju.

— Leži u teretnim kolima — oporo se major obratio Johnniju ali je bolje da ga ne ideš gledati. Kakav je bio čovjek! Uvijek sam se prema njemu osjećao malen i ništavan! Sidi, Johnny, evo ti ruka.

Rukovao se s Johnnyjem i ovaj osjeti kako mu se ruka trese.

— A sada mi reci što želiš. Može li večera? Trebaju li ti ljudi? Poslao sam dvojicu na mjesto gdje je pronadeno tijelo, ali bez koristi, Johnny. Nema nikakvih tragova. Moj najbolji čovjek se popeo i gore, na stijenu, ali ni tamo nije bilo ničega. — Fitz se okrenuo. — Hej, Carmody, dodi malo ovamo. Upoznajte se: ovo

je Hank Carmody, a ovo je Johnny Hendry. – A zatim je, još prije no što su se ovi rukovali, nastavio: – Pošao sam s njim po tijelo. Nije bilo ničega. Lešinari su već skoro sve obavili. Tragovi kojota, tragovi lešinara i tragovi čovjeka. Vidjeli su se duboki otisci u pijesku. Bio je opljačkan.

– To je i Hank rekao – reče Johnny i pogleda Hanka Carmodyja. – Kako ste to zaključili?

– Prvo su me privukli lešinari. Odjahao sam tamo i spazio tijelo. Nisam ništa dirao, samo sam dugo proučavao okolno tlo. Bilo je ljudskih tragova, ali bez znakova napada, pa sam ga pretražio. Donio sam sve što sam mu pronašao u kaputu. Major je odmah za to saznao i došao za mnom.

– Hvala ti na svemu što si učinio – reče Johnny. – Pa ipak, htio bih ga vidjeti.

Johnny i major zaputiše se u staju, gdje su stajala kola i vratiše se već nakon jedne minute. Johnny je bio bljedi u licu nego obično, ali čvrst i odlučan.

– Ovo mora prestati – počeo je polako, te se okrenuo prema mjoru Fitzu. – Kandidirat ću se za šerifa i pokušati uvesti red. – Major je sa zanimanjem slušao što mu je Johnny govorio, a onda mu se ovaj izravno obratio: – Ako me vi budete podržali i još desetak drugih velikih stočara, pobijedit ću. Dobit ću ja dosta glasova i u gradu, ali tu je, zajedno s glasovima rudara, Blue jači, jer im dopušta da rade što žele. Pa ipak, ljudi u gradu već su siti nasilja, u tome je moja prednost.

– Oh, mislim da će još biti velike borbe. Neće se Blue samo tako predati – reče major.

– No dobro – uzvratiti Johnny. – Lako za to. I ja sam već nešto od njih naučio. Hoćete li me podržati?

– Pa znaš da hoću! – spremno odvrati major. – Samo se bojim da se ne zaletiš. Najprije očisti ovaj kraj od svakojakih vucibatina, onda ću biti potpuno za tebe.

– Dobro. Ali htio bih još nešto. Major ga upitno pogleda.

– Htio bih od vas dobiti popis ljudi za koje mislite da bi ih trebalo

udaljiti, otjerati iz našeg okruga.

Major je već htio prosvjedovati, ali ga Johnny presječe.

– Znam. Ako to dopre u javnost, moglo bi izazvati nove sukobe, ali osjećam da neće. Na popis ćete staviti ljude u koje sumnjate, ali za koje nemate dovoljno dokaza. No kada dobijem popise i od ostalih rančera i kad ih međusobno usporedim, dobit ću prilično dobru sliku o pravom stanju stvari.

– Što ako ti netko ukrade te popise, Johnny? Doći će do sukoba koji se neće smiriti slijedećih pedeset godina.

– Nema problema. Pošaljite popis poštom. Ispišite imena, ali se nemojte potpisati.

– I što onda?

– Drugog dana nakon što budem izabran dat ću onima koji budu nepoželjni rok od dvadeset četiri sata da se čiste iz grada.

– Ali i samome sebi potpisati smrtnu presudu!

– Vidjet ćemo – tvrdoglavo je Johnny slegnuo ramenima. – Dugujem to Picku. Dok god budem živio, majore Fitz, tragać ću za čovjekom koji je ubio Picka. Možda će mi taj popis pomoći da ga pronadem.

– Da, to bi moglo biti.

– Osim toga – nastavi Johnny – čini mi se da sam ja Pickov nasljednik.

– Naravno.

– E, dobro! Pick je sigurno negdje i na neki način ostavio trag o mjestu gdje je vršio iskapanja. Tip koji ga je ubio pametno će zaključiti da i ja znam to mjesto. Prema tome, pokušat će ubiti mene, zar ne?

– Da, zvuči dosta... razumno – suho reče Fitz.

– Znači, prvi koji će pucati na mene bit će čovjek kojega tražim. I neću ga pustiti iz šaka – mrko reče Johnny, zastao na trenutak, zamislio se, a zatim se okrenuo ravno prema Fitzu. – Imam još jednu molbu. Na istoku vašega ranča nalazi se mala borova šumica na uzvisini. To je mjesto Pick osobito volio. Dopuštate li da ga tamo pokopam?

– Naravno – promrljao je Fitz. Dvadeset minuta poslije toga

Johnny se odvezao u tišini prema istoku. Sâm je odlučio obaviti taj žalostan čin.

IV

Nekoliko sati nakog toga Jonny se na svom konju Sootu vraćao stazom ispod stijene prema gradiću. Jahao je polako, pustivši uzdu; s obje je ruke motao cigaretu, s Soot je lagano koraćao. Pick je volio tu stazu, prisjeti se Johnny, volio je boje koje su na tom mjestu imale stijene. Odjednom Johnny zastade, sa šibicom u zraku. Boje! Ako je Pick radio na nekoj lokaciji za koju je mislio da je dobra, sigurno je ponio neke uzorke Hugi Milleru u gradiću. Po boji stijene možda bi mogao odrediti lokaciju Pickova nalazišta; bilo je to prilično dvojbeno, ali bi se možda isplatilo. Samo da je Pick donio Hugi taj...

Zzzzuuum!

Zaprljalo ga je nešto preko grudi, udarilo u ruku i izbacilo iz sedla; pao je na kamenje, potrbuške, prije ne što je mogao viknuti. Pravi se da si mrtav – upozorio ga je neki unutrašnji glas. Usta su mu krvarila, ali je ležao mirno, zatresavši nakratko dvaput nogom – time je odglumio predsmrtne grčeve.

Zgrbio je leđa, očekujući i drugi hitac, koji će ga dokrajčiti.

Osluškivao je. Ništa se nije čulo. Lagano je otvorio jedno oko, pustivši da u nj ude samo tračak svijeta. Čovjek je sigurno bio s druge strane Soota, jer ga metak inače ne bi odbacio na ovu stranu. Ležao je i dalje nepomično, osjećajući kako mu se znoj slijeva niz vrat pod nesmiljenim suncem. Ležao je i ležao, nepomičan, a minute su sporo prolazile.

Prošlo je više od pola sata; i dalje se ništa nije čulo.

Johnny je izvukao revolver i polako se, šuljajući, počeo uspinjati prema mjestu odakle je mogao doći metak. Krećući se oprezno i krivudavo, popeo se od ruba gdje je čovjek bio sakriven. Na stijeni je zamijetio samo ostatak izgorjele šibice. To je bilo sve.

Nije bio dugo ovdje – čak ni toliko da popuši cigaretu do kraja. I

bio je toliko uvjeren u prvi hitac da nije čak ni repetirao.

Johnnyju je bijes udario u oči, pa je u prvi mah pomislio da uzjaha Soota i krene za napadačem, ali je onda ipak procijenio da bi to bilo uzalud. Od napada je već prošao gotovo jedan sat i neznana se već odavno izgubio među stijenjem. A onda se, prvi put, zapita tko bi to mogao biti. I odmah nakon pitanja javila se sumnja.

– Ranč 33? – prošaptao je, ali se istoga časa postidio. Ne. Ne može se, samo zato što je nekoliko ljudi s Ranča 33, uključujući i Fitza, znalo kamo je on pošao, optužiti za pokušaj ubojstva. Od svih ljudi koje je poznavao major Fitz je bio najljubazniji i najdobrohotniji.

Je li to mogao biti Pickov ubojica, koji se utaborio ovdje, očekujući da će Johnny prije ili poslije proći ovuda?

Nakon što je temeljito ispitao tlo i ustanovio da nema nikakvih posebnih tragova, Johnny se vratio do svog konja. Povezao je rame: rana je bila laka.

Ušao je u »Palace«, salun u kojem se također naveliko igrao poker. Jedno je vrijeme promatrao igru, a zatim je prišao jednome od igrača.

– Zdravo, Turk – pozdravio je, a Turk Hebron je uljudno kimnuo glavom. – Imaš li malo vremena?

Turk ga je sumnjičavo pogledao.

– Cijeli dan. Je li riječ o konjima koje sam tobože ukrao od Cassa Briggsa?

Izašli su na ulicu. Tu Johnny nastavi.

– Ne, nije riječ o tome. Ali usput, kad si ih već spomenuo, jesi li ukrao te konje?

Turk se nekoliko puta okrenuo oko sebe i zatim odgovorio snižim glasom:

– Sada nema svjedoka da me čuju. Naravno da sam ih ukrao. A krast ću ih i dalje, jer moram od nečega živjeti.

– Ma nemoj! A jesi li pokušao naći neki posao?

– Nemoj me nasmijavati – oporo odvrati Turk. – Svaki put kad se približim rudniku, netko zgrabi pušku i kaže: »Ovdje će postati nešto

toplije ako se približiš, Turk.»

— A što je s kaubojskim poslovima?

— Rančeri tvrde da me svako govedo već pozna i da će krenuti stampedo kad me vide.

— Pa ipak, i dalje si ovdje — reče Johnny.

— Da, zahvaljujući tebi i Bailyju Blueu. Mogli ste me otjerati da ste htjeli. Ali niste. Pokušavam vam se odužiti tako što u gradu ne pravim probleme.

Johnny se na trenutak zagleda u njega.

— Jesi li čuo da se kandidiram za šerifa?

— Aha, čvrsta ruka, red i zakon i slične stvari. Ne bih baš htio biti u tvojoj koži.

— A bi li htio biti moj zamjenik, nakon što budem izabran, Turk? — upita Johnny.

Turk razrogači oči i podigne obrve.

— Mislim ozbiljno — reče Johnny. — Prije no što se počneš smijati, malo razmisli. Ako budem izabran, neću se baviti proučavanjem zločinačke prošlosti svakog prestupnika u okrugu, niti ću ih vješati po najbližim granama. Zatražit ću od njih jedino to da napuste ovo mjesto. A ako to ne budu htjeli, morat će dokazati da su dovoljno muškarci da bi mogli ostati. To je dosta jednostavno, zar ne?

— Pa, da pravo kažem i jest! — prizna Turk.

— To ti sad kažem, a to ću i učiniti. Ali ne mogu sâm. Potreban mi je zamjenik — barem jedan — koji se može nositi s tom gomilom vucibatina. Prošlost zamjenika me ne zanima. Jedino se mora pobrinuti za svoju sadašnjost. Od njega očekujem da bude pošten, nepristran i voljan da reskira život za nešto protiv čega se borio veći dio svoga života. — Zastao je, i zatim pažljivo pogledao Turka. — Čini mi se da se plakatâ s ucjenom na tvoju glavu skupilo već previše. Jesam li u pravu, Turk?

Turk je rukom prošao kroz kosu i nelagodno se počeo.

— A koliko bi trajao taj posao?

— Vječito, ako budeš na visini zadatka i ako te budem mogao plaća-

ti. Neću ni ja zauvijek biti šerif, ali ako to jednom postanem, zadužit ću sve rančere barem toliko da mogu zaboraviti staroga Turka Hebrona i zapamtiti novoga.

— Tako nešto nikada ti ne bih mogao zaboraviti, Johnny — reče tiho Turk. — No može li se to izvesti?

— Mislim da može. Hoćeš li probati zajedno sa mnom?

Turk nije odmah odgovorio. Johnny mu se približi.

— Znam o čemu razmišljaš, Turk. Dobro poznaješ mnoge koje će trebati potjerati i ne bi htio da prema njima ispadneš licemjer, makar ti se i ne svidali. Je li tako?

Turk je kimnuo.

— Ako budem izabran, neću sve te ptičice pohvatati prve noći. Dat ću im dvadeset četiri sata da napuste ovaj okrug. Je li to ispravno?

V

Johnny nije cijeli taj tjedan plaćao piće u svih desetak saluna u okrugu, već se bavio drugim stvarima, što nimalo nije nalikovalo na prethodne predizborne kampanje. Neprimjetno je posjećivao gradske trgovce i predočavao im prednosti uvođenja reda i zakona. Obćavao im je da će imenovati pomoćnike koji će djelovati kao suci. Odlazio je vlasnicima rudnika i nadzornicima, te im obćavao da će sprečavati prepade i omogućiti im miran rad.

Navratio je u šerifov ured i tu zatekao šerifa Bailya Bluea kako puni džepove novčićima od pedeset centi. Nacerio se Johnnyju i rekao:

— To je moje oružje. Pedeset centi za piće. Treba da se ugledaš u starije i iskusnije.

— Jesi li već podigao poštu? — upita Johnny.

— Uh, ovaj, baš sam krenuo.

— Nema veze. Ja ću usput — reče Johnny.

U poštanskom uredu Johnny je zavirio u svoj pretinac koji je bi prazan i usput upitao:

— Ništa za mene, Bledsoe?

— Kako da ne! Imaš mnogo pošte

— odvrati Bledsoe ne dižući glavu, no kad se okrenuo, začuđeno je promatrao Johnnyjev pretinac. — Nije mi jasno. Maloprijed je bio pun.

Johnny se okrenuo prema vratima. Kopači, radnici, žene i muškarci, svi su u grupicama stajali, čitali pisma, razgovarali. Nisu čuli razgovor između Bledsoea i Johnnyja, ni obraćali pažnju na njih. Nitko, osim jednog prljavog, neobrijanog kauboj. Johnny ga je promotrio. Ovaj se odmah okrenuo i pošao prema izlazu. Iz džepa mu je virio snop pisama.

Johnny je pošao za njim, ali se zaustavio. Mogao bi ispasti smiješan ako presretne kauboj i zatraži da vidi pisma. Baily Blue bi sigurno dobro to iskoristio. Ipak, nije bio siguran i nastavio ga je pratiti na povećoj razdaljini. Kauboj je zamijetio da ga prati. Skrenuo je u pokrajnu uličicu i odjednom naglo potrčao. Johnny je jurnuo za njim, ispalio metak u zrak i viknuo:

— Predaj se!

Kauboj se naglo okrenuo i počeo mahnito pucati. Johnny se bacio udesno, potraživši zaklon iza neke drvarnice. Kauboj je i dalje pucao, pa je Johnny bez razmišljanja ispraznio revolver u njegovom smjeru. Kauboj je pao i Johnny je, ponovo napunivši revolver, krenuo prema njemu. Nije očekivao takav rasplet i bio je ljutit na samoga sebe. Što ako je kauboj potrčao, samo zato što je pomislio da ga ovaj goni zbog nečega drugog? Već na prvi pogled bilo je jasno da je čovjek mrtav. Jedan ga je metak pogodio u vrat i glava mu je, čudno iskrivljena, ležala u lokvi krvi. Johnny se prisjetio da je on sâm prvi zapucao.

Ljudi su se počeli okupljati. Johnny je kleknuo pokraj mrtvaca i iz traperica izvukao snop pisama. Laknulo mu je kad se uvjerio da su potjecala iz njegova pretinca.

Pokazao ih je ljudima koji su stajali u blizini.

— Ukrao ih je. Kad će konačno shvatiti da ne mogu dobiti baš sve što zamisle?

Ljudi su ga promatrali i u njiho-

vim pogledima nije nailazio ni na najmanji trag odobravanja. Jedan je rekao:

— Mogao si zatražiti da ti ih vrati.

— Kad vidiš čovjeka na svom konju, ne moliš ga da sjaše, zar ne? — odvratio je Johnny pitanjem.

— Nije to isto — ustrajao je čovjek.

— To je primjer reda i zakona koji nam obećavaš? — dodao je drugi.

— Baš tako! Ne sviđa ti se?

— Ne previše.

— Zemlja je prostrana, prijatelju — značajno je Johnny nastavio. — Ako ti se ne sviđa, slobodno možeš odavde.

— Ipak ću ostati — nacerio se čovjek. — Ne bojimo se mnogo da ćeš uspjeti. Ako i postaneš šerif, nećeš nas tako lako zaplašiti.

— U subotu navečer možda ćeš biti malo zabrinutiji — odvrati Johnny i vrati se do mrtvoga kauboj.

— Poznaje li ga tko?

Nitko nije ništa rekao. Poslije se ustanovilo da su ga vidjeli u gradu, ali nije bio zaposlen nigdje u blizini.

Johnny je s punim džepom pisama — bila su baš ona što ih je očekivao od rančera s kojima je razgovarao — krenuo u hotel. Nitko je očito znao da se u tim pismima nalaze imena nepoželjnih ljudi i želio ih je uništiti.

Otvorio je osam pisama i sva su bila ispisana štampanim slovima, tako da bi bilo teško otkriti tko ih je pisao.

Na temelju popisa napravio je svoju listu i ostao zapanjen. Vodio je major Fitz. To je bilo potpuno besmisleno. Ipak, šest rančera je stavilo majora Fitzu na prvo mjesto. Johnny je zamišljeno pušio, otpuhujući guste kolutove dima. Očekivao je sve drugo, samo ne to. Major Fitz? U stočarskim krajevima krupni zemljoposjednici nikad nisu omiljene osobe, ali optužiti majora Fitzu za krađu stoke, to je već nešto sasvim drugo. Naravno, iskoristili su priliku, jer se to nikad ne bi usudili javno izgovoriti. Ipak, nije to mišljenje samo jednog čovjeka —

previše njih ga je stavilo na prvo mjesto.

VI

Hank Brender je upravo završavao posao u četvrtom oboru kadli se oglasi trianql Ranča 33, tako da je Hank bio posljednji koji je sjeo za stol. Kad je prilazio, učinilo mu se da je osjetio neku promjenu u ponašanju prisutnih kaubojja. Razgovor nije prestao, uobičajene šale o njegovu slabom apetitu bile su izgovorene, ali je imao neugodan osjećaj da je predmet razgovora naglo promijenjen i da su svi glumili drugarstvo. Nije mu se to prvi put učinilo i zbog toga se opet osjetio tudincem.

Zapazio je neznanca za stolom i poput svih neznanaca i ovaj je sjedio mirno i tiho. Nitko ga nije poznavao, tako su bar rekli, ali je Hank bio uvjeren da je to laž. U posljednje se vrijeme sve nekako promijenilo. Ljudi su stalno dolazili i odlazili i nije više vladalo drugarstvo i dobra atmosfera zbog koje je Ranč 33 nekad bio ugodno i sigurno mjesto za rad.

Kad je Hank sjeo, major Fitz je lupnuo nožem o čašu i društvo za stolom se umirilo.

— Danas ne radimo, momci — najavio je major. — Kao što svi znate, danas su izbori. Kad budete ovdje gotovi, možete odjahati u grad. Blake će vas u banci isplatiti u dva sata, ni minutu prije. Ako do tada ne budete glasali, bolje da ja za to i ne saznam. — Zastao je i promotrio svoje ljude. — I ako ne odete tamo — i to svi — prije nego podignete plaću i napijete se, ako ne glasate za Johnnya Hendryja, ne treba ni da se vraćate ovamo. Jeste li razumjeli?

Svi su sada počeli razgovarati o izborima za šerifa. Hank je pažljivo slušao i činilo se da su se svi slagali s mišljenjem majora Fitzja. Hendry je bio omiljen.

Nakon doručka Hank je ostao pokraj stola. Čačkao je zube, kad su mu prišli major Fitz i nadzornik Carmody.

— Hank, zamolio bih te za jednu

uslugu — odmah je rekao major Fitz.

Hank ga je pažljivo promatrao. Major je nastavio:

— Obraćam se tebi, jer imam povjerenje u tebe i mislim da ti neće biti tako teško da to učiniš. Ostali, jedva čekaju da odu u grad, glasaju i što prije se napiju. Neće ti smetati ako kreneš sat ili dva poslije, zar ne?

Hank se složio.

— Art Bodan je noćas prošao pokraj sjevernih pašnjaka i vidio da je srušeno trideset metara ograde. Projahao je, uvjerio se da su konji na sigurnom, ali nije mogao popraviti jer nije imao alat sa sobom. Bi li otišao onamo i učvrstio žice?

Hank nije imao ništa protiv, toga ali ga je iznenadila majorova uljudnost, jer obično nije molio da se nešto uradi, već bi jednostavno zapovjedio.

— Najbolje da odmah kreneš. Momci ovdje mogu završiti i bez tebe — reče Carmody.

Hank je otišao u skladište, uzeo par debelih rukavica, ali je potaknut nekim neobjašnjivim osjećajem stavio u džep i dalekozor. Na sedlo je učvrstio žicu, čekić i još neke potreštine, te se zaputio prema brdima. Kad se popeo na vrh planinskog sedla odlučio je izoštriti dalekozor. Usmjerio ga je na ranč od kojega je bio udaljen nekih šesto metara.

Tamo se u dvorištu okupilo sve ljudstvo i slušalo majora Fitzja. Hanka je naljutio taj prizor. Shvatio je da su ga poslali na taj zadatak samo zato da ga se otarase. Hank je žudio za tim da čuje što major Fitz govori ljudima. Onaj neznanac stajao je kraj majora. Onda se grupa razišla, a major i neznanac su se zaputili prema kući.

Odlučio je poslati dovraga ogradu i razjasniti što se to dolje zbiva. Usmjerio je dalekozor prema kući i pažljivo je promatrao. Neznanac je izašao sam, krenuo prema oboru, osedlao konja i zaputio se na sjever, prema gradu.

Hank nije oklijevao. Zbacio je žicu i alat s ponija i zaputio se prema sjeveru. Zaobišao je imanje i ubrzo

ugledao neznaničev trag u prašini. Slijedio ga je mirno, sve dok pred samim gradom trag nije naglo skrenuo u lijevo. Hank ga je opreznije slijedio. Teren je tu bio kamenit i nije se moglo više jahati, pa je polako koračao, vodeći konja za sobom. Popeo se na uzvišicu s koje se pružao pogled na kanjon. Neznaničev je čučao iza jedne stijene i Hank se u posljednji čas zaustavio. Ubrzo je shvatio da neznaničev prima svjetlosne signale iz koynice u dolini.

Tip Rogers, nadzornik u rudniku Esmerella, poranio je na posao na dan izbora. Okupio je noćnu i dnevnu smjenu.

Tip je bio mlad, snažan i imao je gustu, kovrčavu, smeđu kosu. Kopači su bili znatno stariji od njega i nije im se volio obraćati, zato je pročišćio grlo i tek zatim započeo:

– Bit ću vrlo kratak: Ako Bailyja Bluea opet izaberemo za šerifa, Esmerella će se morati zatvoriti. Ne moram vam govoriti da ćete ostati bez posla.

– Kako to, Tipe? – upita jedan od kopača.

– Zato što osiguravajuća društva određuju tako visoke kamate za naše zlatne pošiljke da mi to više ne možemo plaćati. A ako ne možemo osigurati robu, propast ćemo za nekoliko mjeseci. Ukoliko tu ne zavlada red i zakon, propast ćemo. Ne kažem vam kako treba da glasate. Samo, ako želite zadržati svoja mjesta, morat ćete glasati za Johnyja Hendryja.

– Misliš li da će on to moći srediti?

– Želite znati što ja stvarno mislim?

Mislim da neće moći. Ali on nam je jedina nada. Moramo bar pokušati da mu pomognemo.

– Zatim im je objavio da će dnevna smjena dobiti slobodna dva sata oko podneva, da bi mogla otići na glasanje, te ih raspustio.

Nekoliko sati poslije toga, Tip je prilazio koynici. Koynica se nalazila na zapadnom kraju grada i bila je opremljena vrlo primitivno. Uz radionicu su bili i uredi. Nekoliko

teretnih kola punih rude čekala su da na njih dode red, a cijelo je mjesto vrvjelo od rada. Tip spazi starog kopača kako svoja zaprežna kola zaustavlja na mosnoj vagi. Potom se zaputi u upravnu zgradu.

Pozdravio ga je Kinder, službeni, plavokosi čovječuljak, a zatim obojica pogledaju kroz prozor.

– Dosta se lukavo pritajio zar ne? – reče Kinder Tipu.

– A on je, dakle, taj? – zapita Tip, smijući se. – Mislio sam da je riječ o nekom starom kopaču, pravom pustinjском štakoru.

– Evo ga, dolazi!

Nakon nekoliko trenutaka u Kinderov ured uđe stari kopač i Kinder mu pruži ruku, te ga upozna s Tipom.

– Reese, ovo je Tip Rogers, iz rudnika Esmerella – reče a zatim se okrene Tipu. – Tipe, vjerovao ili ne, ovo je Reese, tvoj čovjek iz osiguranja. Ne izgleda baš kao da je iz osiguranja...

Rukovali su se. Iako neobrijan i namjerno zapušten, vidjelo se da je Reese snažan i žilav čovjek srednjih godina. Staro i poderano odijelo odudaralo je od školovanog jezika kojim je počeo govoriti.

– Poluge se nalaze ispod vreća sa stražnja strane kola, – otkrio je Kinderu. – Vaš će čovjek istovariti vreće s rudom, a poluge neće ni zamijetiti. – Nasmiješio se. – I što mislite, hoćemo li ovoga puta uspjeti?

– Nadam se – grozničavo odvrati Tip. – Ako dode do još jedne pljačke, gotovo je s osiguranjem naših pošiljki.

– To je točno – složi se Reese. – Ako to ne uspije, jedino je rješenje mala vojska ljudi koja će čuvati isporuke. A to je, bojim se, za vas malo preskupo.

Kinder položi neke papire ispred Reesea.

– Ovdje je težina. Četiri poluge, a svake vrijednosti dvanaest tisuća dolara. Ukupno četrdeset osam tisuća. Sve je pomno izmjereno i prekontrolirano.

– Vjerujem vam na riječ – reče Reese.

Izvukao je formule od osigura-

nja, koje je Tip morao potpisati.

Zatim se ponovo s obojicom rukovao.

— Poželite mi sreću.

— Zaista, sretno! — ozbiljno reče Tip. — Velika je sramota što zlato može iz ovog kraja izaći samo na ovakav pritajeni način. Možda će novi šerif nešto promijeniti, ali sumnjam.

— Vidjet ćemo — reče Reese.

Vani se Reese zaputio prema svojim kolima i mahnulo kontroloru koji je stajao pokraj vage.

— Sretno, stari! — reče kontrolor i ostade promatrati kako Reese sa svojim kolima skreće na zapad od kovnice, a kad su kola nestala s vidika, okrene se prema svom pomoćniku. — Preuzmi ti, Frank. Zedan sam, idem se napiti.

Zaputio se prema velikom koritu nasred dvorišta i zagnjurio glavu u vodu. A zatim se, izvadiвши glavu, počeo češljati. Izvadio je iz džepa malo ogledalo, ali se nije baš mnogo u njemu promatrao. Umjesto toga, okrenuo je zrcalo prema suncu i uperio ga na suprotni rub kanjona. Pola minute je slao bljeskove u tom smjeru. A onda se napio vode i vratio svom poslu, ficukajući.

VII

Kad se neznanac povukao s ruba kanjona, Hank se nije ni pomaknuo. Vidio je da se čovjek penje na konja i kreće prema zapadu, pa ga je neko vrijeme promatrao, prilično zbunjen. Sve to nije imalo nekog smisla, ali je Hank bio tvrdoglav i uporan čovjek.

Popeo se na konja i stao slijediti neznanca. Nakon jednog sata jahanja spustio se u dolinu. Slijedio je tragove na prašnjavom putu; na jednom je mjestu i stranac zastao i očito promotrio tragove kola, no umjesto da krene za njim, zaputio se prema svjeverozapadu. Hank je zapazio da je neznanac konja malo brže potjerao. Pokušao je zamisliti teren pred sobom. Postao je oprezniji jer je tlo bilo od pješčanih brežuljaka, poput pustinskih dina.

Tragovi su bili sve jasniji i u jednom trenutku Hank spazi ispred sebe neznanceva konja. Podigavši

pogled do vrha najviše dine, ugleda stranca kako leži na trbuhu, okrenut prema drugoj strani. Dok ga je tako promatrao, stranac podigne pušku, umiri se i nanišani. Hank je na trenutak bio neodlučan, a onda mu ruka pode prema revolveru. Hitac iz strančeve puške razbije tišinu, a odmah se oglase i pucnji iz Hankova revolvera. Stranac se očito htio pomaknuti, kao da se htio dići, ali je pao na lice, zatim se prevadio na leđa i nastavio se prevrtati sve do podnožja dine.

Hank ga pogleda s odvratnošću, a zatim potjera konja.

Obišao je cijelu dinu, sve dok nije mogao vidjeti i s druge strane. Tamo, tridesetak metara dalje, na putu koji je tu skretao, spazio je staru, rasklimanu zapregu. Na vozačevu sjedalu ocrtavala se nejasna, nepomična zavaljena ljudska spodoba. Konji su i dalje vukli kola po ravnom prašnjavom putu i ona su polako odmicala. Hank podbode konja i uskoro stigne zapregu, te zaustavi kola. Sjahao je i dobro pogledao čovjeka zavaljenoga na sjedalu. Bio je pogoden ravno u srce i sigurno je umro u trenu.

Hanku je izgledao poput starog pustinskog štakora, neobrijan i u otrcanoj odjeći.

— Ali, to nije moguće! — promrmlja Hank. — Zašto bi onaj tip želio ubiti nekog starog pustinjaka?

Odjednom Hankovu pažnju privukoše stare vreće razbacane po kolima; pomno ih je pretražio i u jednom trenutku, dobro zagledavši sa strane, otkri zlatnu polugu. Zavijšao je od iznenadenja, a zatim obratio pažnju na starca. U njegovim je džepovima otkrio je papire od osiguranja i istoga je časa sve shvatio. Bilo je to zlato iz Esmerelle i osiguravajuće društvo ga je pokušalo prokrijumčariti iz ovog opasnog kraja. No netko je to odao i onaj se stranac želio domoći zlata.

Hank je savio cigaretu i počeo razmišljati. Nije se moglo zaniijekati da je ovaj zlikovac prije samo nekoliko sati bio na sastanku s majomrom Fitzom i da je dojahao ovamo ravno s Ranča 33. Jeli Fitz iza svega

toga? Hank to nije mogao povjerovati. Činilo mu se da odviše dobro poznaje Fitza da bi mogao sudjelovati u takvom hladnokrvnom ubojstvu, no ipak se prisjetio da je kroz dalekozor dobro vidio sastanak Fitza i neznanca.

I odjednom Hank pomisli na Johnnyja Hendryja. On će možda već večeras biti novi šerif. Zašto ne bi njemu iznio cijeli slučaj?

Jer, bilo nam je jasno da za njega više nema povratka na Ranč 33.

Bilo je već gotovo mračno kad se Hank neprimječan dovukao sporednim ulicama do šerifova ureda s čudnim teretom koji se sastojao od dva mrtvaca i četrdeset osam tisuća dolara u zlatu. Poluge je smjestio u bisage i prebacio ih preko ramena. Šerifov je ured bio mračan i zaključan; morao je potražiti Johnnyja.

Kad ga je konačno našao i sve mu ispričao, Johnny je dugo zamišljeno šutio. Ono što mu je Hank ispričao bilo je značajnije i od onih šest popisa u kojima se spominjao Fitz, a napadač je vjerojatno bio isti onaj čovjek koji je i njega napao prije nekoliko dana. Ali, kako da to i dokaže! Ništa nije vrijedilo bez dokaza. Osim toga, Johnny je htio biti do kraja pošten prema majoru Fitzu — nipošto nije htio učiniti nešto naglo i preuranjeno.

U tom trenutku pokraj njih prode Tip Rogers. Johnny ga pozva i Tip im se pridruži. Johnny mu pokaza polugu.

— To je tvoje?

Bilo je tako mračno da Tip nije mogao odmah razabrati o čemu je riječ. No nakon izvjesnog ispitivanja tiho je rekao:

— Da. Otkuda vam to?

— Tvoj je agent ubijen — promrmlja Johnny. A Hanke Brender je ubio čovjeka koji je to učinio.

Na trenutak Tip nije rekao ništa, a onda se okrenuo prema Hanku i počeo se propitivati o detaljima.

— Dobro, Johnny — napokon reče — o tebi ovisi hoće li Esmerella zatvoriti vrata ili ne. Ako počistiš ovu bagru, moći ćemo nastaviti posao. Ako ne, zatvorit ćemo dućan.

— Pa zasad sam dosta učinio — promrmlja Johnny.

— Ti? — začudeno zapita Tip. — Što si ti učinio?

— Moj ti je zamjenik vratio zlato. Tip je pogledao Hanka, koji nije bio ništa manje iznenađen.

Ali na sreću, tama je skrivala izraz Hankova lica.

— Zamjenik? On je tvoj zamjenik?

— Da. Zasad, doduše, još neslužbeno. Službeno će biti kad budem izabran.

— Dobro! — slegne Tip ramenima — Hoćeš li mi pričuvati i to zlato dok ne pronadem Turnbulla da mi otvori banku?

Johnny pristade i Tip ode. Kad su ostali sami, Johnny se okrene prema Hanku.

— Onda, što misliš o tome, Hank? Možeš li prihvatiti taj posao?

— Ne znam jesam li mu dorastao, Johnny — ozbiljno reče Hanke. — Ništa ne znam o tom poslu.

— To bolje! Potrebno ti je jedino poštenje. A to imaš.

Nakon izvjesnog razmišljanja Hank, ne baš sasvim uvjeren, ipak pristane. Johnny je bio zadovoljan: pronašao je dvojicu zamjenika. Sad je trebalo još samo da pobijedi na izborima, no to više nije spadalo u djelokrug njegova odlučivanja.

VIII

Na stubištu sudnice pojavio se Bledsoe, jedan od članova izborne komisije, te podigao debele ruke, zatraživši malo tišine. Galama se stišala i on se oglasio jakim glasom:

— Rezultati izbora za šerifa su sljedeći: Baily Blue — trista sedamdeset i tri glasa.

— Gomila se ustalasila i Bledsoe ponovo zamahne rukama da je utiša. Johnny je iznenađen pogledao prema Turku, ali nije ništa rekao. Kad se gomila utišala, Bledsoe nastavi:

— Johnny Hendry — četiristo i jedan glas.

Na trenutak zavlada tajac, a onda zagrmi pljesak praćen povicima oduševljenja. Bledsoe ponovo zamahne rukama.

— Ako je Johnny Hendry među vama, neka istupi!

Johnny reče Turku i Hanku, da pođu s njim i počne se probijati prema mjestu gdje je stajao Bledsoe.

Ljudi su mu usput čestitali, ali se Johnny nije zavaravao mislju da je te noći zaista omiljen. To što se nisu odmah usprotivili značilo je samo da oni najokorjeliji nisu u gomili, a ako i jesu, još uvijek ne shvaćaju što ih zapravo čeka.

— Dakle, Hendry — započe Bledsoe zajapurenog okruglog lica.

— Napravili smo to za tebe. Hoćeš li nam se odužiti tako što ćeš očistiti grad i okolicu?

Johnny je malo zasmetalo Bledsoeva uvjerenost da su trgovci oni koji su ga izabrali, ali je potvrdno kimnuo.

— To sam vam obećao.

— E, onda imamo nekoliko dobrih ljudi za tebe, za tvoje zamjenike. Imaš pravo na dva pomoćnika. Mi smo ti ih već izabrali.

Johnny je dugo promatrao Bledsoea bez ikakvog izraza na licu, a onda konačno izgovorio:

— Ja već imam zamjenike.

— Koga?

— Dvojicu koji stoje pokraj mene — odgovori Johnny. — Turk Hebron i Hank Brender.

— Probudite se, ljudi! Ovdje se samo revolverom može uvesti red i zakon. Predstavnici reda moraju biti jači na šakama i brži na potezanju revolvera od bilo koga u ovom kraju, ako žele poživjeti da dočekaju taj red i zakon. Slažem se s tim da zamjenici moraju biti poštjeni ljudi. Ali isto tako znam da moraju biti dovoljno čvrsti da uliju strah u kosti svim tim propalicama koji se smučaju po našem kraju. — Johnny se uspravi. — Pomoćnici su Turk Hebron i Hank Brender. A ako mi date olovku i komad papira, napisat ću vam i zašto.

U tišini jedan mu čovjek pruži komad papira i olovku. Johnny velikim štampanim slovima napiše:

DO SUTRA U PONOĆ SVAKI ČOVJEK KOJI NE BUDE MOGAO DOKAZATI DA IMA POŠTEN POSAO BOLJE DA NESTANE IZ COS-

MOSA I OKOLICE

JOHNNY HENDRY, ŠERIF.

Pokazao je papir Bledsoeu i upitao: Koliko bi daleko Frank ili Mac bili spremni ići da se to sprovede u djelo?

Bledsoe je pročitao i pružio papir ostalima. Svaki je na svoj način izrazio neslaganje.

— Neće ti to nikada uspjeti, Hendry — jednostavno zaključio Bledsoe.

Johnny mu uzme papir iz ruke i izade. Gomila je još uvijek bila okupljena u ulici. Johnny se nije ni na koga obazirao, već se zaputio prema oglasnoj ploči. Zakvačio je papir za čavao i okrenuo se prema ljudima.

— Tu piše — reče — da svaki od vas koji ne može dokazati da ima pošteno zaposlenje treba da nestane odavde do sutra prije ponoći.

Oslušnuo je. Nekolicina se tiho nasmijala, mnogi su nešto mrmljali, ali nitko se nije otvoreno usprotivio. To ga je iznenadilo i zamalo da pomisli kako su ga odlučili potcijeniti kadli jedan osamljeni glas poviče.

— A tko to kaže?

Johnny se zaputi prema gomili, a Turk i Hand su ga slijedili. Žustro su se ramenima probijali kroz mnoštvo, sve dok nisu došli na mjesto gdje je stajao onaj što se javio pitanjem. Bio je to jedan od ljudi Leacha Wigrana, a nikome u gradu nije trebalo naglašavati da je Wigran jedan od najuspješnijih i najbezobraznijih kradljivaca stoke u ovom kraju i da je njegovo imanje pravo lopovsko gnijezdo.

Čovjek je stajao iza četvorice isto takvih propalica kakav je i sâm bio. Cerio se iza ramena jednoga od njih.

Hank izvuče revolver i udari jednoga od četvorice. Ovaj je pao kao pokošen. Hank se odmaknuo jedan korak, uperivši revolver u onu trojicu. Zatim je Turk prišao onome na zemlji i podigao ga. Čovjek je polako došao k svijesti i odmah se okrenuo prema Hanku. No Turk nije čekao. Svom ga je snagom pogodio šakom u lice, a zatim, pred svima okupljenim ljudima, slijedećim udarcem dotukao. Začulo se kako

je pukla nosna hrskavica i čovjek se ponovno srušio u prašinu. Wi-granovi ljudi su ga uhvatili ispod pazuha i odvukli na stranu.

— Želi li još netko saznati što ga čeka? — dovikne Johnny.

Nitko se nije javio, ali mržnja koja je isijavala iz gomile bila je tako snažna da se mogla gotovo opipati. Bila je potrebna samo iskra, jedna riječ, podignuti glas, pa da se gomila razbjesni.

Međutim, ljudi su se počeli polako razilaziti i napetost je popustila.

Turk se okrene Johnnyju i reče:

— Bilo je prilično gusto, zar ne?

— Bit će još gore — smrknuto odgovori Johnny.

Odjednom osjeti nečiju ruku na svojem ramenu, okrene se i opazi Noru. Lice joj je bilo blijede nego ikad prije. Upravo je htio nešto reći kad li mu se ona naglo obrati:

— Johnny Hendry, ovo je bilo nešto najgluplje što si mogao učiniti!

Turk se samo naceri, Hank je bezazleno pogleda, a Johnny se otvoreno nasmije.

— Morali smo se isprсити.

— Ali, Johnny, nitko se ne može dvaput tako izvući. Večeras ste imali sreće.

— Znam.

— A što će biti drugi put?

— Pričekajte da do toga dode, gospodice Nora — ljubazno odgovori Turk i ispitivački promotri Johnnyja. — Znaš — polako započne — večeras sam se osjećao bolje nego da sam dobio nekoliko tisuća dolara.

Johnny je promatrao Noru ne bi li otkrio je li razumjela Turka, koji je s iskrenom prostodušnošću jednostavnog čovjeka objašnjavao kako je sretan i zahvalan što je mogao učiniti nešto dobro.

— Od sada ćete se morati držati zajedno — reče Nora. — Promijenit ćeš sobu, Johnny, tako da nitko neće znati u kojoj boraviš. I bilo koju sobu da ti dade gospoda Jenkins, stavit ću u nju tri kreveta. Od sada ćete se morati držati zajedno ili će vas ustrijeliti jednoga po jednoga.

Nitko nije ništa rekao, ali su svi znali da je to istina.

Kad su već namjeravali poći, približio im se je major Fitz i pružio ruku Johnnyju.

— Prokleta mi je drago — odmah izgovori, a onda se okrene prema Turku i primijeti: — Znaš, Hebrone, svojedobno bih se zakleo da si najobičnija propalica, ali sada povlačim to mišljenje, i to javno. — Odmah zatim pruži mu ruku, a onda se okrene prema Hanku, — Kako si ti u ovo upao?

— Morao sam ga zamoliti za tu uslugu, majore Fitz — brzo odgovori Johnny.

Major Fitz prvo pogleda njega, a zatim Hanka i reče:

— O čemu je tu riječ? Mislim da znam.

— Potreban mi je pomoćnik. Hank se savršeno uklapa. Mislite li da ćete moći bez njega na Ranču 33 dok se ova gužva ne raščisti?

— Svakako — izgovori Fitz neočekivano naglo i nasmiješi se Hanku. — Samo je gubio vrijeme kod mene. Zadrži ga koliko ti god treba. Samo da znaš, Hank, tvoje mjesto na Ranču 33 uvijek će te čekati.

***

Gospoda Jenkins im je pripremila sobu u potkrovlju Cosmosa, kamo se moglo ući samo ljestvama, a vrata su se zatvarala iznutra. Johnny, Hank i Turk su otišli rano na spavanje, dok su brojni stanovnici još po salunima ispijali svoju tugu.

Johnny je ujutro prvi ustao. Tiho se oblačio razmišljajući o sinočnjim razmiricama. Konačno je u situaciji da može do kraja istražiti Pickovu smrt. Tko god ubio Picka, neće samo tako otići iz ovoga kraja dok se ne dočepa njegova zlata. Jedan od tih propalica s kojima će se boriti bit će i Pickov ubojica. U to je mogao biti siguran.

Odjeven, ali još uvijek snen, Johnny je prišao podnim vratima i odmakao tešku bačvu koju su na njih sinoć dogurali. Nagnuo se prema vratima i zamalo povukao kariku, kadli zamijeti mračne udubine s jedne strane karike. Polako odmakne ruku i povuče se od vrata. Zapali šibicu i klekne da ispita što je to. Ustanovio je da su to dvije rupice postavljene sasvim blizu. Oprezno je gurnuo prste u te rupice i osjetio hladan metal. Odmah mu je bilo sve

jasno. Netko je noću probušio dvije rupice kraj karike, točno na mjestu gdje se čovjek morao nagnuti da bi otvorio vrata. U te su rupice bile uvučene cijevi puške.

Johnny je to dugo promatrao. Zatim se vrati i probudi Hanka i Turka. Pokaže im vrata.

— Jasno mi je — promrmlja Turk. — Da vidimo kako radi.

Zapalili su svjetiljku i donijeli je bliže vratima. Johnny se sagnuo i još pažljivije proučio kariku. Ispod karike nalazila se još jedna, manja rupica, a preko karike je bila prebačena mala udica. Tanka je uzica vodila kroz rupicu.

— Treba samo povući kariku — reče Turk — uzica će potegnuti obarač i glava će ti odletjeti kroz krov.

— Da probamo — predloži Hank.

— Pa da izbijemo komad krova?

— usprotivi se Johnny.

Naljutit ćemo gazdaricu.

Otvorili su vrata ne dotičući kariku. Kao što su i očekivali, ispod vrata je bila puška. Rupice su bile tako pažljivo izdubljene da je puška čvrsto prijanjala. Uzica je vodila do okidača i najmanje pomicanje karike izazvalo bi pucanj. Kad su sve odmaknuli, Johnny im reče:

— Nema smisla da ikome pričamo o tome. Sami ćemo to srediti čim se ukaže prilika.

Bila je to jedina nezgoda tog dana.

Turk se odšuljao u noć, Hugo za njim s puškom u ruci. A onda je gradom zavladao muk, koji je potrajao sve do ponoći, kad je Johnny promrmljao Hanku da pođe s njim.

Čovjek koji se glasno smijao na vratima »Prince's Kenoa« povukao se kad ih je ugledao. Hank je položio pušku na ugibna vrata i rame uz rame ušli su u salun. Ugledali su najneobičniji prizor koji je ijedan od njih ikad u životu vidio.

U nizu, preko cijele prostorije, od šanka do suprotnog zida, bile su poredane stolice koje su gledale prema vratima. Na svakoj je sjedio čovjek s rukama u krilu i svi su oni nedužno promatrali Johnnija i Hanka.

Usred grupe, ističući se stasom i

težinom, sjedio je Leach Wigran. Bio je to crni, mrki čovjek s dugom, neurednom bradom. Odjeća mu je bila nevjerojatno prljava. Sitne očice bile su mu položene duboko u duplje iznad malog, kukastog nosa, i uvijek bi se posprdno smiješile. Velike šake položio je na revolver u krilu, što mu je davalo izraz djeteta s nevinom igračkom — a baš to je i htio. S Leachove desne strane sjedio je Mickey Hogan, okrutni Leachov predradnik.

Kad je Johnny pogledom prešao preko okupljenih ljudi, Leach Wigran započne u falsetu pjesmu koju djeca svakoga jutra pjevaju učitelju, ali ovaj puta s izmijenjenim riječima:

Dobro jutro želimo mi,

Dobro jutro želimo mi,

Dobro jutro šerife dragi

Makni nam se s puta ti.

Kad je završio pjesmu, cijela se prostorija prolomi od urnebesnog smijeha. Čak se i Tim Prince, ciničan i mrzovoljan vlasnik lokala, uspio nasmiješiti jednim krajem usana.

Johnny je napravio nekoliko koraka i stao ispred Wigrana.

— Što je, momčić? — počeo je posprdno, oponašajući glas učitelja.

— Jutros još nisi oprao ruke ni obrisao nos. — Polako, da mu kretanje ne bi bile krivo protumačene, posegnuo je u džep i izvadio rupčić, a zatim se lagano zaputio prema šanku. Tamo je uhvatio napola ispijenu kriglu pive i ponovo stao ispred Leacha.

— Onda, momčić? — zapitao je.

Leach je lukavo stisnuo oči. Zamijetio je kako se Hank Brender oslanja na vrata, s puškom o ruci. No Leach Wigran nije bio čovjek kojega se moglo lako prevariti. Odgovorio je umilnim glasom:

— Da, učitelju, jutros su mi misli toliko bile zaokupljene da vam donesem jabuku, da sam to zaboravio. Hoćete li vidjeti jabuku?

— Najprije operi lice, Leachie — mirno, ali zlokobno reče Johnny.

Bio je to izazov. Leach je jednako mirno odvratio:

— Možda biste vi to mogli probati, učitelju!

Posljednje je riječi tek izgovorio, kadli je Johnnyjeva noga svom snagom udarila o Leachijevu stolicu; ovaj je zalomatao rukama, hvatajući ravnotežu: metak iz revolvera zabio se u strop.

U tom trenutku netko je pogodio svjetlo i iz gomile odjekne jezivi urlik. Johnny je nagonski znao da se nitko neće usuditi pucati iz tako velike blizine, pa je šcepao Wigrana i bacio se zajedno s njim na pod. Gomila se tukla, derala i valjala; u istoj gomili bili su muškarci, stolice, čak i žene.

No iznad sve te gungule odjednom odjekne zaglušni prasak sačmarice i golemo zrcalo iza šanka prasne u tisuću komadića. Začu se još jedan hitac i ulazna vrata se također rasprsnule. U prostoriji je nastala panika, jer nitko nije znao tko puca i u kojem pravcu. Začu se jaki i nepravilan zvuk glasovira, kao da je netko nogama stao na njega, a onda odjekne snažan i odsječan glas Turka Hebrona, nadjačavši sve ostalo u prostoriji.

— Prince, upali odmah svijetla, inače ću ti zapaliti lokal!

Tučnjava je odmah prestala.

Za samo nekoliko sekundi Prince je zapalio šibicu i drhtavom rukom zapalio svjetiljku obješenu o strop nasred prostorije. Pod svjetlom se moglo vidjeti da Johnny stoji okružen barem desetoricom Wigranovih ljudi, ali da i dalje drži Wigrana za šiju. Onda su se svi okrenuli prema Turku. Ovaj je sjedio na glasoviru, zabacivši šešir na potiljak i s puškom u pripravnosti.

— Želi li netko pokušati da me skine odavde — zapitao je u iznenadnoj tišini.

— Ili mene odavde? — priključi se Hank koji se naslonio na vrata, također s uperenom puškom.

— Hajde momci — nasmije se Johnny — naslonite se na šank, bacite artiljeriju, a onda opet mirno sjedite, svaki na svoju stolicu. Dajem vam dvadeset sekundi da se opet vratite u školu.

Nije bio baš velik izbor i Leach Wigran je prvi to shvatio. Prigušeno kunući, položio je revolvere na šank. Istoga časa svi su također

krenuli onamo. Nakon toga su podigli i složili stolice, te mirno sjeli. Johnnyju je lice bilo okrvavljeno i jedno mu oko naglo oticalo, ali se ipak široko nacerio.

— I tako ste vi, gomilo propalica, mislili da ćete moći izvrnuti ruglu zakon u ovome gradu, ha? — zapitao je kad su svi sjeli.

Nitko nije odgovorio. Johnny se obrati izravno Leachu Wigranu:

— Nemoj oklijevati kad misliš nekoga ubiti, Leach. To još nisi naučio? Da sam ja tebe htio ubiti, ja bih te i ubio. I ne bih se poigravao. Međutim, dovoljno sam dobar, pa ću ti pružiti priliku. — Malo je zastao i pogledom prezirno prošao preko svih. — Što bi želio, Leach? Revolvere? Možemo se ovdje ogledati, ako hoćeš.

Leachov je pogled bio uprt u pod. Nije se micao. —

No, dobro, dobro — nastavi Johnny. — Ne bi htio povući pištolj na svog starog, dobrog učitelja, ha? A bi li se možda htio obračunati šakama. Ha?

Leach se samo promeškoltio na stolici i nije odgovorio. Johnny je pogledom zaokružio i preko ostalih.

— Želi li netko drugi pokušati revolverima ili šakama srediti svoga učitelja? — Budući da i dalje nitko nije odgovarao, prošao je prostorijom gore-dolje, izrugujući se i izazivajući: — Možda si poželio jedno natjecanje u udaranju, Leach. Ne? Pa hajde da vidimo! Ustani Leach! — reče napokon. — I ti također, Mickey! — dobaci Johnny Wigranovu predradniku, a zatim pride njegovoj stolici i uhvati je za naslon. — Podigni svoju stolicu, Leach! Da vidim ima li u tebe barem malo vještine i mozga u glavi. Rascopat ću ti glavu i zaviriti unutra, ako mi pružiš priliku.

Leach je trenutak oklijevao, a onda uze stolicu i počeo kružiti raskrčenim prostorom. Nasmiješivši se zbog tako neobičnog oružja kojim se vodi tučnjava, Johnny ga počeo svojom stolicom dražiti. Leach podigne stolicu i svom snagom zamahne, ali se Johnny izmakne, okrene i odalami Leacha stolicom po leđima. Ovaj izgubi ravnotežu i

padne preko svoje stolice na pod. Prostorijom odjekne prigušeni smijeh.

Leach se bijesno podigne i baci stolicu na Johnnyja, ali je ovaj dočeka svojom. Leach krene prema njemu, ali mu Johnny baci stolicu u noge, pa se ovaj spetlja, zatetura i ponovo nade na podu. Grohot potrese salun.

— Dajte mu svoje stolice — obra-
ti se Johnny ljudima koji su sjedili. Smijao se i odlično zabavljao. Ali Leachu to nije bilo nimalo smiješno. Kleo je, nemoćan, bacajući stolice na Johnnyja koji je bio oslonjen na zid. U tom trenutku Johnny spazi pokraj sebe pljuvačnicu, zgrabi je bez razmišljanja i baci prema Leachu. Pljuvačnica se svom snagom razbije o zid iza Leacha, poprskavši mu ramena i odjeću. Leach se prestravi, bijesan i ponižen. Posrćući, unezvijeren, krene prema ulaznim vratima i nestade u noći. Salun se prolamo od urlika i gromovitog smijeha.

— Hajde, momci — vikne Johnny — brišite. Smjesta! Zar ne vidite da gadam sve bolje i bolje?

Uze nekoliko boca sa šanka i počeo njima gadati vucibatine. Uskoro mu se pridružiše i ostali. Pod je već bio dobroano pokriven staklom kad se izgubila i posljednja propalica. U salunu su ostali samo građani, kauboji i rudari. Johnny pričekao dok ne utihne i posljednji zvuk kopita. A zatim mu se pogled sretne s kiselim licem Tima Princea, vlasnika lokala.

— Nisi baš zadovoljan, ha? Ostao si bez mušterija? — reče mu Johnny.

— Ne možeš ti samo tako tjerati ljude, Johnny. Nisi ti vlasnik ovoga grada — mrko mu odvrati Prince.

— Dovedi Stevansa, čuvara zatvora — reče Johnny Hanku.

Hank je već krenuo prema vratima, kad Prince digne ruku:

— No, dobro, dobro, možeš. Mislim da je ovo tvoj grad, Johnny. Možeš učiniti što hoćeš.

— Dobro misliš — odvrati Johnny. — Pružit ću ti mogućnost izbora, Prince. Unajmi dovoljno jakog izbacivača da one vucibatine ne pušta u tvoj salun. Ako se bilo koji

od njih pojavi — a pokušat će — izbaci ga. Ako to ne učiniš, zatvorit ću ti salun — i to zauvijek, razumiješ?

— Pa i ja moram od nečega živjeti...

— Što kažeš na moj prijedlog?

— Dobro. Unajmit ću izbacivača. Ti si šef.

Johnny da znak Hanku i Turku i sva trojica izađu. Ulica je bila zlo-
kobno mirna.

— Hajdemo sada u »Dragulj« — reče Johnny.

I »Dragulju« su se približili kao i »Princu«, ali je ovdje prijem bio drukčiji. Ljudi su mirno kartali i pili. Jedini sumnjivi tip sjedio je sam za stolom i slagao pasijans. — Johnny mu pride i reče:

— Zvono je odzvonilo, momče. Briši na spavanje.

Čovjek je samo kimnuo, ustao i izašao, a Hank je javio da je odjahao iz grada. Johnny zapita gazdu:

— Što se dogodilo s propalicama, Jim? Ovdje je tako tiho. Gdje su?

— Zbrisali su — reče Jim i naceri se.

IX

Ponedjeljak je u Cosmosu bio tako miran da takvo nešto nitko nije pamtio.

I poslijepodne je bilo mirno kao jutro. Johnny se nakon večere prevukao za ples koji je te večeri trebalo da se održi u dvorani sudnice, u čast netom održanih izbora. Došao je po Noru. Kad se pojavila s prekrasno očešljanom crnom kosom, u bogatoj, divnoj zelenoj haljini, Johnny je znao da ni jedna druga žena ne može tako lijepo izgledati. Odmah ju je upitao:

— Hoćeš li se sutra udati za mene?

Nora se zadovoljno nasmijala i pogledala ga. Stajao je, visok, lijepo odjeven, u bijeloj košulji, zgodan. Nora zamalo da nije pristala, ali se onda prisjetila:

— Najprije očisti ovaj kraj, Johnny.

Orkestar — glasovir, violina i harmonika — bio je već u punom zamahu kad su stigli u sudnicu. Bledsoe je, riješivši se svoje goleme

žene, izvikivao plesove koji su dolazili. Cijeli je grad bio tu.

Johnny je uskoro izgubio iz vida Noru, jer su je mnogi muškarci molili za ples. Osjetio je nečiju ruku na ramenu i spazio Hugu Millera, koji mu reče:

– Nadimo neko mirnije mjesto za razgovor, Johnny.

Otišli su na balkon i Hugo zapalio lulu.

– Imam ono što si tražio – reče, a lice mu se uozbilji.

– Uzorak zemljišta?

– Da. Donio ga je večeras jedan čovjek, kad sam se počeo oblačiti za ples.

– Poznaješ ga?

– Ne. Međutim, baš mi ne djeluje kao neki lopov. Glatko je izbrijan, visok, kauboj mojih godina. Rekao je da mu se žuri s izvještajem. Htio je da ostanem kod kuće i da mu napravim nalaz.

– Je li rekao ime?

– Zove se Lemrath. Rekao sam mu da ću otići prije s plesa, ali da mu rezultati nikako ne mogu biti gotovi prije sutrašnje večeri.

– Još uvijek je u gradu?

– Možda. – Hugo je trenutak pušio u tišini. – Baš nešto mislim, Johnny – ako ga dočekaš i uhapsiš kod mene, morat ćeš slomiti jedan tvrdi orah. Taj neće pričati i nećeš saznati ništa. Zašto ne bi pokušao drugim putem?

– Kojim?

– Krivotvorit ću izvještaj. Nalazište će ispasti kao bogato da će odmah požuriti da ga prijavi. Na taj ćeš način saznati ne samo tko je vlasnik nalazišta nego i gdje se nalazi. I onda ćeš jednostavno moći otići na njegov teren i tamo ga ščepati.

Johnny se nevoljko složio s tom idejom. Taj Lemrath je sasvim sigurno čovjek koga čeka. On je zacijelo Pickov ubojica i Johnny bi najradije odmah krenuo za njim. Ali, Hugin je prijedlog bio mudar. Neka ga Lemrath odvede do rudnog nalazišta, što će biti još i dodatni dokaz. Ne, zakleo se Johnny mračno u sebi, taj Lemrath neće vidjeti sudenja – skončat će pred njegovim revolverima. No dokaz mu je potreban

zbog njega samoga. Stoga reče Hugu:

– Jesi li provjerio da li je već tražio upis terena?

– Jesam. Nije.

– Onda je bolje da čekamo – smrknuto reče Johnny.

U taj čas Bledose najavi ples u kome biraju žene, pa se Johnny nađe gotovo opkoljen djevojkama. I večeras je, kao i uvijek, bio glavna zvijezda plesa, no on toga nije bio svjestan. Nora je bila pomalo ljubomorna, promatrajući ga kako pleše s desetak djevojaka, kad li odjednom začuje majora Fitz-a kako joj se obraća:

– Nije teško zamijetiti koji je muškarac večeras najtraženiji, zar ne, Nora?

– To ste vi, majore Fitz – odvrati Nora.

– Glupost. Ja sam obični stari fosil. Mislio sam, naravno, na vašeg Johnnyja.

– To je zato što je postao novi šerif, a ovo je proslava izbora.

Major Fitz se nasmiješio i zamolio je za ples. Dok su plesali, odjednom ugledaše prašnjavog jahača kako se između plesača probija prema Bledsoeu, a zatim mu nešto uzbuđeno saopćava. Zatim se Bledsoe ispriča prisutnima, potraži ostalu trojicu iz komisije, pa se svi zajedno povukoše u jednu od slobodnih prostorija sudnice. Nora uskoro na sve to zaboravi, jer se pojavio Johnny i zamolio je za ples; prepustili su se glazbi, kad li odjednom iskrsne uzbuđeni Bledose i da- de orkestru znak da utihe.

– Ljudi, imam za vas neke novosti – reče, a svi zastadoše nasred dvorane. – Upravo su doneseni glasovi s Doaneove Trgovačke postaje, na samoj granici okruga. Čini se da je tamo glasalo čak pedeset šest ljudi. Nažalost, njihovi glasovi mijenjaju rezultate izbora. – Zastao je. – Budući da je svih pedeset šest glasova za Bailyja Bluea, znači da je za dvadeset osam glasova pobijedio Johnnyja Hendryja.

Ne obazirući se na to što su Baily Blue i njegova žena bili među njima, plesači su stali bijesno negodovati. Bledsoe je rukom stišavao lju-

de, ali je potrajalo neko vrijeme dok su se umirili.

— Ne može to tako! — vikne netko. — Zašto ti ljudi nisu bili na glasačkim spiskovima?

— Bili su — neraspoloženo odvrati Bledsoe, pogleda po dvorani i pozove čovjeka koji je stajao u kutu: — Doane, dodi ovamo.

Prašnjavi jahač istupi. Izgledao je sasvim obično u prašnjavao odjeći, neobrijan i još ukočen od dugih sati provedenih u sedlu. Kad je stao kraj Bledsoea, ovaj objavi:

— Ovo je Morg Doane, član izborne komisije. Reci im, Morg.

— Kao što je već rečeno — započne Doane — čini se da je sve u skladu s propisima. Posljednjeg dana bio sam na putu. Ostao sam tjedan dana. Spisak sam ostavio kod jednoga od mojih službenika. Kad sam se vratio kući, nije mi bilo ni na kraju pameti da pogledam spisak. Izvadio sam ga tek na dan izbora. Unutra su upisana šezdeset četiri birača. Nisam mogao razgovarati o tome sa službenikom jer je već bio otišao. Ali ta šezdeset četiri čovjeka su glasala i pretpostavljam da imaju pravo na to.

— Poznaješ li ikoga do njih? — upita Bledsoe.

— Ne. Kažu da već dvije godine imaju logor s divljim konjima u gorju Calicoes. Možda je tako, ali ja ga nikad nisam vidio.

Johnny je napustio Noru i probio se kroz gužvu. — Jesi li donio taj spisak, Doane?

— Evo, tu je.

— Na spisku su zaista bila šezdeset i četiri birača. Johnny pogleda Bledsoea.

— Tinta mi se čini prilično svježa, Bledsoe. Možda su stvarno upisani u ožujku, ali meni se ne čini starija od tjedan dana. — Pogledao je Doane, koji je imao nepomućen, bezazlen pogled. — Kažeš da te je taj službenik napustio prije nekoliko tjedana, Doane?

— Da.

— A kada si se u ožujku vratio s puta, nije ti ni spominjao te ljude?

— Ni jednom riječi.

— Nije li to malo čudno? — ustrajao je Johnny. Ti bi svakome rekao

kad bi se pojavilo tako mnogo ljudi?

— Sigurno da bih. Ali uvijek je znalo biti lovaca na divlje konje u našem kraju.

— Ali toliko? Zar ih ne bi bilo tko spomenuo?

— Valjda bi — polako reče Doane. — Ja spisak nisam nikad gledao. Kad su se na dan izbora pojavili, pogledao sam ga i bilo je sve u redu.

— Reci mi još nešto — ponovo započne Johnny. — Možda je netko nadzirao tvoje imanje, pa kad si se ti udaljio, potražio je službenika. Možda mu je uvalio sto dolara ili tako nekako, a ovaj mu je dao spisak birača. Sljedećeg ga je jutro mogao vratiti s upisanim imenima. Ovaj se poslije prepao da ćeš ti postavljati neka pitanja, pa je jednostavno nestao.

— Moguće je — prizna Doane, čak se i nasmiješio. — Mene je to iznenadilo više nego vas.

Baily Blue se probio do njih i blagim glasom započeo: — Johnny, ne znaš gubiti. Meni sve to izgleda sasvim zakonito. Ti pronalaziš propuste, umjesto da prihvatiš činjenice.

— Zašto nismo nikad čuli za toliku grupu lovaca na divlje konje?

— To je bar lako objasniti — započne Baily. — Oni žive dobrih sto kilometara daleko od Cosmosa, na najdaljem kraju ovog okruga. Kad se zažele grada, pića i zabave, jednostavno se spuste niz Calicoes u okrug Bowling. To im je samo dvadesetak kilometara od Calicoesa — ništa za čovjeka koji se snalazi u divljini. Tamo ih sigurno poznaju.

— Prijazno se smješkao svima u dvorani. — Ja nisam riječ rekao kad je Johnny izabran. Takva je bila volja ljudi. Ne vidim zašto bi on sada imao nešto protiv ovog spiska. Jednostavno nije imao sreće.

— Nemam ja ništa protiv toga, Baily. Neka izborna komisija odluči tko će biti šerif. Okrenuo se i izašao. — Vani mu je prišla Nora. U dvorani je orkestar ponovo zasvirao, ali su ljudi izgubili volju za ples. Na ulazu su se okupili major Fitz, Hank i Turk, a prišli su im Johnny i Nora.

Uskoro se Bledsoe progurao na postolje za orkestar. Ovaj put nije morao podizati ruku da bi zavlada-
la tišina.

— Ja, ovaj, ne znam kako da za-
počnem — rekao je. — Riječ je o
upisivanju u biračke spiskove. A
kako smo se upisivali mi u gradu?
Znamo da bar desetak birača tu u
gradu nije bilo na vrijeme upisano
u biračke spiskove. Ipak su glasali.
Hoćemo li se ponašati drugačije
prema ljudima izvan Cosmosa? Ne
vidim kako bismo to mogli. U sva-
kom slučaju, ti su ljudi bili zakoni-
tije ubilježeni od desetak birača u
ovom gradu. Stoga su ti glasovi is-
pravni i Baily Blue je ponovo šerif
okruga Cosmos.

Johnnyjevo srce poskoči. Da nije
Nora stajala pokraj njega, ne bi to
mogao podnijeti. Turka i Hanka je
novost pogodila kao najteži udarac.
Turk se naceri: — Dakle, bio je to
fini dvodnevni odmor.

Nora se okrenula od desetak lju-
di koji su tješili Johnnyja i primila
ga ispod ruke. —

— Da krenemo, Johnny?

Vani, u mraku, Johnny dugo nije
progovorio. Koračali su jedno uz
drugo, a Nora ga je čvrsto uhvatila
ispod ruke.

— Tko ti je to namjestio? — upi-
tala je.

— Kako to misliš?

— Zašto je netko poslao tolike
ljude da glasaju? Tko god bio, znao
je kakvi će biti izbori i htio je biti
siguran.

Johnny je opet otišao na spava-
nje u potkrovnju sobu. Turk i Hank
već su se svlačili i Johnny se neka-
ko ražalostio kad ih je ugledao.

Dugo nije mogao zaspati. Nije
znao koliko je već spavao kadli ga
probudi neka buka. Tiho je krik-
nuo:

— Turk, jesi li čuo?

— Da. Što je to?

— Prasak? Grom?

— Možda se Baily Blue prevrće
po krevetu — našali se Turk. — Ma
što bilo, nas se to više ne tiče.

— Nadam se — reče Johny, okre-
ne se na drugu stranu i zaspi.

X

Starom Picku Hendryju trebao je
cijeli dan zamornog hoda da se
vrati u kanjon koji je naveo u laž-
nom nacrtu nalazišta. Sljedećeg je
jutra razmotrio situaciju. Proći će
možda nekoliko dana dok ne otkri-
ju tijelo mrtvaca. Trebat će barem
dva dana da nalaznik leša, koji je
najvjerojatnije napadačev ortak,
pronade kanjon prema nacrtu. Za-
sad je prošao samo jedan dan; osta-
ju još barem tri dana dok se netko
ne pojavi u kanjonu. Dovoljno vre-
mena da nešto ulovi, nabere borov-
nica i smjesti se u špilji.

Pick je već davno otkrio tu špilju.
Nalazila se visoko u brdu i bila je
nevidljiva iz dna kanjona. Ući se
moglo jedino s pomoću konopca
obješenog za visoku stijenu. Znao je
da je to savršeno mjesto za povlače-
nje.

Pick je zadovoljno napustio ka-
njon i zaputio se na slanište visoko
u gorju Calicoes. Dva dana kasnije
vratio se s većom količinom djelo-
mično sušenog jelenjeg mesa. Slje-
dećeg je dana ponovo otišao do sla-
ništa i donio još mesa i borovnice
koje je usput nabrao.

Vrijeme je prolazilo i Pick nije vi-
dio nikoga drugoga osim plašljivih
zečeva. Noći je provodio u špilji.
Ujutro bi sa strpljivošću Indijanca
sjedio u grmlju.

Jednog dana oko devet ujutro
ugledao je čovjeka koji je pješice
ulazio u kanjon. Pick se zadovoljno
nasmiješio. Čovjek se kretao oprez-
no, s puškom ispod ruke i s alatom
za kopanje prebačenim preko leđa.
Popeo se na stijenu i dobrih pola
sata promatrao kanjon. Sišao je i iz
džepa traperica izvukao komad pa-
pira. Pick je shvatio da drži nacrt
nalazišta.

Mirno je ležao i promatrao do-
šljaka. Čovjek je zastao, daleko oko
sto metara, bacio alat na zemlju i
stao promatrati rupu koju je davno
prije napravio Pick, radi ispitivanja
nalazišta. Nalazio se na sasvim ne-
zaštićenom terenu i za dobrog stri-
jelca bio je laka meta. Pick je znao
da je stara staza jedini izlaz iz ka-
njona. Zašto se ne spustim u nju i

ne dočekam ga tamo, upita se. Neće biti ni upola tako oprezan kad obavi posao, jer je uvjeren da je potpuno sâm.

Pick je odlučio i brzo se povukao. Morao je napraviti prilično veliki krug od gotovo dva kilometra da ga zaobiđe i dočeka na izlazu iz kanjona, pa je zato morao požuriti.

Napokon je zadihan stigao do mjesta gdje je bio odlučio postaviti zasjedu; bilo je nalik na mjesto gdje je nedavno ubio čovjeka koji ga je pratio. Smjestio se i počeo čekati. Čekanje se oteglo unedogled.

Kad više nije mogao čekati, podigao se i počeo oprezno šuljati natrag kroz kanjon. Nakon nekog vremena vidik mu se proširi i uspije okom obuhvatiti cijeli kanjon. Bio je prazan. Nemoguće! I odmah se dade u potragu za tragovima. Smjestu mu je sve bilo jasno. Čučne na stazu i iz njega provali bujica kletvi. Ponio se kao dijete, kao najobičnija budala. Čovjek je ušao u kanjon pješice, ali je na ulazu ostavio konja. I dok se on, Pick, mukotrpno probijao okolnim putem, ovaj je lijepo odjahao.

Pa, ipak, što je vrijeme više odmicalo, Pick se polako smirivao i zaključio u sebi da će sve prije ili poslije izaći na čistac. Četiri dana poslije toga obreo se na drugoj strani okruga, gdje je bio siguran da ga neće prepoznati. Bilo mu je važno da sazna što je Johnny Hendry poduzeo da bi raščistio tajnu. Za Picka je to bilo važnije nego da pronađe čovjeka koji ga je pratio.

Pick je iz razgovora s jednim kaubojem saznao mnoge stvari; između ostaloga i to da je Johnny bio izabran za šerifa, da je istjerao vucibatine iz Cosmosa i da se prošle večeri u Cosmosu održao ples u njegovu čast.

Pick se, zadovoljan, vratio u Calicoes. Ako Johnny bude i dalje tako uspješan s čišćenjem Cosmosa od ološa, za samo nekoliko dana riješit će i Pickov slučaj, pa će se on opet moći vratiti u život. Dakle, još samo nekoliko dana.

XI

Pri prvom svjetlu dana Johnny se probudio od nekog šuma. Istoga je časa shvatio da je prošle noći zaboravio zabarikadirati vrata. Posegnuo je za revolverom i povukao se u mračni kut kreveta.

Došla je Nora. Kad se on pojavio, prišla mu je. Kosa joj je bila spuštena preko ramena, a ona je bila ogrnuta noćnim ogrtačem. Johnny joj nije vidio lice, ali je po drhtaju njenog glasa zaključio da je prestrašena.

— Što je?

— Jesi li dovoljno budan da shvatiš što ću ti reći? Prošle je noći banka dignuta u zrak i iz trezora je nestalo zlato iz Esmerelle. Pljačkaši su pobjegli. Ali Baily Blue je dolje, u hodniku — i čeka tebe. Pronašao je nešto tvoje u banci, nešto što pripada tebi...

— Moje? Što?

— Ne znam. Nije mi htio reći. Obuci se i sidi, ali molim te, Johnny, probaj se obuzdati. Znam da nemaš veze s tim, ali ipak pazi što govoriš.

Nora se spusti niz ljestve, a Johnny se obuče na brzinu. Hank i Turk su duboko disali u snu, pa ih nije probudio. Baily je čekao u hodniku. Johnny stane pred njim.

— O čemu je riječ, Baily?

— Nora ti je ispričala za banku?

— Da. Ali kakve veze imam ja s time?

Umjesto odgovora, Baily izvuče stari, izlizani kolt. Imao je dršku od cedrovine, a bubanj mu je bio izlizan od upotrebe.

— Pronašli smo ga kraj stražnjih vrata banke. Ispao je iz futrole onome koji je skočio na konja. — Pogledao je Johnnyja. — To je tvoj revolver, zar ne?

Johnny je kimnuo, ne skidajući pogleda s Bailyjeva lica. Znači, zato nije mogao pronaći drugi revolver kad je sinoć legao u krevet. Baily je pružio i drugu ruku. U njoj je bila stara ostruga.

— I to smo našli. Znaš li možda čija bi mogla biti?

— Znaš ti čija je to ostruga, zar ne?

— Pa otprilike. Ali mi ti reci.
 — Turkova.
 — E, to sam baš i mislio! Sinko, znaš i sam koliko mi to teško pada, ali tebe i Turka moram pritvoriti.
 — Ti vjeruješ u sve to?
 — Nije riječ o tome, jasno ti je. No dovoljno si već dugo u tom poslu, pa znaš kako treba postupati.

Johnny mu je već htio nešto odgovoriti, kadli se odjednom iz sjene pojavi neka ruka i tresne Bailyja po zatiljku. Istoga časa dvije ruke spustiše ga na pod. Uskoro se pojavi i Turkovo lice.

— Sve sam čuo — bijesno reče Turk. — Probudi Hanka i spremi se, Johnny. Brišemo odavde!

— Ne! — ljutito vikne Johnny.

— Budalo! Zaš ne vidiš kakva je to namještaljka? Rulja bi nas linčovala da im to dopustimo! Sve one propalice — Wigran i njegovo društvo — već do podneva bile bi u gradu! A kad bi nas jednom strpali u zatvor, brzo bi se pobrinuli da višimo!

— To je istina, Johnny — reče Nora.

— Skupi svoje stvari! I moje! Probudi Hanka i reci mu neka odmah side. Ako to ne učiniš, mrtvi smo, to ti je jasno!

Johnny pogleda Noru i ona mu nijemo kimne.

Kad je Johnny otišao, Nora pogleda Bluea. Polako je dolazio k sebi i promatrao Turka gotovo prijazno.

— Tako, dakle, Turk, ovime si sve priznao — progundao je.

— Daj, zaveži! — prosikta Turk.

— Žao mi te je, djevojko reče Baily Nori. — Tko bi pomislio da će Johnny...

— Samo još jednom to reci — podigne Turk ruku — pa ćeš osjetiti okus vlastitih zubi.

Baily se samo nasmiješio. Kad su se Hank i Johnny vratili, Turk razoruža Bailyja i dopusti mu da ustane. Nije ništa rekao; jedino se prijateljski i pomalo sažalno smiješio.

— Baily — mirno reče Johnny — ne znam jesi li ti iza svega toga ili nisi. Ipak mislim da nisi. U svakom slučaju, barem djelomice si umiješan u onu krađu glasova. No ako si umiješan i u ovo, neka ti davo po-

mogne. Ne volim takve namještaljke!

— Ja sam šerif i samo obavljam dužnost šerifa — odvrati Baily.

— Čini mi se da si previše gorljiv — reče Johnny, dok mu je vezao ruke i noge.

— Htio bih ti reći i ostalo — reče Blue. — Banku su opljačkala trojica. Jedan je držao konje. Možda bi taj treći mogao biti ti, Hank, ha?

Hank nije ništa rekao. Johnny se okrenuo prema Nori i zagrlio je.

— Dugo se nećemo vidjeti, draga. Ali, vratit ću se. A kad se vratim, dosta ću skalpova objesiti o pojas.

Dvadeset minuta poslije toga sva trojica su galopirala prema jugu. Kad se sunce diglo iznad Cosmosa, zastali su i bacili pogled na sivi, sumorni grad koji su pokušali osloboditi napasti.

— Momci, jesmo li još uvijek na istom poslu? — upita, a kad su Hank i Turk kimnuli, reče: — Dobro, onda smo i dalje zajedno. Mićimo se odavde, ali ne predaleko, jer večeras moram svratiti potajno u grad i porazgovarati s Hugom Millerom. U tome me ni mnogo bolji od Bailyja Bluea neće spriječiti.

* * *

Miller se zadubio u svoj izvještaj, kadli se otvore vrata i pojavi se Lemrath. Bilo je pola osam. Hugo je radio cijeli dan.

Lemrath sjede na stolicu koju mu je Hugo pokazao. Bio je on običan, sredovječni čovjek, sporih kretnji, potpuno spokojan. Na njemu se nije zamjećivala nikakva nervoza. Odjeća mu je bila iznošena, ali čista, promatrao je Huga otvorenim, poštenim pogledom.

— Dobro se razumijete u iskopavanje i rudarenje? — zapita Hugo radi razgovora.

— Nikad nisam vidio nešto slično — reče Lemrath.

Hugo baci pogled na Lemrathove ruke. Nisu baš bile nježne, ali nisu to bile i žuljevite ruke čovjeka koji je cijeli život proveo u kopanju. Hugo je bio siguran da je taj čovjek kauboj, a ne kopač, što ga je još više zbunilo.

Hugo ispuni i posljednju rubriku, i još jednom pogleda lažni izvještaj. Zatim pogleda Lemratha i reče pažljivo:

– Prijatelju, ovo je jedan veoma dobar izvještaj.

Pomno je proučavao Lemratha, no ovaj nije pokazivao nikakvog znaka uzbuđenja; lice mu je ostalo isto. Jednostavno je rekao:

– To je dobro.

– Pogledajte i sami – reče Hugo i pruži mu papir.

U izvještaju je, naravno, količina zlata u rudi bila na granici nevjerovatnog. Lemrath je pogledao papir i opušteno kimnuo; zatim je presavino papir i zadržao ga u ruci. Hugo nije znao što da kaže. Zar čovjek tako prima vijest da je otkrio golemo bogatstvo? Da bi prikrio zbunjenost, reče:

– Ukoliko je te rude mnogo, savjetovao bih vam da šutite. U protivnom, moglo bi doći do prave lavine.

– Da, mislim da ste u pravu – mirno odvrati Lemrath.

Hugo je dobro znao procijeniti ljude. No onda mu nešto drugo padne na pamet. Naglo reče:

– Naravno, ispunili ste zahtjev za registraciju terena, zar ne?

– Nisam.

– Zar ne znate gdje je teren?

– Imam papir na kojemu sve piše – mirno reče Lemrath.

– Znači, nikada niste bili na tom terenu?

– Nisam.

– Hoće li vas smetati ako vam postavim nekoliko pitanja koja me se zapravo ne tiču?

– Pa, može... pitajte.

– Čovjek koji će prijaviti ovo nalazište je ubojica. I bit će ubijen.

– Ubojica? – polako se Lemrath podigao.

– Da. Budući da je pravi vlasnik ove tapije ubijen, a plan nalazišta mu oduzet, jasno je da će prijavljivač biti ubojica zakonitog vlasnika.

– Reći ću vam istinu. Ja imam ranč u susjednom okrugu. Nisam baš imao sreće u životu. Žena mi je umrla, kuća je izgorjela, a dijete mi je bolesno. Prije nekih tjedan dana dojahao je jedan čovjek i ponudio

mi petsto dolara da k vama donesem ovu rudu, pričekam da je pogledate i da registriram tapiju. Poskočio sam od sreće.

– Znate li kako se zove?

– Ne.

– A kako izgleda?

– Kao lutalica. Nije obrijan, odjeća mu je prljava, izgleda bijedno – ali to nema veze. Trebao mi je novac.

– Koliko vam je odmah dao?

– Dvjesto – nasmije se Lemrath.

– Gotovo da mi je spasio život. Platio sam doktora, doveo dadilju i ponovo izgradio kolibu.

Hugo je kimnuo. Povjerovao je čovjeku jer se sve slagalo s onim što je već i sam zaključio.

– Što vam je sve rekao? – upita.

– Samo ono što sam vam prenio. Napomenuo je da ne pravim nikakvu gužvu oko registracije tapije.

– Znači, i tapiju imate kod sebe?

– Tu je – reče Lemrath i udari se po džepu.

– Hoćete li je registrirati sada kad znate cijelu priču?

– Morao bih – polako odgovori Lemrath. – To ništa ne mijenja, a ja sam za to plaćen.

– Biste li mi htjeli pokazati nacrt nalazišta? – blago upita Hugo. – Dobro bih platio da ga vidim naravno, ne zato što želim zlato, već zato što bih htio saznati gdje ću naći ubojicu Picka Hendryja.

– Morao bih pogaziti riječ, jer sam obećao čuvati tajnu.

– Vi radite za ubojicu – reče Hugo i krene rukom prema ladici u kojoj je držao revolver, odlučivši ići do kraja.

Lemrath je neko vrijeme šutio. Promatrao je sugovornika i poigravao se lulom. Konačno progovori:

– Znate što? Ured se zatvara u osam, zar ne? Sada je nekoliko minuta do osam. Obojica ćemo otići tamo i ja ću registrirati zahtjev. Vi ćete iz knjige sve vidjeti, a ja ću na taj način održati riječ čovjeku koji me plaća. Složili smo se, zar ne?

– Savršeno! – odvrati Hugo s olakšanjem i posegne za šeširom, a Lemrath presavine izvještaj i gurne ga u džep.

Ured je zapravo bila kolibica na samom kraju grada. Hugo i Lemrath su požurili. U kolibici je još gorjelo svjetlo. Sišli su s nogostupa i prošli pokraj mračnih skladišta. Hugo je bio izuzetno uzbuđen. Okrenuo se prema Lemrathu i rekao: — Prijatelju, kad to registrirate, bit će najbolje...

Pušćani prasak odjeknuo je u blizini, s Hugove desne strane. Lemrath je pao na lice. Hugo se okrenuo tek toliko da je uspio vidjeti mračni lik čovjeka koji je izjurio iz skladišta. A onda i njega nešto udara po glavi. Poslije se nije sjećao ni kako je pao.

Kad je došao k svijesti, ležao je u krevetu u stražnjoj prostoriji svoje radnje. Glava ga je užasno boljela i dugo mu je trebalo da raspozna čovjeka koji je bio pokraj njega. Konačno je prepoznao krupni lik Bailya Bluea.

— No, dakle, na trenutak sam pomislio da si gotov, Hugo.

— Lemrath je mrtav? — promrmlja Hugo.

— Prosvirali su mu glavu — izjavi Blue prilično veselo. — Tko je to bio?

— Jeste li ga pretražili?

— Naravno.

— Jeste li što pronašli, kakve papire?

— Baš ništa — odgovori Blue. — Čak ni papir za cigarete. Džepovi su mu već bili ispražnjeni.

Hugo se okrenuo prema zidu. Papiri su nestali prije nego što ih je mogao pogledati. Ipak, budući da je ukraden i njegov lažni izvještaj, akcija se nastavlja. No, to neće biti velika utjeha Johnnyju Hendryju.

Hugo je čuo kad je Bailly izašao. Još dugo je ležao, a kad je konačno glavobolja malo popustila, izvukao se iz kreveta i pripremio nešto za jelo. Bio je pri kraju kad je čuo kako su se otvorila stražnja vrata i ubrzo je pred njim stajao Johnny Hendry.

Hugo mu je potanko ispričao sve o ubojstvu Lemratha. Johnny ga je slušao, a izraz lica postajao mu je sve turobniji. Kad je Hugo završio, Johnny se zavaljao još dublje u stolicu, savije cigaretu i zapali je.

— Dakle — izgovorio je više samome sebi nego sugovorniku — kad krene loše, onda sve ide loše. I što sada?

Ali Hugo, koji se do maloprije i sam pitao to isto, nije znao što bi mu odgovorio.

XII

Ured majora Fitza, baš kao i sve drugo u toj čistoj, bijeloj kući, bio je vojnički uredan. Major je upravo navlačio zavjese i zaključavao vrata radne sobe, a zatim je pažljivo izvukao iz sefa malu poslovnu knjigu, nije morao mnogo listati, jer je njen sadržaj znao gotovo napamet. Kad je bio gotov i vratio knjižicu u sef, dopustio je sebi mali, zadovoljan smiješak. Bilo je očito da nekoga čeka, jer je često pogledavao na sat.

Čekao je skoro dvadeset minuta prije no što je začuo tiho kucanje na vanjskim vratima. Bio je to Carmody, a iza njega neki onizak kauboj. Zbog izraza lica tog čovjeka major Fitz se namrštio.

— Onda? — zapitao je.

— Sve je uređeno — poslovno odvrati Carmody i položi na stol dva lista papira koja Fitz odmah zgrabi.

— Je li prijavio nalazište? — zapita Fitz.

— Sravnali smo ga sa zemljom takoreći na samom pragu — odvrati Carmody.

— To je taj nacrt nalazišta, zar ne, Barney? — upita Fitz i baci pogled na jedan papir.

— Da, to je onaj koji sam mu dao.

Fitzu su pomalo drhtale ruke dok je odmotavao drugi papir — Hugin lažni izvještaj. Brzo ga je preletio očima i duboko uzdahnio.

— Mnogo bolje nego što sam očekivao — zadovoljno reče, a zatim se obrati Barneyu. — Barney, obavio si dobar posao. Znao sam da je stari Pick nešto nanjušio, ali nisam mogao ni sanjati da bi moglo biti tako dobro.

— A ja sam to naslutio po načinu kako se stari ponašao tamo gore u planinama, dok sam ga slijedio. Čak ni taj stari lisac nije mogao da se ne oda.

— Hajde, opiši mi još jednom taj kanjon — suho reče Fitz.

Barney se očito ponešto razumio u rudu i iskopavanje. Nadugačko je opisivao kanjon koji mu je Pick podmetnuo, a major je sve pažljivo zapisivao.

— Koliko bi nalazišta bilo dovoljno da pokriju cijeli kanjon?

— Pa, šest bi ga pokrilo.

— Siguran si da ga Pick nije prijavio prije no što je bio ubijen?

— Jutros sam pregledao registar — potvrdi Barney. — U ovom kanjonu nije prijavljeno ni jedno nalazište. Ni jedno!

— No dobro, Barney, dobro si obavio posao i zaslužio da jedno od nalazišta, i to ono najbolje, pripadne tebi — reče major Fitz.

— Tako i treba — isprsi se Barney. — Da nije bilo mene, kako biste doznali za sve ovo?

— Tako je. A sada, laku noć, momci — pomalo mrzovoljno odvrati Fitz.

Ona dvojica se okrenuše i izadoše. Kad je Carmody bio na vratima, okrene se prema Fitzu i uputi mu upitan pogled. Fitz mu kimne, a Carmody zatvori vrata.

Fitz polako izvadi iz džepa debelu cigaru, obreže je, ovlaži jezikom. Polako, vrlo polako prinosio je šibicu cigari kadli začuje prigušen hitac iz revolvera; u kutu usana zatitra mu lagani osmijeh, a zatim pripali cigaru. Desetak minuta poslije toga vrati se Carmody.

— Gdje ćemo s njim? — upita.

— Svejedno mi je. Riješi ga se negdje usput. Jesu li se momci probudili?

— Rekao sam im da sam ustrijelio psa koji se šuljao oko obora — reče Carmody, polako pride Fitzu i pogleda ga ozbiljna lica. — Ne sviđa mi se to, Fitz — promrmlja. — Nije riječ samo o Barneyu. On bi ionako, prije ili poslije, dobio metak u leđa. Riječ je o tebi, Fitz. Kad ti čovjek više nije potreban, odbacuješ ga kao staru krpu.

— I što onda?

— Pitam se... — Carmodyju zamre glas, a lice mu se neprijatno stvrdne, unese se Fitzu u oči. — Nemoj pokušati nešto slično i sa

mnom, Fitz. Ja sam oprezan čovjek.

— Hoke, ti si budala! — plane Fitz. — Sa mnom si otkako sam preuzeo Ranč 33. Zgrnuli smo priličnu hrpu novaca, jer smo vjerovali jedan drugome. Ako nisi zadovoljan, samo reci.

— Ne, ne, samo sam te upozorio. A zašto si htio da odem do Westfala u Warms?

— Uzmi ovo — upre Fitz prstom u papire ispred sebe — i reci mu što želim. Neka povede svoju grupu u kanjon i postavi znakove za međaše. A onda neka se spusti i prijavi tih šest nalazišta, kupi opremu i počne posao. Kad se uhoda, želim svaki mjesec prokontrolirati njegov izvještaj. Početni troškovi, novac i čekovi pohranjeni su u banci u Warmsu. Ako ikada spomene moje ime, javno ili privatno, reci mu što ga čeka. — Fitz se nasmiješio. — Također mu možeš dati naslutiti što ga čeka ako mi se samo učini da su mu knjige lažne. Jesi li sve zapamtio?

— Jesam, ali ne brini, on je pošten — reče Carmody i nabije šešir na glavu.

— Znaš, Hoke — reče Fitz i podigne prst — u cijelom ovom poslu samo jedna stvar nije mi jasna.

Poslali smo Barneya i Tonhilla da slijede staroga Picka. Barney se vratio s vijestima da je Pick ubijen i da se strovalio preko ruba klisure. Ali tko ga je ubio? Valjda Lee Tonhill. Ali, gdje je Tonhill?

— Meni se čini da ga je stari Pick uspio raniti, pa je crknuo negdje u planinama, u gudurama. — Pretražili smo cijeli kraj.

— Nitko nije u stanju pretražiti taj teren kako bi trebalo. Osim toga, teško ranjeni čovjek nije baš siguran kuda ide.

— Ali kako ga je Pick mogao ubiti kad je pogoden sačmaricom u lice?

— Možda je Pick najprije pogodio Tonhilla.

— Može biti — sumnjičavo odvrati Fitz. — Pa ipak, to mi baš nije jasno. Gdje je Tonhill? Kad bih to znao, osjećao bih se mnogo bolje.

— Kakve to ima veze? — zapita Carmody. — Glavno je da imaš pa-

pire. I nema sumnje u njihovu ispravnost, jer su napisani rukom starog Picka. Da nisu, mogao bi optužiti Barneya i Tonhilla da su te prevarili, krivotvorili nacrt nalazišta i kod sebe zadržali smještaj pravog nalazišta. Ali to nije tako, jer je rukopis provjeren.

— Da, to je istina — tiho reče Fitz.
— No dobro. Na posao, Hoke. I sretno!

Kad je Carmody otišao, major Fitz ugasi svjetlo i ode u svoju sobu. Bio je zadovoljan razvojem događaja. Kad se jednom domogne te goleme količine zlata, bit će smiren za cijeli život. Prisjeti se kako je spretno uklonio sve moguće dokaze protiv njega: Pick je pronašao nalazište, ali je sada mrtav, baš kao i Lemrath i Barney. To znači da sada preostaju još samo Carmody i Westfall koji mora zlato iskopati. No prije ili poslije, Carmody i Westfall će isto tako otići na put bez povratka.

Slijedećeg jutra major Fitz je odjahao u Cosmos. Obišao je najprije nekoliko trgovina radi nabavke, a onda je u jednom dućanu spazio Noru. Prišao joj je i pozdravio je s hinjenom zabrinutošću.

— Čuo sam što se dogodilo s Johnnyjem. Pa što je to bilo?

— Namještaljka — jednostavno — odvrati Nora.

— Naravno, ali čija?

— Nemam pojma.

Odjednom se major okrene u drugom smjeru.

— Bledsoe! Bledsoe! — poviče.

Bledsoe im pride. Major Fitz mu se energično obrati:

— Bledsoe, vi ste član gradskog odbora. Zašto ne poduzmete nešto i skinete ljagu s Hendryjevog imena? Znate i sami da on nije to učinio?

— A što mi tu možemo učiniti?

— Postavite konačno pravoga šerifa — odbrusi Fitz. — Jednoga ste već imali i pustili ga da ode.

— Molim vas, majore! — umiješa se Nora. — Nemojte ga osuđivati. Gospodin Bledsoe je učinio sve što je mogao.

— Znam što ću! Idem porazgovarati s tim našim šerifom — čvrsto izjavi Fitz. — Možda ću ga uspjeti

uvjeriti u neke stvari. Pričekajte, izvijestit ću vas što sam postigao.

Baily Blue je bio u svom uredu. Fitz je ušao i zatvorio vrata.

— Jesmo li sami? — upita i sjedne.

Baily je kimnuo.

— Ono s bankom bio je dobro obavljen posao. Gdje je roba?

— Dvije su poluge ovdje u najdonjoj ladici — pokaže Baily prstom kaže na svoj stol — a druge dvije u ormaru, ispod smeća.

— Reci mi, kako je Hendry sve to podnio?

— Baš kao što smo i pretpostavljali. Nije ništa posumnjao. Misli da sam upleten u falsificiranje izbora, ali ne i u posao s bankom. Drži me sitnim varalicom, ali ne i lopovom.

— Slušaj, smislio sam nešto zgodno. Upravo sam bio s njegovom djevojkom i Bledsoeom. Oni misle da je to namještaljka, a ja sam se s time, naravno, složio. Ali bih htio da moja podrška izgleda stvarna, Baily. Neka izgleda da sam se s tobom prepirao. Kad izadem, reći ću im da sam ponudio tisuću dolara nagrade za hvatanje pravih pljačkaša — ne Hendryja, Hebrona i Brondera. Reći ću da si ti to prihvatio i na taj način očistiti i tebe: ispast će da nisi zadržati protivnik Johnnyja, već širokogrudan i pošten. Što misliš o tome?

— Zvuči zgodno — lukavo procijedi Baily.

— Dobro. A sad poslušaj: ima još nešto. Večeras će Leach Wigran sa svojim propalicama tobože ukrasti s moga ranča stotinu grla stoke. Izgledat će kao da se pravi pljačkaši banke rugaju mojoj ponudi. Razumiješ? Meni je stalo samo do toga da svi misle kako potpuno podržavam Johnnyja.

— A što ćemo učiniti s njim? — zapita Baily.

— Taj momak ima u posljednje vrijeme uzbudljiv život. Najprije je uspio preživjeti onaj Carmodyjev hitac. Zatim je otkrio onu zamku s umetnutom sačmaricom. Već počinjem vjerovati da ga nije moguće ubiti. Ali, pobrinut ćemo se na vrijeme. Zasad nam ne može naškoditi.

– Večeras ću vam donijeti dvije poluge, kako smo se dogovorili, a druge dvije predat ću Leachu.

Tip Rogers me cijelo jutro gnjavi da nešto poduzmem, da pošaljem potjeru. Što da radim?

– Samo je pošalji. Je li rudnik Esmerella isto tako raspisao neku nagradu za hvatanje pljačkaša?

– Da, dvije tisuće.

Fitz se nasmiješio, izašao i uskoro pronašao Noru i Bledsoea.

– Bio je vrlo razuman. Ponudio sam tisuću dolara nagrade za hvatanje pravih lopova, jer ne vjerujem da su Johnny, Turk i Hank mogli učiniti takvo nešto.

– Oh, dragi naš dobrotvore! – Nora ga oduševljeno zagrlila.

– I što je Blue rekao? – zapita Bledsoe.

– Oh, bio je razuman. Rekao je da će još jednom preispitati sve dokaze i da je moguće da je netko onaj revolver i ostrugu namjestio tamo. Rekao je da je samo obavljao svoju dužnost, a sada će objaviti da je raspisana nagrada. Osim toga, i rudnik Esmerella je raspisao nagradu od dvije tisuće. Tri tisuće dolara je mnogo novaca. Ima ljudi koji bi za mnogo manje izdali svoje bližnje. Nadam se da će to biti slučaj s tim pljačkašima.

Razgovarali su još jedno vrijeme, a onda je Fritz otišao. Ono dvoje gledalo je za njim, a Bledsoe reče što su oboje mislili:

– To je zaista najbolji čovjek u cijelom okrugu!

XIII

Johnny se sjetio malo poznatog izvora u pustoši Calicoesa – nekoć davno pokazao mu ga je Pick – i tamo su odlučili podići logor. Jahali su polako, u tišini, obeshrabreni vijestima što ih je Johnny donio od Huge. Nestali su svi tragovi koji su ih mogli odvesti do Pickova ubojice. Johnny je bio utučen; neprestano je razmišljao kako mora smisliti plan, nešto što će ih zaposliti dok opet ne nanjuše trag Pickova ubojice.

Logor im se baš nije dopao, ali zasad je bio barem siguran.

– Pa dobro, nije baš udobno, ali nećemo dugo biti ovdje.

– Kako to? Skrivamo se, zar ne?

– Skrivamo? – začudi se Johnny. – Da, možda se to može i tako nazvati. Ali ako se neprekidno krećeš, teže te je naći nego ako negdje čučiš, zar ne?

– Što da radimo? – progunda Hank. – Da prevrnemo ove gudure dok ne pronademo Pickovog ubojicu?

– Sjećate li se prijedloga što sam vam ga dao kad sam mislio da ću postati šerif? – zapita Johnny. – E, da znate, on još uvijek stoji: očistit ćemo ovaj okrug!

– Kako?

– Očistiti ga od propalica – objavi Johnny. – Neću dopustiti da me itko otjera iz ovoga kraja. Odlučio sam živjeti ovdje. Također sam odlučio biti ovdje šerif jednoga dana. A kad to postanem, prognat ću sav taj šljam, kao što sam i obećao. Možda je taj dan još daleko, ali mislim da bih već sada mogao početi. Naime, budući da još nisam šerif, ne moraju me sputavati sva ona zakonska ograničenja koja šerif mora poštovati. Borit ću se protiv propalica na njihov način.

– Mogao bih ti pokazati nekoliko trikova, momče – nasmije se Turk.

– Dobro! To mi treba. A može ih i Hank naučiti, za svaki slučaj. A sada nešto ozbiljno – nastavi Johnny. – Kad sam krenuo u bitku da postanem šerif, najprije sam otišao Fitzu s jednim prijedlogom. Postigao sam da od rančera dobijem spiskove s imenima nepoželjnih ljudi. I što mislite, tko je najnepoželjniji čovjek u okrugu Cosmos?

– Ja? – iskrivi se Turk.

– Major Fitz! – objavi Johnny.

Turk je bio uznenaden, ali Hank nije, jer se sjećao svih onih stvari koje je vidio na Ranču 33. Johnny je to zamijetio, pa zapita Hanka:

– Ti nisi iznenaden? Zašto?

– Ne znam. Svojedobno sam mislio da je Fitz odličan čovjek, za koga bih pošao i u vodu i u vatru. A sada ne znam. Mislim da radi nešto ispod žita. Svi oni momci na Ranču 33, doduše, ne kreću na nekakve

noćne izlete, ali isto tako nisu baš najbolji momci.

– Ako Fitz ne krade stoku, kako to da se njegovo ime našlo na vrhu ovih rančerskih spiskova?

– Možda je i kod njih to samo osjećaj, kao i kod mene – odvrati Hank. – Sjećate li se onoga tipa koji je pokušao opljačkati zlato od rudnika Esmerelle? Ne mogu ništa dokazati, ali mislim da Fitz tu ima umiješane prste. Očito ima nekoga tko za njega obavlja različite prljave poslove.

– Da, ali tko je to? Poznajemo sve momke s Ranča 33. Što ti kažeš, Turk? Ti ih bolje poznaješ.

– Samo se jedan tip zaista bavi pravom kradom stoke – reče Turk.

– To je Leach Wigran.

– To sam i ja mislio – smrknuto reče Johnny. – Moj plan je sasvim jednostavan. Mislim da se Fitz skriva iza Leacha. Namjeravam to i dokazati.

– Kako?

– Ne znam još. Ali za sat vremena osedlat ću konja i krenuti. Idete li sa mnom?

Pošli su. Odlučili su neprimjetno se priljepiti uz Wigrana. Možda će tako, motreći Leachevo kretanje, sugovornike i goste, uspjeti nekako doći i do Fitza. Johnny, doduše, nije baš previše u to vjerovao; Leach je mogao naredbe dobivati i preko posrednika ili pismom. Pa ipak, nešto se moralo poduzeti.

Johnny se sjeti kako je večeras ugovorio sastanak s Norom, na kraju grada, na putu prema rudniku Esmerelli, kad padne mrak. Stoga će uskladiti odlazak Wigranu u to vrijeme.

Već je dobrano pao sumrak kad se Johnny približio starom golemom cedru, dogovorenom mjestu; oprezno se približavao, kadli odjednom začuje tihi glas:

– Johnny!

Već idućeg trenutka Nora mu je bila u naručju. Bila je uzbudena. Johnny je potapša po ledima.

– No, no, smiri se. Nije mi tako loše.

– Oh, kad će se sve to završiti, Johnny? Danas je Baily Blue poslao potjeru za vama.

– To je čudno – promrmlja Johnny, pokušavajući vidjeti Norino lice u mraku. – Nikada prije nije to radio.

– Tip Rogers je inzistirao.

– Tip Rogers? – zapita Johnny.

– Znači, on je sad glavni?

– On je bio odgovoran za zlato koje je ukradeno.

– I misli da sam ga ja odnio?

Nora je zabrinuto kimnula i Johnny se namrgodio. Znači, tako. »Priatelji« su samo čekali da on posrne, kako bi se poput čopora bijesnih pasa ustremili na njega. Sjeo je s Norom ispod drveta i raspitao se o novostima u Cosmosu.

– Jučer je Fitz ponudio tisuću dolara onome tko pronade pljačkaše banke – pričala je Nora – pod uvjetom da to ne budete ti, Turk ili Hank. Vidiš, on vjeruje u tebe.

– Misliš? – ironično upita Johnny.

– Zašto si takav?

– Zar si zaboravila one liste?

– To je glupost! – razljuti se Nora. – Zar još uvijek vjeruješ da je to moguće? Kakve dokaze imaš? Zar ćeš povjerovati običnim ogovaranjima? Ljutiš se na Tipa, znam, jer on vjeruje da si loš. A sada si jednako nepravedan i prema Fitzu!

Johnny nije znao što da kaže. Ipak ga nije mogla razuvjeriti. Bilo je besmisleno da se natežu oko toga. Ni on Noru nije mogao uvjeriti. Stoga je tiho sjedio i osjećao kako se ona ljuti zbog njegove tvrdoglavosti. Ali je i Nora bila tvrdoglava.

– Htjela bih da mi to objasniš, Johnny. Čini se, sumnjaš da Fitz vjeruje u tebe.

– Možda on i vjeruje u mene – oprezno započne Johnny – ali sumnjam da vjeruje u ono u što ti i ja vjerujemo, to jest da je potrebno očistiti ovaj kraj od propalica.

– Na temelju čega to zaključuješ? – ljutila se Nora. – Samo zato što ga osam ušljivih rančera, koji nemaju hrabrosti da to izjave čovjeku u lice, ogovaraju iza njegovih leđa?

– Pa i zbog toga.

– I zbog čega još?

– Draga, pusti sada to! Da malo popričamo o vremenu?

— I zbog čega još? — navaljivala je Nora.

— Nije važno — prekine je Johnny. — Dovoljna su mi i mišljenja tih osam rančera.

Nora ustade i Johnny joj se pridruži.

— Major Fitz je moj prijatelj — izjavi ona hladno. — I tvoj također. Prvo ti je prošle godine ponudio mjesto predradnika na Ranču 33. Zatim ti je savjetovao da se natječeš za šerifa. Njegovi su ljudi glasali za tebe. On se prvi složio s tvojim planom da rastjeraš propalice. Dao ti je svog najboljeg čovjeka za pomoćnika. Pokrenuo je sve što je mogao kad je čuo da te lažno optužuju. I na kraju, ponudio je tisuću dolara da se otkriju pravi pljačkaši. A sada, kao zahvalnost, ti vjeruješ u govorikanja osam kukavica koji nisu iznijeli ni jedan dokaz. Zar nemaš ništa reći, Johnny?

— Čini se ti si već sve rekla.

— Onda... onda te ne želim više vidjeti... barem dok ne promijeniš mišljenje — neodlučno izgovori Nora. Ja... mrzim nezahvalnost više od ičega. Da, više od laži i od krađe i od bilo čega.

Nora se naglo prekine, okrene i bijesno odjuri u noć. Johnny je nježno promatrao kako ona odlazi i nije mogao ništa učiniti. Duboko u sebi osjećao je gnjev i tugu koja ga je potpuno obuzimala. Izvukao je duhan iz džepa i polako se smirio savijajući ga u cigaretu. Kad se nakon dugo vremena pridružio drugovima, Turk ga upita što ima novoga.

— Johnny mu ispriča sve što je Nora rekla o Fitzovoj ponudi. Turk i Hank nisu ništa rekli sve dok se nisu zaputili na sjever, tamo gdje je bio Wigranov ranč.

— Da vidimo što se tu krije — reče Hank i Johnny shvati da se on s njim slaže.

— Kako to misliš?

— Fitz je znao da će nam Nora to prenijeti i htio je da mi povjerujemo kako je on naš prijatelj.

XIV

Ranč W, vlasništvo Leacha Wigrana, smjestio se visoko u gorju

Calicoesa. Johnny se sjećao da je to veliko ograđeno imanje

— To je Ranč W — reče Turk.

— Ne možemo dalje dok se ne razdani — reče Johnny. — Najbolje da pronademo neko udobno mjesto.

Hank i Turk omotali u gunjeve s namjerom da odspavvaju koji sat.

Začula se udaljena, ali glasna tutnjava koju je vjetar donio s juga. Johnny oslušne i odmah shvati da je riječ o stadu stoke koja se kroz krivudavu udolinu približavala Ranču W.

Johnny je htio probuditi Hanka i Turka, ali se predomislio i odlučio sve sam obaviti. Oni su ionako bili dobro sakriveni.

Popne se na konja kojega još nije bio rasedlao i spusti se niz padinu. Požurio je jer je tutanj postajao sve jači. Kad je sišao u dolinu, zavezao je konja za jedno stablo i prikrao se putu.

Pojavi se jahač i Johnny opazi da njegov konj ima oznaku Ranča W. Stoka koja je išla za njim imala je žig sa suprotne strane, ali mu se ipak učinilo da je vidio jedno grlo sa žigom Ranča 33. Pričekao je još malo i u komešanju koje je nastalo kad je jedno grlo htjelo krenuti u drugom smjeru, vidio je da sva imaju žig Ranča 33. To se nikako nije uklapalo u njegove pretpostavke.

Kad su se svi udaljili, Johnny je polako krenuo uzbrdo neprestano razmišljajući o onome što je upravo vidio. Hank i Turk su se probudili od tutnjave i začudili što nema Johnnyja.

— Čije je to krdo? — pospano upita Turk.

— Vjerovali ili ne, s Ranča 33 — reče Johnny.

— Pa ja više ništa ne shvaćam — uspravi se Hank. — Zar Leach ne radi za Fitza?

— Čini se da smo pogriješili — promrmlja Turk.

— Dovodi li Leach svu ukradenu stoku na ovaj ranč? — upita Johnny Turk.

— Obično je vodi preko u Warm. Ovdje bi je lako pronašli.

— Zašto i sada nije to učinio? — reče Johnny i pogleda Hanka. —

Što misliš, je li mu Fitz možda prodao ili poklonio tu stoku?

— Možda, kao naknadu za neku uslugu.

— Otkrit ću o čemu je riječ.

— Kako?

— Doći ću da vidim pokušavaju li prikriti tragove. Ako prikrivaju, znači da su ukrali, a ako ne, znači da Fitz zna da je njegova stoka ovdje.

Sat poslije toga sva trojica spustila su se u dolinu i lako pronašli tragove krda. Iako stoka nije išla uobičajenim utovima, nitko se nije potrudio da prikrije njen trag. Nisu je ni pokušavali voditi po kamenitom terenu gdje bi bilo teže slijediti tragove. Nigdje nisu pronašli nikakav trag odmora, iako je od ranča 33 do Ranča W bilo više od dva dana jahanja.

— Da su kupili stoku, sigurno bi se usput odmarali, zar ne? — upita Johnny.

— Sigurno. Čini se da im se veoma žurilo — odgovori Turk.

Kasno poslijepodne Hank, koji je jahao sprijeda kao izvidnica, naglo se okrene i vrati drugovima.

— Brzo u grmlje — reče — netko je ispred nas!

Na obzoru se ukaza osamljeni jahač. Bio je to Kennicott, jedan od rančera koje je Johnny neki dan vidio. Jahao je pažljivo, neprestano prateći tragove.

To nije njegova stoka, razmišljao je Johnny. Zašto onda prati tragove?

Kada je Kennicott stigao na mjesto gdje su Johnny, Turk i Hank napustili trag stoke i sakrili su u grmlje, dobro je proučio njihove tragove, a onda naglo skrenuo na drugu stranu. Ubrzo je Johnny opazio da se vratio u pravcu iz kojega je bio i došao.

— Kennicott? Pa to nije njegova stoka! — čudio se Johnny.

— Možda je i on samo znatiželjan — zaključi Turk.

— Moram otići do Huga Millera i saznati što se događa u gradu — reče Johnny.

Negdje oko ponoći stigli su do ruba grada. Cosmos je, kao i u dani-
ma prije vladavine Johnnyja Hen-

dryja, opet bio osvijetljen i bučan. Iz salona se čuli smijeh i vika, ispaljen je i jedan pucanj, a neki je pijani jahač projurio kraj njih i ne opazivši ih.

Johnny se pažljivo, kroz mračne uličice, prišuljao do Huga Millera. Ispod vrata se naziralo svjetlo i Johnny se tiho približio prozoru i baci pogled u unutrašnjost. Hugo je sjedio za stolom i listao knjigu.

Johnny pokuca i uđe. Hugo se namršti.

— Zabrinut sam za tebe, — ozbiljno promotri Johnnyja. — Blue je jutros krenuo za tobom.

— Neće nas nikad pronaći. Imamo sigurno sklonište.

— To je i on rekao kad se vratio.

— Već se vratio? — začudi se Johnny. — Zar je odustao nakon samo nekoliko sati?

— Oh, Tip Rogers je još uvijek u potjeri, ali Blue se morao vratiti zbog posla. Fitzu su ukrali krdo goveda.

— Je li?

— Jutros je dojahao sa svojim ljudima i tražio Bluea. Čini se da je stoka jednostavno nestala. Propalice će sad navaliti na Fitzu jer je raspisao nagradu za pljačkaše. Fitz misli da su mu zbog toga ukrali stoku.

— Tako, dakle! — promrmlja Johnny.

Hugo je promatrao Johnnyja, iznenađen njegovim ponašanjem. Johnny je na trenutak bio u iskušenju da prenese Hugu svoje sumnje u Fitzu, ali se suzdržao. Ako griješi — a bio je sve uvjereniji da je u pravu — postupio bi nepravedno prema Fitzu. Osim toga, Hugo bi mogao nešto izbrbljati. Brzo upita:

— Je li Blue odjahao s Fitzom?

— Jest, ali su se brzo vratili. Blue kaže da su kradljivci krdo odveli u planine i da nisu ostavili nikakvih tragova.

— U planine! — promrmlja Johnny. — I tako je Blue odustao? — Da. Fitz je bio nemoćan.

— Je li tko posumnjao da smo Hank, Turk i ja ukrali Fitzovu stoku?

— Fitz je odmah opovrgao takve priče. Kaže da je bilo pet ljudi. Osim

toga, on misli da si ti posljednji čovjek koji bi učinio nešto nažao Ranču 33.

— Tako, dakle!

— Što je to s tobom, Johnny? — začuđeno ga pogleda Hugo. — Promijenio si se. Zar će te ta namještaljka ispuniti mržnjom?

— Ne! — tvrdoglavo reče Johnny.

— Zašto?

— Učinilo mi se to po tvom pogledu... Ne tiče me se, ali — jesi li se svadao s Norom?

— Zašto nju ne pitaš? Što se mene tiče — polagano reče Johnny — dobro znaš što osjećam prema Nori... i što ću uvijek osjećati. Tu se ništa nije promijenilo. — Ustao je.

— Nema novosti o Pickovu terenu?

Hugo samo odmahne glavom. Na vratima Johnny se okrene i reče.

— Proći će još neko vrijeme dok se opet vidimo, Hugo. Pobrini se za Noru, važi?

Nakon tih riječi iščezao je u noći. Kad se vratio do konja, rekao je Turku i Hanku:

— Fitz je samome sebi ukradio stoku. Blue je tobože krenuo u potjeru i vratio se s pričom da se ukradeno krdo izgubilo.

— Vidi, vidi, kakva šteta! — promrmlja srkastično Turk.

— Da, ali sada po gradu kruže glasine kako se propalice osvećuju Fitzu — turobno reče Johnny. — A baš to je on i htio. E, pa to će onda i imati.

— Misliš, mi ćemo preuzeti ulogu propalice?

— Tako je! — odvrati Johnny. — A kad s time završimo, Fitz više neće znati kome da vjeruje. I rođena majka bit će mu sumnjiva.

XV

Dva dana poslije toga, kad je pala noć, Johnnu je sjedio na do vratku kolibe, na jednom od isturenih logora Ranča 33, te pušio. Noć je bila tiha i mirna, a jedni zvuci potjecali su od njegova konja koji je mirno pasao u noći. Johnny je tu bio već cijeli sat i za to vrijeme je popuštao osam cigareta. Bio je nervozan i duboko u sebi svjestan toga, ali nije htio to priznati. Sada se upravo

nervirao zbog Turkova i Hankova zakašnjenja, zaboravljajući da je Ranč W itekako udaljen i da se moraju pažljivo, neopaženo kretati.

Odjednom je začuo jahače kako se približavaju, pa se povukao u kolibu i izvukao pušku. No onda je začuo Hankov tihi i oprezni zvižduk, pa je izašao pred njih.

— Jeste li uspjeli? — zapitao je.

— Naravno! — odvrati Turk. — Imamo i onog šepavog. — Onda, na posao.

»Šepavi« je bio konj, žigosan znakom Ranča W. Sva su trojica uzjahala, povelala dodatne konje, zajedno s onim šepavim i prečicom krenula prema visoravni na kojoj su prebivala velika stada s Ranča 33. Od jednog ovećeg stada odvojili su oko sto i pedeset grla i počeli ih goniti na istok, prema planinama. Šepavog konja sa žigom W, zajedno s još tri druga ponija, tjerale su zajedno sa stokom.

Turk je zapovijedao, jer je jedini znao skrivene prolaze i staze, kao i neprimjetne izvore, koji su im usput dobro došli. U zoru slijedećeg jutra zastali su da napoje stoku na jednom od najviših planinskih vreća.

Cijeloga tog dana tjerale su stoku ususret snažnoj oluji koja ih je zatekla odmah nakon podneva i obasula slapovima vode i udarcima vihora.

Vjerojatno ih nitko nije pratio, budući da je oluja izbrisala gotovo sve tragove.

Polu dana spavanja i suha odjeća malo im je vratilo dobro raspoloženje. U podne, nakon brzog ručka, ponovo su potjerali stoku. S iskustvom iz mnogih sličnih pohoda, Turk ih je poveo kroz gustu šumu, sve dok se, zajedno s mrakom, nisu domogli ravnice.

Warms je, objasni im Turk, samo nekoliko milja udesno. Zaputili su se prema željezničkoj stanici i oborima koje je Turk koristio u danima dok se bavio krađom stoke. Poznavao je kanale kojima se ukradena stoka mogla prodati za pola cijene, pa da joj više nitko ne uđe u trag.

Bila je već gotovo ponoć kad su ugledali svjetla stanice.

Turk se zaputio naprijed, da nađe trgovca, a kad su stigli Johnny i Hank sa stokom, vrata obora već su bila otvorena.

— Sutra ujutro prebacit će ih vlakom dalje — obavijestio ih je Turk.
— Potpisao sam Leacha Wigrana na priznanici.

Sljedećeg jutra Johnny je u obližnjem Warmsu otvorio bankovni račun na ime Leacha Wigrana. Na uplatnici je napisao da novac potječe od prodaje stada stoke. Ako Fitz bude radoznao i krenuo u potragu za svojom stokom, ime Leacha Wigrana bit će prilično uočljivo.

Nekoliko trenutaka nakon toga Johnny se pridružio Hanku i Turku. Pogledali su se i nasmiješili jedno drugome. Bilo im je potrebno brijanje, čista odjeća i odmor. Usprkos bolovima po cijelom tijelu, Johnny osjeti kako mu nešto ne da mira. Podsmješljivim pogledom obrati se Turku:

— Bogami, u tom krijumčarskom poslu moraš se dobro naraditi, Turk. Nisam to znao.

— I što ćemo sada?

— Natrag u Cosmos. To je tek početak.

* * *

Namjesto ubijenog Barneya, koji je bio Carmodyjev pomoćnik, Fitz je postavio tihog, šutljivog kauboja Artu Bodana. Fitz ga baš i nije poznavao, ali je Cormody rekao da mu se može vjerovati.

I tako je toga jutra, kad je Art Bodan završavao svoju priču, Fitz sa znatiželjom i nemalom sumnjom promatrao tog kauboja.

— Kažeš da si konja pronašao na gornjim livadama. Kako znaš da je to isti konj čiji su tragovi nađeni kod naše stada?

— Znam, bez obzira na kišu. Ovaj je dobrono šepao i tragovi su mu lako uočljivi, osobito kad ih pratite cijelih deset milja.

— I nosi znak Ranča W, kažeš? Nije li ga netko možda mogao podmetnuti, zamijeniti žig?

— Dodite i pogledajte sami.

— I hoću — reče Fitz i ustade.

Vani je zastao pokraj obora, dok mu je Bodan priveo šepavog konja

i okrenuo ga tako da je Fitz mogao provjeriti žig.

— Da, vidim, žig je pravi — reče i uspravi se. — Naravno, nikome nisi ništa o tome rekao, zar ne?

— Za to znaju trojica mojih ljudi.

— Osedlaj mi konja — reče Fitz i krene prema kući. Poslije jednog sata ujahao je u glavnu ulicu Cosmosa i sjahao ispred ureda Bailyja Bluea. Sada više nije morao prikri-
vati svoj posjet, jer je bilo poznato da kao žrtva kradljivaca stoke ima zakonitog posla sa šerifom. Blue nije bio u uredu, pa je Fitz sjeo, zapalio lulu i stao zamišljeno buljiti kroz prozor. Kad se Baily konačno pojavio, Fitz ga zapita:

— Je li Leach u gradu? — Kad je Baily potvrdio, naredi mu: — Dovedi ga ovamo!

— To baš nije veoma pametno, Fitz!

— Dovedi ga! I to brzo!

Blue je nestao i deset minuta nakon toga vratio se s iznenađenim Wigramom. Leach je rijetko razgovarao s Fitzom, javno ga nije ni pozdravljao, pa ga je sad ovaj nagli poziv itetako uzdrmao.

— Sjedi! — naglo mu zapovjedi Fitz, kad su vrata bila zatvorena. — Jutros mi je došao moj kauboju Bodan s vijestima da mi je noćas ukradeno oko sto pedeset grlo stoke. On je krenuo za tragovima i ustanovio da vode u Calicose. Tamo ih je kiša isprala, ali je vidio dovoljno da bi zaključio kako su lopovi imali šepavog konja. Taj se konj sam spustio iz planina i dolutao do mog ranča. — Zastao je, nagnuo se i pažljivo pogledao Leacha u oči. — Konj ima na sebi žig Ranča W, Leach.

— Ranč W? — ogłosi se Leach poput jeke. — To je neka greška! Nama ne manjka ni jedan konj!

— Vidio sam ga i nosi žig Ranča W — oštro ponovi Fitz.

— Znači da ga je netko ukrao.

— A gdje si ti bio u posljednje četiri noći? — hladno ga zapita Fitz.

— Cijelo vrijeme ovdje, u Cosmosu.

— A tvoji ljudi, gdje su oni bili? Leach se polako digao i bijesnim pogledom odmjerio Fitzu.

– Tako znači, Fitze, ti misliš da sam ih ja ukrao?

– Nisam to rekao. Htio bih znati tko je.

– Ja ne znam. Ali znam da nisam ni ja ni itko od mojih ljudi.

Slušaj, Fitze! Već dvije godine plešem onako kako ti sviraš. Mogao sam te već odavno uvaliti u teške neprilike, ali nisam cinkaroš ni pokvarenjak. Strogo se držim tvojih naredbi i nisam namjeravao to prekinuti.

– Pa otkud onda taj konj? – mirno zapita Fitz. – Na njemu je jahao čovjek koji je ukrao stoku.

– Rekoh ti da je mogao biti ukraden.

– Ali tko ga je ukrao? – upita Fitz, a glas mu već poprimi zlobni prizvuk. – Kad sam te angažirao, Leach obećao si mi da ćeš držati na uzdi sve one sitne kradljivce i da mi neće smetati. Međutim, očito više nisi kadar da držiš stvari u svojim rukama. Možda je netko već pomislio da si postao premekan, previše opušten. Što ti o tome misliš?

– Htio bih da mi to netko kaže u lice! – bijesno izusti Leach. – I što se sada zbiva? – nastavi Fitz. – Lopovi ukradu moju stoku, a tebe okrive za to. Ili je to posrijedi ili i tvoji ljudi misle da si premekan. Ha?

– Oni rade što im ja kažem! Ne bi me prevarili. Znaju da im život ne bi baš mnogo vrijedio.

– Pa tko je onda? Oni sitni kradljivci za koje si mislio da ih možeš kontrolirati?

– Još uvijek ih mogu!

– Slušaj, Leach! – reče i ustane, a oči su mu sijevale – Meni ne trebaju šeprtlje. Omogućio sam ti da zaradiš dosta novaca, a spreman sam to učiniti i u budućnosti. Ali, naravno, pod uvjetom da možeš obuzdavati svoje ljude; u protivnom, miči se dok još imaš prilike. U ovom slučaju dajem ti priliku: vrati mi moju stoku i pobrini se da glavni krivac bude kažnjen. I još nešto, Leach! Ako ti je palo na pamet da bi se možda mogao nositi sa mnom, bilo bi bolje da to zaboraviš. Sredio sam već mnoge slične tebi i

nemoj misliti da bi mi ti predstavljao neki veći problem.

Zaobišao je Leacha i izašao iz ureda, zatvorivši polako vrata za sobom. Leach je stajao još cijelu minutu, stišćući šake u nemoćnom gnjevu. Bio je bijesan, ali i zbunjen.

– Nemam pojma tko mu je ukrao stoku, nemam pojma.

– Saznaj – reče Blue s laganim osmijehom.

– To i namjeravam.

– Ali pazi, Leach. Nemoj se zavaravati u pogledu Fitza. On je ovdje omiljen, cijene ga poštteni građani. I on glumi poštenjaka. Ali nemoj da te to zavara. – Palcem je pokazao preko ramena. – Tamo, na svom ranču, u jednom je trenutku skupio zaista šareno društvo. Jednom sam, onako iz dosade, pokušao izračunati koliko bih prikupio novaca od ucjena s tjerajlica da te ljude strpam u zatvor i isporučim ih saveznom šerifu. Svota je bila veća od sto tisuća dolara. No Fitz ih je sve štitio. Pružao im je zaštitu, posao i dobre nadnice. Nitko osim njega, a ponekad i mene, nije znao njihova prava imena. To nisu obični revolveraši, Leach – to su ubojice. Hladnokrvne, prokušane, okorjele ubojice koje traže po cijeloj državi. Stoga nemoj izigravati pametnjakovića. Da sam na tvom mjestu, pobrinuo bih se da ta stoka stigne na Ranč 33 u vrlo kratkom roku.

– To ću i učiniti.

Kad je izašao na ulicu, Leach se osjećao prilično poniženo, ali i bijesno. Znao je da su one Bailyjeve riječi o Fitzu istinite. Fitz nije morao ni podići glas da prestraši Leacha više od vojske naoružanih, ali običnih ljudi.

Leach je ušao u Princeov salon, naručio piće, a zatim se zaputio prema kartaškom stolu, za kojim su četvorica njegovih ljudi igrala poker. Obratio se jednom mladom, visokom kauboju, zaraslom u ridu bradu.

– Podi sa mnom, Mick – rekao mu je.

Što, ima posla?

– Koliko hoćeš – mrko je kimnuo Leach.

XVI

Kad su se našli na putu prema Ranču W, Leach daje znak Mickeyu Hoganu da zaostane za drugima. Mickey je bio Leachov predradnik, glavni pomoćnik i revolveraš. Baš zahvaljujući Mickey, Leach je uspijevao održavati red među svojim momcima – sve odreda pijancima i sitnim zlikovcima.

– Koji nam je rok Fitz dao? – zapita Mickey kad mu je Leach sve ispričao.

– To nije spomenuo.

– U svakom slučaju, trebat će mi nekoliko dana. Imaš li nekih misli?

Leach je počeo nabrajati imena ljudi koji bi mogli doći u obzir kao lopovi Fitzove stoke, ali je Mickey svaki put odmahivao glavom. Kad su, konačno, dospjeli do Ranča W, Mickey je žurno zamijenio konja i odjahao s još petoricom svojih momaka. Za Leacha je ostatak dana, kao i cijeli slijedeći dan, bio neizdrživ. Što je vrijeme duže prolazilo, Leach je bio sve sigurniji da Mickey nije uspio ući u trag kradljivcima.

A to je u početku bilo točno. Mickey je najprije posjetio prve sumnjivce – braću Winkler s kojima su već prije imali muke. Bili su drski i bezobrazni, ali su imali i čvrste dokaze koje je Mickey morao prihvatiti: trojica od njih su ležali bolesni. Ogrnuti pokrivačima, s puškama u rukama, pojavili su se na dovratku svoje kolibe i suočili se s Mickeyem i njegovim jahačima.

– Dobro – reče Mickey. – Mislim da govorite istinu. Ali ako...

– Da, da, znam, prosvirat ćeš nam glavu – reče jedan od Winklerovih. – Okreni konja i nestani odavde, Hogane. Došao si na pogrešno mjesto. Kad budemo htjeli nešto od tebe ukrasti, onda ćemo imati hrabrosti da to i priznamo. To možeš reći svojemu šefu.

– Vjerujem ti – umorno reče Mickey i ode.

I tako je Mickey krenuo dalje, poput slijepca. Poslijepodne drugoga dana dospio je do obitavališta Cassa Briggsa. Cass je bio pijan i ratoboran.

– Ja ukrao Fitzovu stoku? A zašto bih ja to učinio, ha?

– Obidite sve njegove obore, momci! – obratio se Mickey svojim ljudima.

– Čekaj malo! – povikao je Cass.

– Naći ćeš tu neke tragove, ali to nema veze s tobom. Imao sam tu sve do sinoć pet grla.

– Čijih?

– Od Kennicotta – zlovoljno odvrati Cass.

– Samo vi pogledajte naokolo, momci! – reče Mickey.

Kauboji odoše, a Mickey nije skidao očiju s Cassa, čije ljutito ponašanje nije baš shvaćao. Tokom mnogih godina bavljenja ovim poslom Mickey je upoznao mnoge sitne lopove koji su u malome radili isto ono što i Leach Wigran u velikom. Poznavao je njihova skrovišta, tržišta, metode, potrebe i naravi. Bio je to jedan drugi svijet, različit od uspješnih poslovnih ljudi u Cosmosu, ali Mickey se i tu snalazio. Jahači su se ubrzo vratili. – Da, sinoć je ovdje bila stoka.

– Koliko grla?

– Ne znamo.

– Nisam te baš vidio u posljednje vrijeme u gradu – reče Mickey.

– Bio sam ovdje.

– Mogao si biti i negdje drugdje, na primjer blizu pašnjaka Ranča 33, s Georgeom Winklerom, ha?

– Rekoh ti, bio sam ovdje – nervozno odvrati Cass.

– Ili prijeći preko Calicoesa u Warme – nastavi Mickey nepromijenjenim glasom. – Možda su se braća Winkler baš i prehladili od one kiše i oluje u planinama.

– Bio sam ovdje – zlovoljno ponovi Cass.

– Ali s braćom Winkler, zar ne?

– No dobro, što onda ako su i oni bili ovdje?

– Znači, bili su?

– Ima li nešto loše u tome ako ti prijatelji dodu na pice? – Kako Mickey nije ništa odgovorio, on dodade: – Napili su se i ostali vani spavati. Što sam im ja mogao?

– Malo je to čudno – polako počeo Mickey – da ste se vas petorica sastali samo radi razgovora. Znači, ipak ste gonili stoku u Warme?

— Nismo! — ljutito uzvratila Cass.
— Prodao sam im svoj dio za nekoliko boca viskija.

— Tvoj dio čije stoke?

— Kennicottove.

— Mislio sam da si rekao kako imaš samo pet grla.

— To je bio moj dio, tako sam rekao. Zajedno smo to obavili.

— Ništa o tome nisam čuo u gradu — reče uljudno Mickey. — Kennicott bi u takvom slučaju obično podigao viku do neba.

— On ne zna za to — promrmlja Cass.

Mickeyeva se ruka polako spusti do revolvera.

— Casse — rekao je razgovijetno — ti lažeš. Što si učinio sa stokom s Ranča 33? Odveo je u Warme?

— Nemam pojma o čemu govoriš — reče malo prestrašeno Cass. —

Nemoj odmah tako, Mickey. Dodi, nešto ćemo popiti. Rekao sam ti da stoka nije bila s Ranča 33. Ne znam čija je bila. Bio sam pijan, a isto tako i oni. Naišli smo na nju zapadno od grada, utjerali je u obore, došli ovamo i lokalili nekoliko dana. Ja sam im prodao svoj dio.

Mickey je polako izvukao revolver i podigao ga.

— Casse, ti i braća Winkler ukrali ste stoku s Ranča 33. Ni ti ni oni niste se pojavljivali u Cosmosu već tjedan dana. Braća Winkler su se razboljela od planinske oluje. Nikome ne nedostaje stoka osim Fitza. Hoćeš li mi konačno reći da si je ukrao?

— Nisam! — povikao je Cass.

Mickey se nasmiješio i uperio revolver. Cass je napravio kretnju kao da će pobjeći u kuću, ali je Mickey povukao obarač prije no što se Cass pomakao. Cass je zateturao, a zatim je počeo polako padati, najprije na koljena, a zatim se strovalio na tlo. Mickey ga je hladno pogledao.

— Dobro, što je tu je. Stoke više nema. Hajdemo sada do braće Winkler.

Bila je gotovo ponoć kad su se prišuljali kolibi Winklerovih. Mickey i njegovi momci zaista nisu imali težak zadatak. Zapalili su drvenu kolibu i kao na streljani pos-

micali svu trojicu braće koji su urlajući izjurili pred njihove puške. Sve je bilo vrlo brzo gotovo. U svakom slučaju, Mickey je bio vrlo zadovoljan obavljenim poslom, kad su konačno sjahali pred kućom na Ranču W.

Mickey je naglo ušao u glavnu prostoriju i zatekao Leacha kako nervozno hoda i hvata se za revolver. Pod svjetlom jedne jedine svjetiljke Leach je bio užasno blijed, gotovo kao mrtvac. Mickey je, zbunjeno, polako zatvorio za sobom vrata.

— Što je, Leach? Izgledaš kao sablast.

Leach ga je pogledao zakrvavljenim, upaljenim očima.

— Jedan sat nakon što si otišao dojahao je jedan od momaka s viješću da je ono krdo što smo ga uzeli od Fitza također ukradeno.

— Ukradeno? — otvorio je Mickey usta.

— Otjerano preko Calicoesa. Vidio sam tragove. I nema sumnje, stoka je završila u Warmu.

— Koliko je prošlo otad?

— Nekoliko dana.

Mickey se zavalio u stolicu; on i Leach dugo su se gledali.

— Znači, pogriješio sam — tiho reče Mickey i ispričao Leachyju sve o Cassu i Winklerima, ali Leach nije pokazivao neko veće zanimanje, već je samo sjedio, glave oborene na prsima i buljio u stol.

— Mickey, ja mogu porazgovarati s Fitzom — odjednom reče. — Ako bude trebalo, imam i novaca, ali...

— očajničkim je očima pogledao Mickeya — kako da mu kažem da su nas nasamarili?

— Tko?

— Kad bih barem znao — divlje procijedi Leach. Fitz će naprosto podivljati.

— Reci mu da si uhvatio Cassa i braću Winkler sa stokom visoko u planinama Calicoes. Naravno, odmah si ih sredio, a onda si stoku, jer je bilo bliže, odveo u Warme i tamo je prodao. I daj mu novce. Što bi ti mogao reći?

— Znat će da lažem.

— On nikad ne bi znao kad ja lažem — tiho reče Mickey.

— Tako je, Mickey! — odjednom poskoči Leach. — Ti ćeš mu reći. Možeš li to učiniti?

— Nisam još čuo za takvu laž koju ne bih mogao reći normalno, otvoreno i sa sigurnim izrazom lica — pohvalio se Mickey. — Naravno da ću mu reći.

— I to odmah sada. Odjaši do nje-ga odmah sada!

— Može pričekati do sutra — promrmljao je Mickey.

I zaista, čim je sunce izašlo, Mickey je krenuo prema Ranču 33. Pala je noć, a on se, međutim, još nije vratio. Nije se vratio te noći, a ni slijedećeg jutra. U ponoć Leach je već gotovo lud šetao gore-dolje po svojoj sobi i trzao se na svaki najmanji šum.

Odjednom, u neko doba noći, dok je ležao na gruboj sofi i buljio u strop, prene ga strašan udarac o vrata. Skočio je na noge i izvukao revolver. Pričekao je trenutak, a zatim se polako, osluškujući, približio vratima; položio je ruku na kvaku i bilo mu je potrebno dosta snage da ih otvori. Nešto je tamo nepomično stajalo. Nagonski, da bi se zaštitio, Leach je opalio, no tijelo se nije ni pomaklo. Jednostavno se strovalilo u sobu, pokraj Leachovih nogu.

Leach ga pogleda. Bio je to Mickey. Bio je mrtav i već ukočen. Na prsima mu je bila pribijena obavijest koju Leach polako, s mukom pročitao:

«To je bila greška, Leach. Vрати stoku i gubi se odavde.»

Leach, drhteći na slabašnom svjetlu škiljave svjetiljke, znajući da je sada rat objavljen, odjednom osjeti silan strah.

XVII

Kad se Tip Rogers probudio i zapalio šibicu da pogleda na sat, bilo je sedam navečer. Znao je da mora požuriti s brijanjem ako želi stići u blagovaonicu dok se još služi večera. Bio je još uvijek ukočen i krut od dva dana i cijele noći provedene u sedlu na čelu potjere, ali je sada bio okrepljen nakon četrnaest sati sna.

Približavajući se blagovaonici pomislio je u sebi na Noru; znao je da ga ona sada vjerojatno mrzi zbog svega što je poduzeo protiv Johnnija. I on to nije volio, ali mu poštenje nije dopuštalo da postupi drukčije.

Blagovaonica je bila gotovo prazna. Za stolom u kutu sjedili su Fitz i Bledsoe, a cijelom prostorijom odjekivao je opori i samouvjereni glas majora Fitza. Iz drugog kuta približila mu se Nora, da primi narudžbu. Na njegovo iznenađenje, nasmiješila mu se i on joj uzvрати osmijeh.

— Je li kasno da naručim nešto za jelo, Nora?

— Nije. Rekla sam kuharu da ti nešto sačuva. Jesi li gladan?

— Pogledaj me!

Kad se vratila s obilnim obrokom i sjela sučelice njemu, pažljivo ju je promotrio. Bila je blijeda, ali sjajnih, gotovo grozničavih očiju i govorila je povišenim glasom. Tip se bio zarekao da neće spominjati ništa u vezi s poslovima posljednjih dana, što bi je moglo uzbuditi. Nora je, naravno, sve pokvarila već prvim pitanjem.

— Jesi li što otkrio, Tipe? — upitala je.

— Vidiš i sama da nisam. Bio bih ih doveo — odgovori Tip i pogleda je lagano se zacrvenjevši.

— Ne bi pucao u njih?

— Zašto bih? Svida mi se Johnny Hendry. Možda i nije kriv za ovo za što ga optužuju, ali neće moći dokazati da je nevin sve dok se nalazi u bijegu.

— Doveo bi ga, znači, na sud — za njegovo dobro.

— Moram biti iskren. Ne za njegovo, već za moje dobro. Neću propustiti priliku da otkrijem tko je opljačkao banku i dočepao se zlata.

— Možda mu je baš to i potrebno. Možda će se preplašiti i pokušati dokazati svoju nevinost, iako nije odnio zlato.

Tip je odložio viljušku i promatrao Noru, kao da nije dobro razumio što mu je rekla. Nora se neka-ko samosvjesno nasmijala i dodala:

— Zašto ne? Johnny se prema ljudima isto tako ponaša. Zašto bi očeki-

vao nešto više zauzvrat?

Norin je glas podrhtavao od srdžbe, ali Tip je bio isuviše zaljubljen da bi shvatio kako njeno nezadovoljstvo Johnnyjem proistječe iz njenog uma. Bilo je to nešto što je osjećala — ili pokušavala osjećati — jer je mislila da tako mora biti.

— Kako se ponaša prema ljudima?

— Oh, donosi prenapregnute zaključke, vjeruje najgore o ljudima. Nepravedan je.

— Ti misliš da se ja sada tako ponašam prema njemu?

— Malo da — kimne Nora. — Ali ne krivim te. Ti samo obavljaš svoj posao.

— I to posao koji mi se ne sviđa

— mirno nastavi Tip, a onda iznenada podigne pogled prema Nori.

— Vjeruj mi, Nora, sve mi se to ne sviđa. Znam što osjećaš za Johnnyja i jasno mi je da me mrziš zbog ovoga što radim.

— Što misliš da ja osjećam za Johnnyja? — ljutito upita Nora gledajući ga ravno u oči.

— Pa, ovaj, promatram te već godinu dana, Nora, cijelo vrijeme otako sam došao ovamo, i kad sam te zaprosio, ti si se samo smijala. Jednako si se ponijela i prema Johnnyju Hendryju, ali kad on uđe u prostoriju, ti se promijeniš. On je za tebe onaj pravi. Ja sam za tebe samo jedan u nizu mnogih. Zar ne shvaćaš? On će za tebe uvijek biti najvažniji.

— Tipe, to nije istina! — provali bijesno iz Nore. — Tebi se sve to samo čini! Ja ... ja uopće ne volim Johnnyja Hendryja. Možda sam se u jednom trenu i bila zagrijala za njega, ali nisam zaljubljena u njega! I pokušavala sam se prema vama dvojici ponašati jednako, jer ... jer stvarno gajim iste osjećaje prema obojici!

— Znam, ali ...

— I to ne kažem zato što je Johnny u neprilici! — odlučno Nora nastavi. — Odana sam mu jednako kao i uvijek. Susrela sam se s njim i otkako je u bijegu. Da sam htjela, mogla sam te odvesti na njegov trag. Ali nisam! Eto, vidiš, nisam mu okrenula leđa u ovom teškom tre-

nutku. Samo, neću da ti, ili bilo tko drugi, pomisli da sam zaljubljena u njega! To neću!

Tip se mudro suzdržao, ali se ipak nasmiješio i kad je Nora to opazila, morala se i sama smijati. Ubrzo su se oboje smijali.

— Pojedi to već jednom — izgovori Nora. — Gotovo da me je sram.

Tip je odgurnuo tanjur, položio obje ruke na stol i odjednom mrtvački ozbiljno progovorio:

— Nora, danas kad sam se vraćao iz planina, otišao sam u rudnik Esmerellu. Direktor Sammons mi je nešto važno rekao. Rudnik se zatvara. Ostao sam bez posla. Ponudio mi je novi posao negdje uz granicu Meksika. Odbio sam.

— Ali, zašto?

— Jer sam noćas nešto otkrio. Ako me zaista voliš jednako kao i Johnnyja Hendryja, ostat ću ovdje dok me ne zavoliš još više. A taj ću posao prihvatiti tek kad budemo mogao pisati Sammonsu da pripremi stan za mene i moju ženu. Zove se Nora.

— Tako si nježan!

— Nora, hoćeš li se udati za mene?

— Pa, ne znam, Tipe. Sve se tako naglo odvija. Daj mi malo vremena, molim te.

Tip je posegnuo za njenom rukom i njene prste raširio u svojoj šaci. Na malom prstu nosio je srebrni prsten s plavim tirkiznim okom. Skinuo ga je i brzo navukao na Norin srednji prst.

— Je li to zaručnički prsten, Tipe?

— To ćeš ti odlučiti — ozbiljno odgovori Tip. — Ja bih želio da bude.

Nora je promatrala prsten. Bio je prekrasan s hladnim, sjajnim kamenom, ali je ona razmišljala o tome što taj prsten znači, što bi mogao značiti — novi život s čovjekom koji joj se sviđa, čovjekom koji je miran, pošten i strpljiv, na koga će se moći osloniti, koji se s godinama neće promijeniti, koji je doduše neće ni mnogo veseliti, ni mnogo žalostiti, ali će biti predvidljiv poput kalendara, postojan poput sunca. Zna-

čit će utočište i sigurnost, ono što joj treba i za čime žudi. Ali, da li ga voli? Pogledala je u njega i ugledala mirnu i postojanu ljubav za nju, koja je izbijala iz njegovih očiju. Na trenutak se sjetila drugih očiju, Johnnyjevih, nemirnih i podsmješljivih, strasnih i iskričavih, brzih i opasnih.

— Nazovimo to zarukama, Tipe — rekla je uz smiješak.

On ju je zaljubljenom promatrao upijajući ljepotu iz njenih očiju. Ni sama kao da nije bila svijesna tih riječi, sve dok je nije poljubio. Nasmejala se, odgurnula ga i rekla:

— Moraš jesti! Sve će se ohladiti.

Otišla je u kuhinju, a u blagavaonicu je ušao muškarac, pogledao oko sebe, mahnuo Tipu i prišao stolu za kojim su sjedili Fitz i Bledsoe. Bio je to Les MacMahon, visoki mršavi mladić brižljivo odjeven u crno odijelo, koji je noću studirao pravo, a danju pomagao u Bledsoevu dućanu. Tip se s njim poznavao i bio mu je drag. MacMahon je nekoliko minuta tiho pričao s Fitzom i Bledsoeom, a Nora se u međuvremenu vratila s novim jelom za Tipa. Sjela je uz njega i nagovarala ga da još jede.

MacMahon je prišao njihovu stolu.

— Je li istina da se rudnik Esmerella zatvara, Tipe? — upitao je, a kad je Tip samo kimnuo, reče: — Što ćeš sada? Napustiti grad?

— Ni govora. Imam tu nekog posla.

MacMahon je sjeo kraj njih i tiho započeo razgovor.

— Upravo mi se dogodilo nešto veoma čudno, Tipe. U dućan je došlo šest muškaraca — ni jednog ne poznam — te kupovali namirnice: alat za kopanje, gunjeve, dinamit i slično. Jedan od njih, koji je sve kupovao, bio je pijan. Pričao mi je o nalazištima, te rekao da su najbogatija što ih je ikad vidio. Bio se dosta raspricao, sve dok nije došao njegov šef i začepio mu usta.

— Je li spominjao lokaciju? — upita Tip.

— Znam da to zvuči glupo, Tipe, ali kupili su stvari za nekih tisuću

dolara. Taj se pijanac hvastao da je njihovo nalazište bogatije rudom od bilo kojeg u ovom kraju. Mislio sam da obmanjuje, ali kad su otišli, provjerio sam u prijavnom uredu. Sve se slaže. Šest muškaraca je prijavilo nalazišta. A dolje u staji kupili su od McGrewa dvanaest mula. Slični li ti to na varku? Sve su plaćali gotovinom.

— Ne slični — složio se Tip. — Jesu li izgledali kao kopači?

— Jesu.

— I što želiš od mene? — upita Tip sa zanimanjem.

— Ti si sada slobodan. Poznaješ rude. Saznaj njihovu lokaciju u prijavnom uredu, otidi na teren i ako ti izgleda dobro, zakupi koju parcelu. Upravo sam to rekao Bledsoeu i Fitzu. Rekli su, ako pronađem pravog čovjeka da to pogleda, neka i njih upišem. I ja bih htio jednu parcelu. — Pokaže na Noru. — I ti ćeš jednu, zar ne?

— Kako Tip kaže — odgovori Nora.

Tip se složi. Dovoljno se dugo motao po logorima kopača, te znao kako se fantastični rudnici otkrivaju baš na temelju takvih nepouzdatih glasina. Pijano hvalisanje, nepromišljena partija pokera ili pustolovina s uličarkom s ugla često su doveli do velikih otkrića. Sada je bio slobodan i ništa ga nije zadržavalo u gradu. Osim toga, nadao se da će uskoro uzdržavati i ženu, a to je i bio njegov davni san: imati mali rudnik koji bi se isplatio. Možda je baš ovo prilika koju je toliko dugo čekao.

— Učinit ću to — odlučio je. — Samo, nemoj se razočarati ako se vratim i kažem da je sve to najobičnija tlapnja.

Ubrzo se razvio dugi razgovor s velikim planovima. MacMahon je precrtao terene i predao ih Tipu. Prišli su im Bledsoe i Fitz. Nora je ustala i otišla za svojim poslom u kuhinju. Poslije, kad se vratila u blagavaonicu, Tip je stajao na vratima i čekao je. Poveo ju je u mračni hodnik i upitao:

— Kako ti se to čini?

— Ne znam. A što ti misliš?

— Stavio bih na kocku sve što

imam samo da dođem do novaca za tebe — odgovorio je mirno.

— Ne samo zbog toga. Ti želiš i nešto postići. Oduvijek si to htio. Zašto da ne okušaš sreću?

— I hoću!

Zagrlio ju je i poljubio. Bilo je to tako čudno da se Nora prvo malo zbunila, a onda nasmijala. Onda je on otišao na kat, a Nora se vratila u blagavaonicu. MacMahon i Bledsoe su se opraštali od Fitz. Žurili su se u prodavaonicu da pripreme namirnice i opremu za Tipa. Fitz je pozvao Noru i ona se vratila k njegovu stolu.

— Sjedni malo — rekao joj je. — Htio bih porazgovarati s tobom. Jesam li ja previše popio ili sam dobro vidio da se ljubiš s tim mladićem, Nora!

— Dobro ste vidjeli — prizna Nora i zarumeni se. — Tip mi se sviđa.

— Hmm. I meni. Ali ne ljubim se zato s njim.

— Mislim, veoma mi se sviđa.

— Više nego Johnny?

— Više nego Johnny — mirno je odgovorila. — On je ... staloženiji i pažljiviji od Johnnyja.

— Ne zaboravi da je Johnny bio siročić, da je odgojen u divljem gradu, među divljim ljudima, Nora — naglasio je Fitz.

— Sve mi je to poznato — ipak reče ali sklonost prema ljudima ovisi i o mnogočemu drugom. Ugladenost je najmanje važna.

— To znam. I ja ti se svidam iako sam prilično neodgojen — nasmije se Fitz.

— I ja sam odrasla na ranču — reče Nora. — Možda ne bih ni prepoznala ugladeno ponašanje kada bi netko takav i naišao.

— Besmislica! Ti si prava dama i tu nema pomoći.

— Ne sudite krivo o meni. Pokušavam samo učiniti ono što mi se čini da je najbolje.

— Sve mi je jasno. Obojica su dobri momci.

Fitz je zastao ne dovršivši misao i zagledao se u svjetiljku čiji je plamen lagano zadrhtao. A onda se odjednom naglo bacio prema stolu i zajedno s Norom odbacio ga prema zidu. Bacio se na pod upravo u

trenutku kad je odjeknuo užasan prasak.

Fitz je, onako ležeći, izvukao revolver i naciljao prema svjetiljci. U blagavaonici je zavladao potpuni mrak. Podigao se na koljena, odšutljao do prozora i zapucao na ulicu.

Kad je ispucao sve metke, zastao je i pričekao. Izvana se nije naslućivalo da se bilo što miče. Pridigao se drhtavih koljena, ljutit zbog mučnine koju je odjednom osjetio. Znao je vrlo dobro da je to strah.

— Nora! — zovnuo je šapatom. — Jesi li ranjena?

— Dobro mi je — tiho odgovori Nora. — Što se dogodilo?

Fitz joj je prišao i podigao s poda.

— Da su te pogodili, ne bih nikada sebi oprostio.

— Ali tko je to bio?

— Nemam pojma — jednostavno odgovori Fitz. — Očito i ja imam neprijatelja kao i svi drugi.

Otvorila su se vrata blagavaonice i pojavio se pomoćnik. Donio je svjetiljku i svi su se zagledali u stol. Okrznuo ga je plotun koji se zatim zabio u zid. Nora bi sada ležala mrtva da se Fitz nije snašao i odgurnuo je zajedno sa stolom. Major ju je zagrlio, a ona je nijemo jecala, dok je pomoćnik koji nije ništa shvaćao, tupo zurio u njih.

Po paljbi kojoj je upravo izmakao Fitz je shvatio da je Leach Wigran prihvatio bačenu mu rukavicu.

XVIII

Pick se vratio u špilju i čekao. Odlučio je dati Johnnyu na raspolaganje još tjedan dana vremena, a onda odjahati u drugi kraj okruga i raspitati se za novosti. Ako se Johnny bude držao svojih pravila, Pickova proba bit će završena.

Ali dok je Pick čekao, nešto se dogodilo. Već je izgubio svaku nadu da će ponovo pronaći drugog razbojnika. Pretpostavio je da će on otići do Huga, saznati vijesti i zaboraviti na cijelu stvar. Pick nije više očekivao od njega bilo što.

No jednog jutra, prije nekoliko dana, u samu zoru, Pick se bio izvukao iz špilje i dok se protezao na vrhu stijene, ugledao je logor s ognjištem.

Izbrojao je šestoricu muškaraca od kojih ni jednoga nije poznavao. Ali čim se malo razdanilo, shvatio je što rade. Obilježavali su teren, strugali kamene ploče i upisivali imena u njih.

Pick je zapanjeno promatrao, naročito vođu koji je vrlo pažljivo proučavao papir u rukama. Pošto su obavili taj posao, obilježili su cijeli Pickov teren, ali i većinu dna kanjona.

Onda su pokupili svoje stvari, popeli se na konje i odjahali.

Sve je to moglo značiti samo jednu stvar. Makar tko uzeo njegove uzorke, uvjerio je te ljude da su to bogata nalazišta zlata. A prodao im je bezvrijedne terene.

— Budale! — izgovori Pick glasno. — Jadne budale!

Odrastao u okrutnim zakonima pustinje, Pick nije nimalo krivio čovjeka koji im je prodao ove terene. Ljutio se na budale koji su zagrizli u lažni mamac. Jednom davno, kad je i sâm trpio od bolesti i gladi, on je također, prodavao bezvrijedna nalazišta. Bio je dovoljno pametan da rudu pospe zlatnim prahom, tako da su rezultati ispitivanja bili dobri.

Prisjetivši se sada toga, Picku je nešto palo na pamet. Prvo se lagano nasmiješio, zatim malo jače, dok se konačno sav nije tresao od smijeha. Podigao je nekoliko komada rude, pogledao ih i smijao se još jače. Poznavao je ovdje svaki kamenčić.

— Proklet bio! — mrmljao je. — I starac poput mene zaslužuje malo zabave. Osim toga, ovo mi mjesto već ide na živce.

Vratio se u špilju, spremio hrane za dva dana u naprtnjaču i zaputio se u brda prema jugu.

Nakon dva dana vratio se jednako odmijenim i neumornim koricima, kao i u trenutku kad je odatle polazio. Pregledao je kanjon i bilo je očito da nitko u međuvremenu nije dolazio.

Skinuo je naprtnjaču s leđa i iz nje izvadio pet mekih vrećica od jelenje kože. Bile su pune. Uzeo je pušku i deset metaka, te krenuo prema kanjonu. Dvadeset minuta po-

slije toga stajao je na obilježenim terenima.

Započeo je s pripremama. U jednu od iskopanih rupa ubacio je pun šešir malih kamenčića koji su se nalazili naokolo. Kundakom ih je još više usitnio. Na tu je hrpicu istresao zlatnu prašinu koju je donio iz svog skloništa visoko u gorju Calicoes.

Zatim je ispraznio čahure i napunio ih tom mješavinom kamenčića i zlata. Bio je sve raspoloženiji. Počistio je sve za sobom, tako da nije ostalo ni traga za njim.

Prišao je jednoj od iskopanih rupa, napunio pušku i opalio. Znao je da će udarac hica utisnuti zlato u stijenke iskopane rupe, pa će izgledati kao da se zlato tu već vjekovima nalazi. To je učinio u svakoj od pet preostalih rupa. Ostale su mu još četiri čahure. Pretraživao je teren, ne mogavši odlučiti gdje bi i njih utrošio. Trideset metara dalje bilo je zgodno mjesto i Pick je tu ispucao sva četiri metka.

Kad je sve obavio, prokontrolirao je još jednom rupe i počeo razmišljati o tome što bi se sve moglo iz toga izleći.

— Otkrit će tragove zlata — govorio je poluglasno — dat će uzorke na ispitivanje, dobiti dobre nalaze i dovući ovamo brda opreme. Ispričat će svojim prijateljima i doći će još više naivčina.

I opet se nasmijao, jer je bio stari pakosnik. Cijeli je život tragao za zlatom i mrzio je što sada mnogi sramote to ponosno zanimanje. To je bila njegova osveta. Činjenica što će ga to stajati tisuću dolara nije mu padala ni na kraj pameti.

Sve je obavio i zaputio se prema šumici u kojoj je ostavio konja. Tog dana i slijedeće noći jahao je prema sjevernom dijelu okruga. Prva osoba koju je sreo bila je neka žena s kolima. Na sjedalu kraj nje bilo je dijete. Pick ju je pozdravio, porazgovarali su i ubrzo je saznao što se dogodilo s Johnnyjem.

— Zar ga optužuju da je opljačkao banku? — s nevjericom je ponavljao kad je žena završila svoju priču.

– Da! Kakva je to samo sramota!
– ljutila se žena. – To znači da će se prije ili poslije svi pristojni ljudi iseliti iz ovog kraja. Eto, baš jutros mali je došao s vijestima da su nam ukrali krave. Sad se vraćam od Bailya Bluea.

Nije ništa učinio, samo mi je obećavao da će se pobrinuti za moje ukradene krave.

Pick ju je bljedo, gotovo iznervirano gledao.

Pick nije ni slutio što će sve proisteći iz njegove vragolije sa zlatnim čahurama.

Dan nakon što se zaputio u sjeverni dio okruga, u kanjon se vratio Fitzov čovjek iz Warmsa, Big Westfall, s petoricom muškaraca i punim kolima namirnica, drvene grade i alata.

Prvo što je ugledao na ulazu u kanjon bio je mali šator. Začuo je udarce iz tog smjera, pa je zastao i pričekao drugove koji su zaostali s kolima. Westfall je bio div od čovjeka, s čvrstom bradom i rukama poput dviju lopata.

– Ljudi – viknuo je – očito ste se izlajali u Cosmosu. Netko je već tu.

– To nema nikakve veze, zar ne?

– Nema. Porazgovarat ću s njim.

Dok su ostali raspremali kola, Westfall se popeo do šatora.

Tip Rogers je napustio posao i pošao da se s njim pozdravi.

– Kako si naletio na ovo mjesto?

– upitao ga je Westfall.

– Preko vaših ljudi. Jedan je bio dobro pijan.

– To je točno.

– Pomislio sam da i pijanac može reći nešto istinito. Po onom što je rekao pomislio sam da je to dobro mjesto.

– Pa i jest! A tvoje?

– Odlično! – uzbudio se Tip. – Nisam još mnogo kopao, ali izgleda bogato.

Nastavio je pričati kako je za vrijeme ručka bez razmišljanja podigao lopatu i ispod nje naišao na trag zlata.

– Vjerujem ti – reče Westfall. – Drago mi je što si i ti našao dobro mjesto. Bit će tu mjesta za sve nas.

Još su malo popričali, a onda se Westfall vratio k drugovima.

Tip je nastavio raditi. Uzimao je uzorke s nekoliko mjesta u rupi.

Jedva se suzdržavao da odmah ne odjuri u grad ispričati Nori na kakvo je odlično mjesto naišao. Jer, iako inače trezven, sada je bio siguran da je naletio na pravo blago i da će se napokon obogatiti.

Te noći, iscrpljen, zamotao se u gunjeve, a rano ujutro je s pet konja natovarenih uzorcima rude odjahao prema gradu. Sljedeće je večeri umoran stigao u Cosmos i prvo zastao kod Huga. Hugo je radio, ali kad je ugledao Tipa, pomogao mu je da rasedla konje.

– Znači, uhvatila te je zlatna groznica? – zaključio je Hugo dok je pažljivo obilježavao uzorke iz teških vreća.

– Oduvijek me je držala – odgovorio je Tip, a Hugo ga je začudeno pogledao.

Zar si naišao na zlatnu žilu?

– Zaključi sam!

Hugo se poslušno bacio na posao. U rukama je opet držao to kamenje kojim se posljednjih dana toliko bavio. Bila je to ruda – bez svake sumnje ona ista – od koje su Hugo i Johnny Hendry očekivali da će ih dovesti do Pickova ubojice. Miller je zbog toga krivotvorio i izvještaj o nalazištu, ali plan nije uspio. Napadač je nestao, a lažni je izvještaj potakao jurnjavu za zlatom.

– Izgleda dobro – započeo je Hugo oprezno.

– Odakle potječe? – Tip mu je rekao.

– Koliko si dugo tamo radio?

– Četiri dana.

– Sam si to pronašao?

– To je baš ono najzanimljivije – započeo je.

Ispričao je sve o tome kako je MacMahon razgovarao s pijanim kopačem u Bledsoevom dućanu.

Hugu je laknulo, jer mu se Tip oduvijek svidao i nije ga mogao zamisliti kao Pickova ubojicu. Ali onaj čovjek, koji tamo kopa zajedno s njim, sasvim je sigurno ubojica i kradljivac nalazišta.

Dok je Tip pričao, Hugo se pozabavio rudom. Kad je ove uzorke posljednji put imao u rukama, bili su potpuno bezvrijedni, a sada su očito sadržavali zlato. Namrštio se i počeo po glavi.

— Ali što ja tu gubim vrijeme s tobom? Ima netko tko će biti manje hladnokrvan kad mu to ispričam. Laku noć, Hugo!

Hugo ga je promatrao kako odlazi, ali se još dugo nije pomakao. Krv mu je brže kolala. U rukama je držao tajnu Pickove smrti.

XIX

Oduvijek lakog sna, Hank se trzao i na najmanji šum. Uspravio se u gunju i osluškivao, dok nije prepoznao zvukove koji su se približavali. Johnny Hendry i Turk Hebron su se vraćali iz Warmsa.

Ustao je i potpirio vatru.

Obojica su bili iscrpljeni, ali je Turk bio dobre volje.

Johnny je bio nešto suzdržljiviji, ali se Turk već bio navikao na to posljednjih dana. Johnny se nakon susreta s Norom u gradu bio gotovo sasvim prestao smijati.

— Onda, što se dogodilo, Hank?

— konačno je Johnny upitao. — Što radi Leach Wigran? Da čujemo!

— Konačno imam dokaze koje si želio, Johnny.

— O Fitzu?

— On nije samo kradljivac stoke već i ubojica.

Turk je prestao savijati cigaretu i zagledao se u Hanka koji je pripovijedao.

— Motao sam se oko kanjona dok nije naišao jahač s Ranča W. To je trajalo dva dana. Odjurio je natrag na Ranč W iste večeri. Sljedećeg jutra on i Leach s još dvojicom su izjahali. Naišli su na trag stoke, ali sam znao da ih zbog kiše neće odvesti daleko. Vratili su se prije mraka i ja sam ih pratio do kuće.

Poslije je Mickey Hogan izjahao s još petoricom. On i Leach su te noći dugo razgovarali. Znam zato što sam se prikrao do prozora i...

— Jesi li čuo što govore?

— Nisam se mogao dovoljno približiti, ali nije ni trebalo.

Vidio sam da je Leach veoma zabrinut. Sljedećeg jutra Mickey je odjahao do Fitza. Ali prvo se u Cosmosu dobro nalio viskija da skupi hrabrost za takav čin. Poslije podne se zaputio prema Ranču 33 i ja sam ga slijedio. Bio je mrak kad je onamo stigao.

Čuo sam što je rekao Fitzu. Prikrao sam se do prozora Fitzova ureda.

— I što je rekao? — nestrpljivo upita Johnny.

— Rekao je Fitzu da je pronašao skupinu stoke s Ranča 33.

On i Leach su otkrili da su je ukrali Cass Briggs i Winkleri.

Potukli su se s Cassom i braćom Winkler i sve ih pobili. Dalje je pričao kako su se on i Leach zabrinuli hoće li moći svu tu stoku vratiti Fitzu, pa su odlučili da je zajedno s Fitzovim prvim krdom odvedu u Warms i prodaju. Tako su i učinili, rekao je Mickey i donio je novac.

— I onda?

— Onda ga je Fitz upitao da li Leach misli da će on progutati takvu priču. Na to je Mickey pogriješio. Valjda zato što je bio pijan, rekao je da ih se to ne tiče jer govore istinu. Nakon toga sam začuo škripu stolice, a onda prasak i čudno krkljanje iz Mickeyeva grla. Pobjegao sam u grmlje jer je Fitz odmah zatim izašao iz kuće. Doveo je Carmodyja i Carmody je natovarao Mickeyevo tijelo na konja, učvrstio ga i odjahao. Pošao sam za njim. Noćio je u brdima Calicoes, a ujutro nastavio put. U ponoć je stigao na Ranč W, ostavio Mickeya pred Leachovim vratima, pokucao i odjurio natrag na Ranč 33.

— A što je Leach na to?

— Za desetak minuta je digao zabunu i postavio straže oko kuće. Tek sljedećeg popodneva svi su se spremili i odjahali u Cosmos.

Johnny je izvukao vrećicu za duhan, ali je zaboravio smotati cigaretu. Hank ga je promatrao, pogledavajući prema Turku, koji je također čekao da Johnny progovori. Sada kad su se njegove sumnje potvr-

dile, Johnny je bio zatečen. Sumnjati da je Fitz lopov i biti siguran u to – dvije su sasvim različite stvari. Johnny se s gorčinom prisjećao posljednjeg razgovora s Norom. Svih ovih dana osjećao je grižnju savjesti i očekivao, gotovo se nadao, da možda ipak nije u pravu. A sada kad je dokazano da je u pravu, nije se osjećao ništa bolje. Osjećao je samo gorčinu prema Nori i želju da kazni Fitzu.

– Gladan sam – izgovorio je mirno i Hank ga je prestao promatrati, znajući da će o tome još i poslije razgovarati.

Rasprostrli su kruh, šunku i vruću kavu, te sva trojica sa zadovoljstvom jeli. Zatim su smotali cigarete i naslonili se na sedla.

– Što bi bilo najbolje učiniti? – upitao je Johnny iznenada. – Nas smo trojica. Fitz ima trideset ljudi, Leach oko dvadeset.

Ne možemo ih sve pobiti, zar ne? Zašto da ih ne nahuškamo jedne protiv drugih, kako smo i započeli?

– Slažem se – reče Hank.

– A ti, Turk?

– Pustimo ih dok se ne svedu na našu mjeru.

– Za dvadeset minuta krećemo – reče Johnny. – Ovaj put znamo što nam je cilj.

Budući da Johnny nije znao za Leachov napad na Fitzu prošle noći, pretpostavljao je da će Leach nešto poduzeti, da će napasti Ranč 33. Stoga su sva trojica uzjahala na odmorne konje i zaputili se prema Ranču 33. U najranije svanuće našli su se na mjestu odakle je Hank već prije promatrao Ranč 33.

Johnny je imao dalekozor. Hank i Turk su zaspali, a Johnny je, čim se razdanilo, izoštrio dalekozor na Ranč 33. Svjetlo je već gorjelo u glavnoj zgradi i u skladištu, pa se Johnny pitao što to znači. Ubrzo je otkrio. Svi su se okupili u koralu i spremali se da uzjašu. Johnny probudi Hanka i doda mu dalekozor.

– Što ti se čini?

Hank je dugo promatrao, a onda rekao:

– Nevolja za Leacha Wigrana.

Johnny je ponovo dohvatio dale-

kozor. Promatrao je Fitzova konja koji je već bio osedlan. Grupa se polako okupljala. Kad su uzjahali, Johnny ih je prebrojio. Zamijetio je da samo dvojica nisu osedlala konje, a jedan od njih je bio kuhar. Iznenaden, Johnny je sve to pažljivo promatrao, a onda prenio i Hanka.

– Evo nam neočekivane prilike – polako je rekao. – Probudi Turka!

Kad je Hank to učinio, Johnny im izloži svoj plan. Turk se smjesta razbudio, a obojica su napeto slušali.

– A što ako nas zamijete? – na posljetku je zapitao Turk.

– Neće – odvratio je Hank. – Onaj jedan kauboj vjerojatno će zauzeti promatračnicu negdje na stijenama i za nekoliko će sati zaspati, a kuhar će otići u svoju kuhinju. Fitz je čovjek koji ne vjeruje da bi itko mogao razmišljati brže od njega.

– Što nas onda zadržava? – promrmljao je Turk.

Pričekali su da velika grupa jahača izjaše s Ranča 33, u smjeru brda. Johnnyju je bilo jasno da Fitz kreće težim terenom, kako bi ostao do kraja neotkriven.

Zatim su i oni uzjahali, a Hank im je pokazao suho korito koje se protezalo gotovo do glavne zgrade. Krenuli su tim usječenim koritom, privivši se uz konjske vratove da ostanu nezapaženi. Na mjestu gdje se korito približilo glavnoj zgradi Ranča 33 na samo trista metara, u tišini su sjahali i dobro promotrili teren. Do kuće ih je dijelilo samo nekoliko grmova, koji su pružali dobru zaštitu. Nečujno su se počeli šuljati. Kuća im je već bila gotovo na dohvatu ruke, kad je Johnny šapnuo:

– Hank, otvori što više prozora. A ti i ja – obratio se Turku – skupit ćemo suhog grmlja.

Za deset minuta Hank je uspio otvoriti gotovo sve prozore, a Johnny i Turk su unutra nabacali naramke i naramke suhog grmlja koje je vjetar kotrljao naokolo. Trebalo je samo zapaliti šibicu, ali to, nekako, nitko od njih nije htio učiniti.

— K vragu, Johnny... To nije način da se suprotstaviš čovjeku — reče Hank nespokojno.

— Mi se ovdje ne suprotstavljamo čovjeku — pokušao je Johnny razumno — već zlikovcu koji puca ljudima u leđa i koji bi mogao pokra-
sti udovicu i uživati u tome.

Kresnuo je šibicom o tvrdo platno traperica i odlučno je ubacio kroz prozor. Kad se uvjerio da je grmlje planulo, vratili su se u korito. Tamo su smjesta uzjahali i krenuli, neprimijećeni, istim putem.

Kad je podigao dvogled Johnny, je ugledao samo nekoliko tračaka dima kako se dižu kroz prozore. Kuhar, zauzet poslom u stražnjem dijelu kuhinje, nije ih ni zamijetio. Uskoro je dim postajao sve crniji, što je bio znak da je vatra zahvatili pokućstvo, sagove i zavjese.

— Ovaj bi dim sada mogao već i Fitz vidjeti — primijeti Johnny. — A nakon toga će se zapitati zašto već prije nije obračunao s Leachem.

Nisu čekali dolazak Fitza. Uzjahali su i krenuli na istok, prema planinama. Obavili su tek prvi korak u poticanju obračuna između Fitza i Wigrana. Sada je trebalo učiniti i drugi.

Nakon cjelodnevnog jahanja, kasno poslije podne, približili su se Ranču W.

— Znate svaki svoj zadatak — rekao je Johnny. — Raspršite se. Ja ću ispaliti prvi metak. Dobro obratite pažnju na isturene stražare koje je Leach postavio; nakon svega sastanak je opet na ovom grebenu.

Hank i Turk su odjahali na sjever, grebenom, a Johnny se polako šuljao kroz šumu, zastajkujući s vremena na vrijeme da bi oslušnuo. U velikom krugu približavao se Ranču W. U jednom je trenutku spazio kroz lišće obrise konja, a zatim i stražara; povukao se i u još većem krugu došao do mjesta odakle mu se pružao odličan pogled na ranč. Sjahao je, izvukao pušku iz tobolca na sedlu i legao u nisku travu. Dobro se smjestio, nanišanio i ispalio nekoliko metaka niz padinu. Prvi se hitac samo zabio u zid kuće, ali je sljedeći izbio prozorski okvir. Momak koji je pred kućom istovarivao kola, otrčao je u kuću.

Johnny je zastao i oslušnuo. S druge strane doline odjeknula je druga puška; tek što se Johnny namiješio, začula se i treća. Ubacio je metke i pomno počeo gadati jedno prozorsko staklo za drugim. Iz kuće se začula gusta pucnjava, ali sve je to bilo naslijepo i bez posljedica. Kad je potrošio polovicu metaka, Johnny se digao uzjahao i duž grebena se vratio na mjesto zajedničkog sastanka.

Promatrao je kuću, ali nije ništa zamijetio. Kao da su oni u kući čekali na izravan napad. Nakon nekoliko minuta, s druge strane doline, ugledao je konjanika kako u paničnom galopu jaše prema glavnoj zgradi ranča. Bio je to prvi od stražara. Za pet minuta stigao je Hank, pa su zajedno promatrali kako se drugi, treći i četvrti stražar na isti način spašavaju grozničavim bijegom. Kad je pristigao i Turk, već je skoro bio pao mrak; izvijestio ih je da ga je gotovo pregazio peti stražar koji se bezglavo pokušao bijegom domoći sigurnosti glavne zgrade.

To je Johnny i htio postići. Namjeravao je upozoriti Leacha da može očekivati napad, tako da Fitz ne može računati na iznenađenje. Budući da će Leach očekivati napad, Fitz će proći s mnogo više žrtava.

Pala je noć i izašao je mjesec. Na Ranču W nije bilo nikakvog svjetla. Johnny je mogao zamisliti kako se sada osjećaju ti ljudi. Čekali su, napetih živaca, s prstom na obaraču.

S vremenom je i Johnny postao nestrpljiv. Noć je odmicala, a ništa se nije događalo. U jednom trenutku učinilo mu se da vidi neke obri-
se kako se šuljaju rubovima doline i približavaju kući, ali to su mogli biti i ljudi s Ranča W, koji vode konje u sigurne obore.

I onda, kad mu se u jednom trenutku već počelo spavati, odjeknuli su prvi hici. Bio je to znak za pravu paljbu — za pet sekundi dolina se prolomila od pucnjave i Johnny je znao da je Fitz ovaj put naletio na tvrd orah.

Posvuda oko kuće mogli su se vidjeti mali, narančasti plameni jezici — otkrivali su mjesta koja su

zauzeli Fitzovi ljudi. A sa svih prozora odgovarali su im isti takvi plamici branitelja. Takva je situacija potrajala oko desetak minuta, pa je Johnny već postao nestrpljiv. To nije nalikovalo na Fitza — ni traga od njegove neustrašivosti i lukavosti.

Pucnjava je postala jednolična i Johnny spazi da se Turk sklupčao i zaspao u travi.

No onda, odjednom, cijeli jedan dio glavne zgrade Ranča W odleti u zrak. Odjeknula je strahovita eksplozija i golema narančasta kugla nestade u noći. U isto vrijeme plamen počeo gutati susjednu štalu i dobro osvjetljivati braniocima na prozorima kuće.

— E, to već više sličići na pravoga Fitza — osmijehne se Johnny.

Postajalo je sve jasnije da su Leach Wigran i njegovi ljudi izgubljeni u zapaljenoj kući: ili će se pokušati probiti, ili će izgorjeti.

Privukli su se s leđa napadačima koji su zatvorili izlaz iz zapaljene kuće. S nekoliko hitaca su ih rastjerali, pa su branioći ponovo mogli potražiti utočište u dosad netaknutoj štali, gdje su se nalazili i konji. Johnny je htio da Leach ostane živ. Baš zato su osuli još žešću paljbu po Fitzovim ljudima kad je i Leach krenuo u proboj s posljednjom grupom svojih ljudi.

No sada su i ljudi s Ranča 33 otkrili nove napadače, pa su neki okrenuli oružje protiv njih. Meci su počeli zviždati kroz travu. Bilo je vrijeme da se povuku i usput isprazne nekoliko šaržera.

Wigranovi ljudi počeli su se iz štale prebacivati u šumu i napadati došljake s Ranča 33. Ovi su nagoniski shvatili da se situacija promijenila i počeli se povlačiti u suprotni dio šume. Kuća je gorjela, osvjetljavajući cijeli prostor, pa su Johnny i Hank mogli prebrojiti preživjele napadače. Bilo ih je još oko petnaest, bez Fitza i Carmodyja, koji su vjerojatno promatrali cijeli sukob s grebena.

Johnny i Hank su se zadovoljno povukli dublje u šumu. Budući da su se sada po šumi mnogi kretali u svim pravcima, pobjegli su se da bi netko mogao naići na zaspalog

Turka. Brzo su ga probudili, uzjahali i za samo nekoliko sekundi dospjeli do grebena.

— Devet prema sedamnaest — izvijestio je Hank. — To je već mnogo bolje.

XX

Nešto se zbivalo u Cosmosu. Ulice su bile zakrčene grupama ljudi koji su uzbuđeno razgovarali i kolima s rudom koja se pokušavala probiti kroz tu gužvu. Svako malo, po dvojica ili trojica krenula su s opremom na putu brda. Posvuda se govorilo: »Pa zar ne znate, gore su pronašli zlato!«

A kanjon u brdima bio je već potpuno zaposjednut ljudima, šatorima, mazgama, konjima, tonama nagonilane opreme. Sa svake strane kanjona već su se počele nazirati prve podignute grede budućih kuća; prvi su, naravno, bili vlasnici saluna — Tony Prince je već izvjesio svoj natpis. U pustom, sve donedavno neprohodnom i бесплодном kanjonu bučno i nasilno se naselila civilizacija.

Svatko je u džepu imao potvrdu za određeni komadić kamenitog terena; trebalo se samo baciti na posao, jer su svi vjerovali da ih očekuje pravo bogatstvo, i to brzo.

Westfall je radio samo na prvom zaposjednutom području, ali se pobrinuo da cijeli svoj teren ogradi bodljikavom žicom. Unutar ograde podigao je dvije velike suše i ljudi su u dvije smjene radili dan i noć. Kraj njih se nalazila i manja koliba i u njoj je Westfall imao svoj ured. Prije dva dana poslao je prvu količinu rude u grad, u mlin za separaciju. Njegova teretna kola morala su se mukotrpno probijati teškim terenom i kroz gužvu mnogobrojnih došasnika koji su zakrčili i tu jednu, usku stazu. No sada je Westfall stajao na do vratku svoje kolibe, očiju zakrvavljenih od nespavanja, osjećajući najveće uzbuđenje otkako je počeo iskopavanje.

— Sisson! — zarežao je na svog pomoćnika. — Postavi naoružane ljude na vrata. Odjahat ću u Cosmos.

— Radi izvještaja?

— Tako je.

Nakon zatvaranja rudnika Esmerelle ljudi u mlinu gotovo da nisu imali posla. Sada su jedva čekali da počne dolaziti ruda iz kanjona, pa da otpočne nova era napretka, kakvu Cosmos još nije doživio.

Westfall je ušao u mali ured, kimnuo službenicima i ravno krenuo prema Kinderovim vratima. Kinder je ustao kad se ovaj pojavio.

— Došli ste po svoj izvještaj.

Okrenuo se prema sefu i izvadio papir u jednoj i mali paketić u drugoj ruci. Oboje je odložio na stol.

— Evo, izvolite.

Westfall je bio zbunjen. Pogledao je Kindera, a zatim ponovo u onaj paketić.

— Što je ovo? — zapitao je.

— Vaša prva tona rude donijela je ovoliko zlata. Iz druge tone dobiveno je oko deset grama, što pribrojeno ovoj prvoj iznosi ukupno oko pola kilograma. Možete i sami pogledati izvještaj — suho je odverglao Kinder.

Westfall je šutke pročitao što je bilo na papiru i odložio ga bez riječi.

— Rekao bih da su očekivanja bila malo pretjerana — nastavio je ozbiljno Kinder.

— Ali procjena je bila bogata!

— Izgleda li vam ovo bogato?

Westfall je dugo stajao i samo promatrao malu vrećicu zlatnoga praha. Mogao je reći samome sebi da će kasniji rezultati biti bolji, no on je bio čovjek koji se nije zavaravao. Bilo je očito da su se Fitz i Carmody prevarili. Zahvaćao je Kinderu i malo prošvrljao gradom što ga je zahvatila zlatna groznica. Zatim je uzjahao i krenuo prema jugu; već je pala noć kad se zaustavio pred jednom uspravnom stijenom, vidljivom jedino na mjesecini. U njenom podnožju već su ga očekivali major Fitz i Carmody.

— Onda, kakav je izvještaj? — grubo je zapitao Fitz.

— Dvije tone rude — pola kilograma zlatnoga praha — obavijestio je Westfall Fitz.

— Što? — zarežao je major. Da vidim!

Westfall mu je u tišini predao papire, a Fitz je zapalio šibicu. Najpri-

je je pogledao zlato i izustio kletvu. Zatim je pročitao papire, zgužvao ih i bacio na pod.

— Što se dogodilo sa zlatom?

— Nema ga.

— Lažeš!

Westfall se nagoniski mašio za revolver na onakvu uvredu, ali je Carmodyjev glas presjekao noćnu tišinu.

— Smiri se, momče. Držim te na nišanu.

Westfalova se ruka opusti. Fitz mu se bijesno okrene, prijetecim glasom.

— Ne znam jesi li me prevario već na nalazištu ili ste se ti i Kinder urotili protiv mene. Znam jedino da gore ima zlata koje do mene nije stiglo.

— A kako znate?

— Jer bi po procjeni trebalo biti barem pedeset puta toliko zlatnoga praha.

— A tko je radio procjenu?

— Hugo Miller, jedan od rijetko poštenih ljudi koje poznajem. Westfall je znao da je Hugo pošten; tu se nije imalo što reći.

— Dobro, Fitz, neka bude kako vi kažete. Ali ja odustajem od daljnjeg posla sa zlatom.

— Oh, ne, bogami, neće to tako ići

— uzvratio je Fitz s opakom finocom u glasu. — Vratit ćeš se na ono nalazište i redovito slati rudu Kinderu. A kada za četiri dana doneseš slijedeći izvještaj, pobrini se da bude mnogo bolji od ovoga. Tako ćeš postupiti ako ti je stalo do vlastitog zdravlja.

— Dobro, Fitz, vraćam se gore. Samo vam odmah moram reći da će slijedeći izvještaj biti još gori od ovoga. Jer, gore nema zlata!

— Za tebe je bolje da ga bude — odvrati Fitz.

Westfall je okrenuo konja i krenuo prema kanjona. Znao je da će Fitz odmah poslati svoje ljude da ga nadgledaju.

XXI

Hugo Miller se vratio s večere i ušao u svoj ured. Odjednom je zamijetio da u stražnjoj sobi gori svjetlo, pa je odmah zgrabio revolver. Naglo je otvorio vrata i ugledao Johnnya Hendryja.

Johnny je, gol do pasa, stajao ispred zrcala, s britvom u ruci, te se brijao. Napola se okrenuo preko ramena i rekao:

— Zamalo sam se porezao, Hugo! Nemoj me tako strašiti. Ima li kakvih novosti?

— Koliko hoćeš. Saznao sam tko je ukrao od Picka papire s oznakom lokacije. Pokušavam već tjedan dana nekako doći do tebe.

I Hugo mu na brzinu ispriča sve o Tipovu otkriću i o Westfallu. Zatim ga upozna sa zlatnom groznicom koja je zahvatila cijeli kraj.

Johnny ga je s užitkom slušao. Pretprošle noći on, Hank i Turk započeli su rat između Ranča 33 i Ranča W. Cijeli sljedeći dan su spavali. Prošle su noći uspješno ukrali Fitzu jedno veliko stado stoke i otjerali ga u kanjon iza Ranča W, gdje su ga Fitzovi ljudi danas otkrili. No Leach je sa svojim ljudima pobjegao u brda, pa Fitz nije imao koga likvidirati na Ranču W. Tako je Johnny dobio malo vremena da posjeti Huga i konačno sazna za čovjeka koji je najvjerojatnije od Picka ukrao papire.

— Ti poznaješ tog nitkova, Westfalla? — zapita polako Johnny.

Da, sada je u salunu.

Johnny se bez riječi odmah počeo brisati.

— Završi s brijanjem. Tek je sada ušao, a namjerava večerati. Poći ćemo zajedno.

Hugo je nastavio pričati Johnnyju sve detalje o Westfallovu ponašanju u kanjonu i kopanju zlata.

— Osim toga, ima još nešto što ti moram reći, iako ne znam treba li da se u to miješam.

— Što je to?

— Nora se zaručila za Tipa Rogersa. Primila je od njega prsten.

Johnny se sagnuo i zagnjurio glavom u lavor. Nije mogao dopustiti da Hugo vidi izraz na njegovu licu. Kad je nakon nekoliko trenutaka došao k sebi žustro se počeo brisati i nehajno odvratio:

— Ma, je li? Dobro, dobro, Tip će biti baš dobar muž. Što se tu može...

Zatim je provjerio revolvere i utanačio s Hugom plan za hvatanje Westfalla. I Hugo je trebao da odigra ulogu, budući da su pretpostavljali da će Westfall nakon jela krenuti prema nalazištu u kanjonu, dakle prema jugu.

Johnny je odmah odjahao u noć da okupi Hanka i Turka. Brzo im je iznio cijeli plan. Hank i Turk su zauzeli mjesta u zasjedi, a Johnny se popeo na jedno visoko stablo na putu kojim je Westfall morao proći. Prošlo je pola sata kad se prvi pojavio Hugo. Bio je to ugovoreni znak — iza njega je dolazio Westfall. Johnny mu tiho dovikne s drveta:

— Samo prodi, Hugo.

Uskoro se na putu, obasjan mjesecom, pojavio snažan muškarac na konju; jašio je polako kao da je duboko zamišljen. Kad se našao ispod stabla, Johnny je skočio, i nogama ga pogodio u lice. Obojica su se stropoštali na zemlju. Još dok su padali, Johnnyjeve šake nisu mirovale — ali to nije bilo potrebno. Da li od prvog udarca nogom ili uslijed pada — Westfall je načas izgubio svijest. Smjesta su priskočili Hank i Turk te ga svezali. Minutu zatim Turk je sustigao Westfalova konja, a nekako u to vrijeme Westfall je došao k svijesti.

— Jeste li vi ljudi s Ranča 33? — upitao je slabim glasom.

— Pa ne baš — osmehne se Johnny i okrene prema Hanku. — Ovaj ćemo posao obaviti na nekom drugom, mirnijem mjestu. Ideš li s nama, Hugo?

— Probaj me zaustaviti.

Uskoro su Westfalla vezanoga natovarili na konja i tiho u koloni krenuli u mračna brda.

XXII

Hank je zapalio veliku vatru, a ostali su se smjestili oko nje i odvezali Westfalla. Nitko nije ništa govorio; ovo je bio Johnnyjev posao. Promatrali su Westfalla: to je bio čovjek koji je prvi počeo kopati na Pickovom nalazištu. Ipak nije odavao dojam ubojice.

– Pretpostavljam da ne znaš zbog čega smo te uhvatili? – upita ga Johnny.

– Nemam pojma – odgovori Westfall.

– I ne poznaješ Johnnyja Hendryja, zar ne? – nastavi Johnny.

– Čuo sam za njega.

– Čuo si i za Picka Hendryja? – tiho upita Johnny.

– To si ti? – upita Westfall.

– Ti, smrdljivi lažljivče! – pobjesnio je Johnny. – Nikada nisi čuo za njega, ha? A ubio si ga!

Johnnyjeva šaka je bljesnula i Westfall se ponovo našao na tlu. Johnny se bacio na njega i uskoro su se koprcali u nerazdvojivu klupku. Tukli su se u tišini; samo su udarci muklo odjekivali. Johnny se tukao kao manijak: jedan za drugim udarci su pogadali Westfalovo lice, sve dok ga cijeloga nije oblila krv, no u njegovim je očima i dalje bljeskala krvožednost.

Pokušao je izbliza ščepati Johnnyja u čvrst zagrljaj i to mu je u jednom trenutku i uspjelo. Bio je to čelični stisak od kojega pucaju rebra, ali se Johnny s desetak brzih udaraca uspio osloboditi. Grdosija je ostala bez zraka; no Johnny mu nije dao da predahne. Nastavio je nesmiljeno pogadati Westfalovo lice, no ovaj je, došavši k sebi, uzvraćao, razbješnjen poput divljega bika. Kad bi ga dohvatio dobro odmjerenim udarcima, poslao je nekoliko puta Johnnyja na tlo, ali bi ovaj iznova jurnuo, boreći se poput ludaka u smrtnoj tišini.

Kružili su i kružili oko vatre. Usprkos nadmoćnoj težini, Westfall je polako počeo prvi popuštati. Razjaren poput medvjeda kojega su okružili psi, pokušavao se braniti, ali nije mogao. Bio je prespor za Johnnyjeve iznenadne udarce; nasrtao je i nasrtao, zahvativši, doduše, ponekad Johnnyja, ali bi najčešće izvlačio kraći kraj. Oči su mu već bile zatvorene od krvi i udaraca, pa je još samo nazirao protivnika pred sobom. Johnny je navalio posljednji put, sa svom preostalom žestinom. Nakon niza udaraca Westfall je posrnuo i pao; ostao je ležati.

– Dignite ga! – naredio je Johnny, sijećući očima. – Nije još sve dobio!

– Vidim, momče – oglassi se Westfall – da si odlučio skinuti mi glavu. Ne znam o čemu je riječ, samo mogu reći da zahtjev za terenom nije moj. Ja ga nisam našao. Plaćen sam da kopam i tražim zlato.

– Zgrabi taj pištolj i umukni! – viknuo je Johnny.

– Čekaj malo, Johnny. Čovjek možda govori istinu – mirno upadne Hugo. – Možda mu ga je prodao pravi Pickov ubojica.

– Dobro, čiji je onda zahtjev? – okrenuo se Johnny prema Westfallu.

– Od majora Fitza.

Na spominjanje bilo kojeg imena Johnny bi se samo nasmijao i odmahnuo rukom. No sada je odjednom spustio revolver.

– Majora Fitza? – promrmljao je. – On ti je prodao teren?

– Ne, ja samo kopam za njega. Nije htio da mu se spominje ime, prijetio mi je da će me oderati ako bilo tko sazna za to.

– Nastavi! – naredi Johnny.

– Nema se dalje što kazati – tmurno reče Westfall. – Hoke Carmody mi je došao s tim prijedlogom. Nisam u tome vidio ništa loše.

Carmody je u banci u Warmasu otvorio račun na moje ime, a ja sam unajmio ljude, kupio opremu i počeo posao. Prošle sam noći Fitzu i Carmodyju podnio prvi izvještaj, pa me je Fitz optužio da sam prisvojio zlato za sebe. Rekao mi je da se vratim i ako sljedeći izvještaj ne bude bio bolji, da će pustiti svoje revolveraše na mene. Eto, to je sve! – I imaš papire s lokacijom, one originalne?

– One što mi ih je dao Fitz? Naravno!

Westfallove su ruke bile tako izudarane i krvave da mu je trebalo prilično dugo dok je izvukao papire iz džepa. Konačno ih je pružio Johnnyju, a ostali su se okupili oko njega. Jedan je papir bio originalan, pisan Pickovim rukopisom, a ostali

su predstavljali šest zahtjeva za teren, ispisanih Fitzovom rukom.

— Jesi li ti s nama? Cini mi se da ti drugo i ne preostaje?

— Tako je — mrko reče Westfall.

— Život mi ne vrijedi ni pišljiva bob, dok taj kojot ima moć.

Malo zatim Hank i Hugo su krenuli u grad. Hank se pritajio u jednoj mračnoj ulici, a Hugo je otišao u prenoćište, ravno u Tipovu sobu. Probudio ga je i jedno vrijeme razgovarao s njim. Naposljetku ga je uvjerio da pode s njim, jer će mu pokazati nešto vrlo zanimljivo, nešto što se tiče i njega.

Kad su se napokon svi sastali u brdima, razgovor nije u početku tekao lagano; Tip je bio sumnjičav, nepovjerljiv, nije htio ni čuti za neka objašnjenja. Međutim, malo-pomalo, najprije Johnny, pa Hank, Turk i Westfall, a najviše Hugo, pokolebali su ga, te je počeo slušati njihove dokaze, postavljati pitanja, uključivati se u razgovor. Nakon tri sata opširnog objašnjavanja, Tip ih je konačno zapitao:

— Pa dobro, čemu sva ta mudrovanja? Zašto ne odete i jednostavno ga ne šćepate? Ja sam prognanik — reče Johnny. — Čovjek koga traže.

— Je li Hugo sve to ispričao šerifu Bailyju Blueu?

— Zar ti nije jasno, Tipe na koji je način Blue pobijedio na izborima? Razmisli malo.

— Da, i tu je Fitz — reče Tip zamišljeno. — Dakle, od mene želiš samo jedno — da četvrt zlatne šipke dam Westfallu.

— Samo nam to treba. Fitz će uraditi ostalo — reče Johnny, promatrajući Tipa ozbiljnim, trijeznim pogledom. — Obratili smo se tebi, Tipe, jer si ti jedini čovjek koji nam može dobiti zlato. Ne možemo otići do Kindera, jer to treba da ostane tajna. Bit će to riskantno, naravno, ali dok sam živ, mogu ti jamčiti da ćeš to zlato dobiti natrag. Možeš li nam to učiniti?

— Mogu. To je čista kocka. Ako uspije, mir će se vratiti u ovaj kraj. Ako ne...

Tip je ustao i sastanak je time bio

završen. Uzjahao je, a Johnny mu je prišao:

— Htio bih ti još samo nešto reći, Tipe. Čuo sam za tebe i Noru. Želim vam sreću.

Tip se okrene i spazi Johnnyjevu ispruženu ruku. Čvrsto je stisne i reče:

— Hvala, Johnny. Prenijet ću to Nori.

XXIII

S krivotvorenim izvještajem u džepu i kilogramom zlata u vrećici o sedlo, Westfall se udaljavao iz grada. Hladan noćni vjetar ublažavao mu je bolove na licu dok se približavao mjestu gdje su ga čekali Fitz i Carmody.

Dok se Westfall spuštao s konja, Fitz ga je upitao:

— Dakle, Westfalle, opametio si se konačno.

— Imate pravo. Dosad sam kopao na krivom mjestu — odgovori Westfall i doda mu polugu i izvještaj. — Sada je iz tone rude izašlo gotovo tisuću sto dolara.

— Kako to?

— Kako ste i sami rekli — mirno je odgovorio Westfall. — Iskopali smo tonu, ali je donijela samo četrdeset dolara. Nisam se usudio doći s takvim rezultatom. Radili smo cijele noći, promijenili mjesto i iskopali još tonu. I dobili smo ovo.

— Nisi me trebao tako ozbiljno shvatiti — reče Fitz. — Bio sam strašno uzrujan. Znam ja da si ti pošten momak.

— Vidim da ste sada bolje volje.

Želio bih s vama nešto porazgovarati. Nešto mi je palo na pamet nakon razgovora s Kinderom.

— A što to? — zainteresirao se Fitz.

— Pomislio sam kako će Kinder, ako mu nekako ne začepimo usta, rastrubiti tu vijest na sva zvona. Po-duzeo sam nešto sasvim na svoju ruku i nadam se da ćete se složiti.

— Što to? — umiještao se Carmody.

— Pa, riječ je o sljedećem. Nakon prvog oduševljenja svi imaju veoma slabe rezultate. Mi smo jedini

naišli na pravu zlatnu žilu. U logoru sada vlada pravo razočaranje. Neki ljudi već spremaju stvari i odlaze. Shvaćate li što mislim?

Fitz ga je promatrao razmišljajući.

— Platilo sam Kinderu tristo dolara da tri dana šuti o našem nalazu — reče Westfall. — U logor sam se vratio sam s onim prvim izvještajem po kojemu smo iz tone rude dobili zlata za četrdeset dolara. Ljudi su očajni.

— I?

— Pojedinci ne mogu kopati pod takvim uvjetima. Mogao bih im predložiti da kao predstavnik čovjeka koji želi uložiti veći kapital i dugoročno eksploatirati i slabije nalazište otkupim njihova nalazišta. Oni će biti presretni da prodaju pošto-poto. A jednom kad se dočepamo svih nalazišta možemo naćeti zlatnu žilu koja vrijedi milijune. Vidite, Kinder će šutjeti dok god mi budemo plaćali sto dolara na dan. Opasno bi bilo predugo čekati jer bi Rogers ili možda tko drugi mogao isto nabasati na žilu. Mislim da bih za tri dana mogao otkupiti sva nalazišta u kanjonu. I to za sitne pare. Samo, ja nemam toliko novaca.

— Koliko bi trebalo?

— Razmišljao sam već o tome. Možda sto pedeset tisuća — hladnokrvno izjavi Westfall. — Imate li vi toliko?

— Ovisi o tome kako bih ga brzo morao pribaviti.

— Za tri dana. Bilo bi riskantno duže čekati. Mogao bi još netko naići na žilu.

— Moj je novac u Warmesu — objašnjavao je Fitz. — Mogao bih ga donijeti do prekosutra ujutro.

— Mislim da ćete se tako doćepati pravog zlatnog rudnika.

A što ti očekuješ za sebe, Westfalle? — zainteresirao se odjednom Fitz. — Zatraži bilo što razumno i dobit ćeš.

— Pet posto — spremno odgovori Westfall. — I mjesto nadzornika. Ne tražim mnogo, ali i ne ulažem ništa. Želio bih se samo udomiti.

— Dogovoreno! — izjavi Fitz.

Proveli su zajedno još desetak minuta, dogovorili se gdje će se sastati, a onda je Fitz odjahao, Carmody odmah iza njega. Kad su se već udaljavali, Westfall vikne:

— Fitze, zaboravili ste polugu!

— Zadrži je — odvrati Fitz. — Uzet ću je kad se vratim!

X X X

Kad je Tip sljedećeg jutra došao na doručak, uza se je imao zamotani paketić. Nora je prišla i odmah to ugledala.

— Što je to, Tipe?

— Mamac — veselo odgovori Tip.

— Za što?

Tip je pogleda i dodirne polugu što mu ju je Westfall toga jutra vratio.

— Saznat ćeš za nekoliko dana, ljubavi.

Nora se namršti. Kad se vratila s doručkom, sjela je za stol.

Posljednjih si se dana promijenio, Tipe. Nešto je loše u logoru?

Tip je bio zatečen. Nije joj bio ništa rekao o Kinderovim izvještajima jer ju je htio poštedjeti razočaranja kroz koja je i sam prolazio. No, sada je bio pravi trenutak.

— To nalazište je bezvrijedno. U cijelom kanjonu nema zlata ni za sto dolara.

— Kad si to saznao?

— Prekjučer.

— I nisi mi ništa rekao? — vrisnula je Nora. — Zašto, Tipe? Zar misliš da bi me to toliko pogodilo?

— Teško mi je to palo, Nora. U mislima sam već sagrađio naš dom. Putovali smo u Kinu, Južnu Ameriku, Evropu. Uvijek na najluksuznijim brodovima. Kakva sam samo budala bio!

— Znači, ništa ne vrijedi.

— Je li ti to veoma važno?

— Znaš da nije, Tipe! — ljupko se Nora nasmiješi i pogladi ga po ruci, dugo je oklijevala, a onda ipak postavi pitanje koje joj se stalno motalo po glavi: Tipe, je li ti žao što nisi otišao u Meksiko?

— Nora! Kako možeš to uopće pitati?

– Zacijelo da je teško imati tako krasne snove i onda se spustiti na zemlju. Pretpostavljam da je još gore kad ti se čini da si razočarao nekoga do koga ti je stalo... A ti se baš tako osjećaš, zar ne, Tipe?

– Na neki način.

– Ne bi trebalo. Meni nije stalo do novca. I nama će jednom svanuti.

– Možda nam je već svanulo – promrmlja Tip. Pokušaj to zadržati za sebe, ali ja mislim da će rudnik Esmerella ubrzo opet proraditi.

– Kada?

– To još nitko ne zna. Ali nešto će puknuti u ovom okrugu. To jest, neće puknuti, eksplodirat će. A kad se to dogodi, sve će opet biti kako treba.

– To je čudno – promrmlja Nora. – Na trenutak mi se učinilo kao da to ne govoriš ti, nego Johnny Hendry. Bio si s njim? Razgovarao si s njim i on ti je to utuvio u glavu. Oh, Tipe! A ja sam vjerovala da si miran i razuman.

– Možda i jesam – promrmlja Tip.

– Oh, Tipe, što ti je to učinio?

– Nije ništa učinio meni, nego za mene. Razlika je prilična. Ne mogu ti sad ništa reći. Morat ćeš još malo pričekati. Nora, molim te, vjeruj mi. Pogrešno smo mislili o Johnnyju. I ti također.

– Moje mišljenje o Johnnyju se ne mijenja – odlučno izjavi Nora.

– On je drag, ali na njega se ne možeš osloniti. Sumnjičav je! – ljutila se sve više. – Ne želim imati bilo kakvog posla s njim. Ni ti, Tipe!

– Pričaj malo da vidiš što će se dogoditi.

– Ne treba ništa da čekam. Tipe, ako me voliš, kloni ga se. On znači sve ono što ne valja u mom životu! On slama ženska srca! Mrzim ga!

– Dobro, draga! Ali pričekaj još malo. Ne donosi preuranjene zaključke. Vjeruj mi!

Ustao je, poljubio je i izašao.

Nora ga je promatrala kako izlazi i još neko vrijeme ostala za stolom posramljena onim što se zbivalo. Zbog čega je tako bijesno napadala Johnnyja. On joj nikad nije na-

nio neku štetu ili zlo. Uvijek je bio ljubazan prema njoj. Nora se na trenutak preplašila da možda još nije sasvim na čisto sa svojim osjećajima i da je bila ogorčena isto onako kako se i Johnnyju često događalo. No nije htjela o tome razmišljati. Ustala je i užurbano se prihvatila posla, a da ju je netko u tom trenu promatrao, zamijetio bi da iz nje zrače duboka i predivna čuvstva.

XXIV

U logoru su se čuli samo zvuci tupih udaraca drvenih žlica o dna posuda. Na krajevima šatora žmirkale su slabe svjetiljke. Nije bilo veselih zvukova pjesme i usne harmonike, iz večeri u večer logor je bio sve turobniji. Dva prolaza između šatora, nazvano u početku ulicama, sada su bila sve praznija.

Muškarci, koji su stajali u sumornim grupicama po dvojica ili po trojica osluškivali su zvukove gonga. Bio je to poziv na sastanak na kojem se obavljaju sve vijesti, bilo dobre ili loše, no u posljednje vrijeme uglavnom loše.

Westfall je stajao ispred saluna Tima Princea, osvijetljen s dvije nešto jače svjetiljke. Viknuo je ljudima da se približe. Muškarci su zaista prišli, a među njima su bili i Fitz i Bledsoe. Baily Blue je stajao uz njih. Njih trojica su dojahali da vide što ima novo. U gomili se, naslonjen na trijem, nalazio i Tip Rogers. Iza saluna, na stijeni, sakriveni u krošnji debelog hrasta, čučali su Johnny Hendry, Hank i Turk.

Kad se glavnina ljudi okupila oko njega, Westfall je podigao ruke i tražio tišinu.

– Nisam siguran hoće li vas zanimati ovo što vam namjeravam reći – započeo je svojim poznatim dubokim glasom. – Vratio sam se s izvještajima o mojim posljednjim pošiljkama. Ne sadrže ni četrdeset dolara po toni.

Gomilom je prošao žamor. Jedan od kopača se progurao naprijed i prišao Westfallu.

– Daj da to vidim i napismeno – rekao je.

Westfall mu pruži papir bez riječi. Izvještaj je krenuo iz ruke u ruku, a zatim se vratio do Westfalla, koji ga je strpao u džep.

— No da znate, nisam vas zapravo pozvao zbog toga. To je samo priprema za prijedlog koji ću vam dati. Prvo, ima li netko u logoru izvještaj koji je bolji od četrdeset dolara po toni rude?

Iz gomile se opet začuo žamor i niječni odgovori.

— E onda slušajte. Danas sam razgovarao sa svojim šefovima iz Warmsa. Pročitali su moj izvještaj. Poznato im je da je riječ o siromašnoj rudi, ali su ipak spremni uložiti kapital za iskopavanje, makar i uz niski profit. Međutim, za to im nije dovoljno samo šest terena. Rekli su mi da vam predložim otkup drugih terena za razumnu svotu. Nemojte misliti da vas na nešto nagovaram. Meni je svejedno, samo izvršavam njihovu naredbu.

Malo-pomalo ljudi se počele okupljati oko njega i postavljati mu pitanja. Odgovarao im je šturo, ravnodušno. Ali odjednom se iz gomile izvije jedan glas. Podigla se i jedna ruka, a uskoro se pojavi i čovjek. Bio je to Tip Rogers. Probio se do prvih redova i rekao:

— Ja prihvaćam tvoj prijedlog. Evo ti moja tapija — daj novac! — Meni ništa ne znači jedan teren. Mora ih biti barem pet, jedan do drugoga — hladno reče Westfall.

— Mladiću! — začuje se oštar glas. — Zajedno s mojim terenom bit će ih dva.

Bio je to Fitz koji se odnekud stvorio.

— Pa neka ih onda bude tri — oglasio se i Bledsoe.

I tada, odjednom, povedena primjerom ostalih imućnih ljudi, krenula je cijela gomila, poput lavine.

— Dobro — reče Westfall, kome se lice nije promijenilo ni za dlaku.

— Ja sad idem u salun Tima Princea. Vi stanite u red, donesite papire, a ja ću vas isplatiti u gotovini. Usput, dobit ćete i piće na moj račun.

Bura oduševljenja prolomila se nakon njegovih riječi. Ljudi su pohrlili da izvuku bar nešto od ono-

ga što su uložili u ovaj, sada su već bili sigurni, čisti promašaj.

Tip Rogers je stajao prvi u dugačkom redu. Predao je svoje papire, primio novac, ispio piće i sa zadovoljnim osmijehom podigao novac u zrak, tako da su ga svi vidjeli, a zatim nestao u noći. Krenuo je prema svom šatoru, ali kada se dovoljno odmaknuo, naglo je skrenuo prema Westfallovu nalazištu. Otvorio je vrata mračnog ureda i ušao.

— Tipe? — zovnuo ga je netko iz tame.

U mraku su sjedili Johnny Hank, Turk i Hugo.

Baily Blue, Bledsoe i Fitz još su neko vrijeme proveli u salunu, promatrajući kako se dugački red polako smanjuje, a tereni mijenjaju vlasnike. Westfall je iz velike metalne kutije vadio gotovo neiscrpne količine srebrnog i papirnatog novca.

Pogled na tu kutiju opčinio je Fitz. U njoj je bilo sve što je major uspio na pošten i nepošten način steći u posljednjih trideset godina, nakon što je izašao iz vojske. Njen sadržaj je sada gotovo sasvim okopnio; pa ipak nije žalio, znajući da će zauzvat dobiti barem stotinu puta veću vrijednost.

Nakon izvjesnog vremena on i Blue su izašli. Blue je počeo mrmijati.

— Htio bih znati što se iza svega toga krije. Čini mi se da vi nešto znate o tome, Fitze, zar ne?

Fitz se nasmiješio i za trenutak nije ništa rekao, a onda se oglasi mirnim, zadovoljnim glasom, punim ponosa:

— Imaš pravo, Baily, znam dosta o tome. Oni »šefovi iz Warmsa«, o kojima je Westfall govorio to sam ja. On je sve terene otkupio za mene.

Blue je pročistio grlo i pokušao nešto reći, ali se onda, naoko, predomislio, jer riječi jednostavno nisu izlazile iz njega.

— Reci, samo reci — ponukao ga je Fitz.

— Dobro, hoću. Zašto ste dali tolike novce za terene za koje se dobro zna da ne vrijede ništa?

— A tko to zna?

— Pa svi!

— Zatraži Westfalla neka ti pokaže posljednji izvještaj koji je dobio oz Kindera. Taj izvještaj nije spomenuo, jer tamo piše da se iz tone rude izvuče zlata za tisuću i sto dolara.

Blue je na trenutak bio ozbiljan, a onda su mu se usta sve više počela širiti u osmijeh, sve dok se nije počeo naglas smijati.

— Pa trebalo je da to znam — napokon reče. — Bogme, to sam mogao znati. Kad vas netko uspije prevesti, Fitze, ja ću ići musti krave.

— Hajdmo do Westfalove kolibe — pozvao je Fitz Bluea. — Pokazat ću ti o kakvom je ulaganju riječ.

Zaputili su se mračnom ulicom i stigli do Westfalova ureda koji je, kako im je on i obećao, sada bio otključan. Ušli su i uvjerali se da su tamne zavjese dobro navučene na prozorima. Fitz upali svjetiljku i ogleda se oko sebe. U jednom je kutu bio drveni stol, nekoliko grubo istesanih klupa i kreveta sa slamaricom.

Pričekali su nekoliko minuta dok nisu začuli teške Westfalove korake. Vrata su se otvorila, Westfall je ušao i zatvorio ih za sobom. Kimnuo je Fitzu i nasmiješio se, a Bluea je pozdravio sasvim službeno. Upitno je pogledao Fitz.

— Sve je u redu, Westfalla — rekao je Fitz. — On je u sve upućen.

Westfall je skinuo šešir i položio kutiju na stol.

— Izvolite, Fitze. Na kraju mi je ponestalo novaca. Nisam uspio kupiti šest mjesta gore uz rub kanjona, ali mislim da tamo ništa i nema i da nam oni neće smetati.

Fitz je prišao stolu i otvorio knjigu. Blue je stajao iza njega i nadvirovao se iznad njegovog ramena.

Odjednom se s vrata začuo glasan pozdrav:

— Dobra večer!

Blue vrisne ugledavši revolver u rukama čovjeka koji je stajao pred njim. Bio je to Johnny Hendry, a za njim su ušli Hank, Turk, Hugo i na kraju Tip Rogers koji je odmah zatvorio vrata.

Prvi se je snašao Fitz.

— Zdravo, Johnny, stari moj! — Glasno ga je pozdravio, namignuo Blueu i krenuo prema Johnnyju ra-

širenih ruku. — Mislili smo da si...

Turk je sve shvatio. Zakoračio je prema Johnnyju i uhvatio ga za ruku. Johnny je stajao napet i ukočen. Turk mu je dobacio:

— Čuvajte se, ubit će vas!

Fitz se pribrao i povukao. Johnny se okrenuo prema Westfallu.

— Odmakni tu lampu dalje od smrdljivog kojota — rekao je, a kada ga je Westfall poslušao, nastavio je; — A sada sjedni, Fitze! I ti, Blue!

Blue je mudro i šutke poslušao naredbu, ali Fitz, drzovit do kraja, nije namjeravao sjesti. Promatrao je Johnnyja, Turka i Hanka, a onda žalostivo progovorio:

— Zar su te ove propalice do kraja iskvarile, Jonny. Uvijek sam se nadao...

Turk se naljutio i navalio na Fitz. Zgrabio ga je za ovratnik i počeo šamarati.

— Sjedni tu i zaveži već jedanput!

Tada je Johnny otpočeo govoriti mirnim glasom koji je odavao da se teško savladava. Revolver mu je bio spreman.

— Koliko si novaca potrošio na ta nalazišta, Fitze?

— Nešto više od sto dvadeset i tri tisuće — odgovorio je Westfall umjesto njega.

— To je ionako moj novac — izustio je Fitz. — Imam pravo raditi s njime što hoću.

— To je sve što imaš? — zajedljivo upita Johnny.

— Očistili smo ga do kraja, Johnny — ponovo je Westfall odgovorio umjesto njega.

— Dobro — nastavi Johnny. — Možda će te zanimati, Fitze, da smo ti sve to mi smjestili: Westfall, Tip Rogers i ostali. Cijeli ovaj kanjon nije vrijedan više od tisuću dolara. Izvještaj koji si dobio od Westfalla je bio krivotvoren. Zlatnu polugu koju ti je pokazao posudili smo od Esmarelle. Kinder nije ni bio podmićivan, jer ništa drugo osim slabih izvještaja nije ni mogao davati. Tako si profučkao svoj novac, Fitze. Razdijelio si ga po logoru kao pravi dobrotvor.

Fitz je napola ustao, ali je ponovo sjeo kad se Turk zlokobno ustremio prema njemu.

– Što se tiče sukoba s Leachom Wigranom – nastavljao je Johnny – ja sam ga započeo. Ja sam ukradio stoku i zapalio tvoje imanje. Ja sam potjerao i drugo krdo, a vi ste zbog toga ubili Mickeya Hogana. Sjećaš li se? Čak sam pomogao Leachu Wigranu kad ste ga pokušavali najuriti iz kuće. Sjećaš li se onih pucnjeva s brda? Još nešto sam učinio.

Onog jutra kad je Leach odjurio u planine, izvukao sam iz vatre užareni sef Leacha Wigrana. Znaš li što sam u njemu pronašao? Pronašao sam napola otopljenu polugu zlata iz rudnika Esmerelle. Još uvijek se vidio žig. Ti si unajmio Wigrana. On nije ništa poduzimao bez tebe. On je opljačkao banku, i to po tvojoj naredbi.

– To mi nisi rekao, Johnny – uzbudio se je Tip Rogers.

– Zašto bih ti rekao? – nastavio je Johnny, ali nije skidao pogled s Fitz. – Čekao sam da se svega dočepam, i to s dokazom.

Bily Blue je nepomično sjedio. Postajalo mu je sve nelagodnije.

– Sjećaš li se, Fitze, onih spiskova koje sam organizovao među rančerima? – upitao je Johnny. – Sjećaš li se spiskova koje su mi rančeri poslali i propalice koju si poslao da ih ukrade? Zanima li te tko je bio prvi na tim spiskovima? Na koga su svi sumnjali? Svi su sumnjali, a ja nisam mogao povjerovati. Sada sam i dokazao, a ne samo povjerovao. Ti si zao duh ovoga kraja. Wigran je bio glavni lopov, a ti si ga podržavao. Opljačkano zlato i stoku odvodili ste u Warme i tamo ih prodavali, a novac je išao na tvoj račun u tamošnjoj banci.

Fitz je i dalje samo mirno sjedio.

– No sve to nije važno, Fitze – procijedio je Johnny. – Ubit ću te zbog nečeg sasvim drugog. Ti si opljačkao Picka Hendryja...

– To je laž! – ciknu Fitz.

– Je li? Zar poričeš da si unajmio Westfalla da kopa za tebe? Nisi li mu baš ti dao papire?

– Carmody je to učinio – izjavio je Fitz nakon kraće stanke. – Jednog mi je dana spomenuo neke papire o nalazištu. Rekao je da ih je kupio u Warmesu. Rekao sam mu da

pogleda kakvo je nalazište i ako je dobro, neka nastavi. Posudio sam mu novac. Kad mi se učinilo da je vrijedno, otkupio sam ih od njega.

– Nisu li ti papiri napisani Pickovom rukom? – upitao je Johnny.

– Nisam ih nikad vidio, vjeruj mi. Carmody mi je na karti pokazao gdje je to. Imao sam povjerenja u svog čovjeka.

– Lažeš, Fitze – mirno izgovori Johnny. – Lažeš. Vidio si taj papir. Mogu to i dokazati jer si sâm svojom rukom ispisao ostalih pet. Daj mi te papire! – reče Johnny Westfallu.

Fitzova se klupa srušila. Johnny se brzo okrenuo i posegnuo za revolverom, ali bilo je prekasno. Fitz je ispod pazuha izvukao golemi kolt. Iskoristio je trenutak kad su svi pogledali prema Westfallu. I uspio je. Zavladao je grobni muk.

– Zar nitko neće pokušati? – izazivao ih je Fitz. – Dobro, onda, Baily, pokrivaj me.

Blue je ustao i izvukao oba pištolja. Bio je odan i ta mu se odanost sada vraćala, jer nitko na svijetu ne može nadmašiti majora Fitz. Još jednom se u to uvjerio.

– Pametan si ti dečko, Johnny – nasmiješio se Fitz. – Čak suviše da bih te ostavio na životu. Ne znam kome si već ispričao sve to, o nama ali...

– O vama? – brzo uskoči Johnny. – I Baily je, znači, s tobom?

– Da, Johnny – reče Baily. – Bio sam umiješan još dok si ti bio moj pomoćnik.

– Kome si sve ispričao, Johnny? – upitao je Fitz.

– Samo ovima koji su tu.

– Sad mi je jasno da lažeš – izjavi Fitz. – Čini se da ćemo morati otići iz Cosmosa, zar ne, Baily?

– Ali prije mu moramo reći sve što ga zanima – izazivao je Baily.

– Jesi li ti ubio Picka, Fitze?

– Da, ubio sam ga – uživao je Fitz promatrajući Johnnyja. – Bio sam siguran da je nabasao na bogato nalazište. Dobro, Baily – nastavi nakon kraće stanke. – Ti počinješ. Ti imaš dva pištolja, samo ostavi meni...

Odjednom iza Fitzovih leđa prane staklo na prozoru, što je u tišini odjeknulo poput eksplozije. Johnny je odmah posegnuo za revolverima, a Westfall je bio jednako brz. Zbacio je svjetiljku sa stola i bacio se na pod. Johnny je zapucao iz oba pištolja. Fitz i Baily stajali su sasvim blizu jedan do drugoga i Johnny je mahnito pritiskao okidače. Zapucao je i Turk i uskoro je prostorija odjekivala od pucnjeva.

Kad je pucnjava popustila, Johnny, držeći pištolje u rukama, oslušne što se zbiva. Sve što je mogao čuti bilo je tiho krkljanje i nečije gnjevne kletve. Pričeka još malo, a onda reče.

— Upalite svjetlo!

Westfall upali šibicu i posegne za svjetiljkom. Štitnik je bio razbijen, ali je svjetiljka bila čitava. Uz treperavo svjetlo pogledali su oko sebe. Fitz je sjedio naslonjen na nogu od stola, glava mu je klonula na prsa i kao da je s čuđenjem promatrao četiri crvene mrlje koje su mu se širile po grudima i trbuhu. Blue je ležao na leđima, no pištolji su mu još bili u rukama.

Onda je Johnny shvatio da još netko stoji pred otvorenim vratima i podigao je pogled u tom smjeru.

Za trenutak je zanijemio, a onda vrisnuo:

— Pick!

Već sljedećeg trenutka je poskočio, zagrlio ga, lupkao po leđima i pokušavao zadržati jecaje koji su mu izvirali iz grudi. Pick je također zanijemio. Dvadeset i pet godina, još od dana kad je u kolibi pronašao ovo malo derište, čekao je da se uvjeri u to. I sada je mogao biti siguran. Siguran da ga Johnny Hendry voli baš onako kako sinovi vole svoje očeve.

Pickove prve riječi bile su tipične za njega i Johnny nije mogao da se ne nasmije.

— Čučao sam tu pod prozorom i čuo svaku riječ, ali nisam imao ni jednog metka u revolveru, pa sam morao baciti kamen.

Sve se dalje munjevito odvijalo. Gomila je nahrupila privučena pucnjavom, pa su im morali sve ispričati o zločinima majora Fitza i o

njegovoj i Bluevoj smrti. Pick je pričao o tome kako je krivotvorio svoju smrt, kako je podmetnuo lažne papire, kako je obogatio ovo jalovo mjesto i potakao zlatnu groznicu. I dok je pričao, neprestano je pogledavao prema Johnnyju. Pored njih više nije stajao dječak, već odrastao i prekaljen muškarac.

Tek mnogo kasnije Huto Miller je zamolio zavoj za nogu. Mala ogrebotina bila je jedina posljedica njihova okršaja.

XXV

Bilo je već podne kad je Tip sve ispričao Nori. Ona je ustala sa stolice i prišla k prozoru. Tip ju je pažljivo promatrao. On se prvi vratio iz logora u grad. Želio je Nori sve ispričati. A prije jednog sata začuli su ciku i vrisku s ulice i shvatila da su se to Johnny i Pick Hendry vratili u grad.

Nora je odsutno zurila kroz prozor. Okrenula se i vratila k Tipu.

— To je dobro, Tipe — jednostavno je zaključila. — Povlačim sve loše riječi o Johnnyju Hendryju.

— Znao sam da će biti tako.

— Želim mu svaku sreću u životu — mirno nastavi Nora. — Hoće li... hoće li on navratiti da me vidi prije odlaska?

— Svakako. Osim toga, njegove su stvari ovdje.

Oni su još neko vrijeme razgovarali, a onda su se vrata otvorila i ušli su Johnny i Pick Hendry. Nora je potrčala prema Picku i poljubila ga u sasušeni izbrazdani obraz. Dugo su pričali, a onda se Nora okrenula prema Johnnyju.

— Žao mi je, Johnny. Pogrešno sam sudila o Fitzu.

— Nisi bila jedina, Nora. I meni je trebalo dosta vremena da sve shvatim — nasmiješio se Johnny, koji je bio čist i svježe izbrijan, ali oči su mu bile tamne i sjetne.

Zavladala je neobična tišina. Pick se obratio Tipu i započeo pripovijedati, ostavivši Johnnyja i Noru nasamo.

— Tip mi je kazao da odlaziš — započne Nora.

— Da.

— I kamo ideš?

– Nemam pojma. Da obidem svijet,

– Ali ti si šerif. Tip kaže da će te gradsko vijeće opet imenovati.

– Turk i Hank će biti još bolji od mene – nasmijao se Johnny. – Bledsoe mi je obećao da će jednoga proglasiti šerifom, a drugoga sućem. A raspisat će i nagradu od pet tisuća dolara onome tko uhvati Wigrana.

– Želim ti sreću kamo god podeš – izjavi Nora.

Johnny ju je promatrao i učinila mu se neobično blijedom. I ljepšom nego ikad dotad. To ga je istinski dirnulo. Pogled mu je klizio niz njevo vitko tijelo u tamnoplavoj haljini i zaustavio se na prstenu – Tipovu prstenu koji je nosila na ruci.

– I ja tebi želim sve najbolje – turobno je Johnny izgovorio. – Ja se nisam baš istakao, ali zaista ti želim svaku sreću. Ti i Tip ste dobar par.

Još jednom ju je pogledao i pošao prema stubištu.

* * *

Nora nije bila u blagavaonici kad je on sišao. Pick ga je s naprtnjaćom čekao na ulici i oboje su se zaputili prema konjima.

– Mislim da je nepotreban taj tvoj prkos sine – započeo je Pick neoubičajeno ljubazno. – Ne shvaćaš da sam ja bogat čovjek.

– Mislim da me zadirkuješ, Pick. Povjerovat ću u to tek kad se sam uvjerim.

– Ali gdje ćeš poslije toga?

– Putovat ću.

– Napustit ćeš dobar posao i miran grad da bi bio skitnica?

– Tako je – odgovori Johnny. – Teško je ostati na mjestu gdje su te iznevjerili, zar ne?

– Pa, tako je! zamišljeno ga Pick pogleda – Misliš na Noru? Johnny samo kimne. Ušli su pod svodove štale i tu zatekli Tipa Rogersa. On pride Johnnyju.

– Johnny, ja danas odlazim, – jednostavno započe Tip. – Nude mi posao u Meksiku.

– Odlično – složi se Johnny. – Nadam se da će se Nori svidjeti.

– Ona ne zna da odlazim.

– Zar je napuštaš? – upita Johnny mirno i zagleda se Tipu u oči.

– Moglo bi se i tako reći – izjavi Tip i zakima. – Znaš, ne bih želio cijelog života živjeti u nečijoj sjeni. Nitko to ne voli.

– U čijoj sjeni?

– U tvojoj – mirno reče Tip i nasmiješi se prijateljski Johnnyju.

– Otidi k njoj i reci joj da je voliš, Johnny. Jer ti je voliš. I ona tebe voli. I budi joj dobar, Johnny. Siguran sam da hoćeš.

– Kako si tako siguran? Otkuda ti sve to znaš? – iznenadi se Johnny.

– Misliš to da ona voli tebe?

– Da.

– Stalo mi je do nje. Promatrao sam njeno ponašanje – započeo je Tip. – Prvo je bila ljutita na tebe. Ja sam naletio u pravom trenutku. Sad kad si se vratio, sve je po starome. Ipak, prije bi umrla no priznala da tebe voli više od mene. Ali mislim da ćeš je lako pridobiti samo ako se ja maknem.

Johnny se rukova s Tipom i odjuri prema kući. S treskom otvori vrata blagavaonice i zatekne Noru kako postavlja stolove za ručak. Pride joj, uzme žlice iz njene ruke i baci ih na pod, zatim je zagrli i poljubi dugo i strasno. Ona se opirala, željela ga se osloboditi, a kad je konačno uspjela, praskala je od bijesa.

– Johnny Hendry! – vikala je gnjevno i lupala nogom o pod.

– Ja sam zaručena djevojka!

– Sigurno da jesi – nasmiješi se Johnny. – Zaručena za mene! Posegnuo je za njenom rukom, skinuo joj prsten i bacio ga u najdalji kut blagavaonice. Zatim je svojim rukama obuhvatio njene, ruke, zagledao joj se u oči i rekao: – Kad samo pomislim kakav sam ja glupan! Naravno da me voliš. I naravno da ja tebe volim. I sada ćemo se vjenčati.

– Ali, Tip...

— Pa, ni Tip nije loš. I pametan je. Bio je dovoljno pametan da shvati kako bismo nas dvoje umrli jedno bez drugog, pa je odjahao u Meksiko.

— Ali...

— Nema tu ali. Kada ćemo se

vjenčati?

Nora je zadovoljno uzdahnula i bacila mu se u naručaj. — Što prije to bolje! — izjavila je i stisnula ga tako čvrsto da nije mogao ništa izustiti.

Al Mills:

BOGAT ČOVJEK

I

Cane Kendall je triput bio u Yumi, a četvrti put je odležao dvije godine umjesto Olda Brodericka, toga malog, usranog pедера, razmaženog sinčića bogatog rančera. Zarekao se da je toga dosta. Izišao je iz državnog zatvora nekako potkraj ljeta. Bio je lijep, sunčan dan. Na nebu ni oblačka, samo plava visina i daljina, te trava prerije što se zibala poput valova na moru.

Kendall udahne zrak punim plućima, osjeti ga duboko u sebi. Njegov grudni koš se rastezao snažno poput kovačeva mijeha, a onda je počeo sumnjivo škriputati. To ga je ozbiljno zabrinulo, ali se nadao da je to posljedica vlažnih zidova i pajsjeg života koji je ondje vodio.

Kad bi zbrojio sve te godine koje je proveo u Yumi, ispadalo ih je desetak. Ni malo, a ni mnogo. I sve to o državnom trošku!

Saznanje da je varao državu i činjenica da je svaki put bio nedužan kao ovčica, budili su u njemu ponos. Jer Cane Kendall se već u dvadesetoj posvadio sa zakonom, sa šerifi-ma i cijelim ušljivim svijetom koji mu nije dao da živi kao čovjek.

Sad je, evo, opet bio slobodan! Kiselost se nasmiješio sjetivši se upravnikovih riječi:

— Nemoj da opet zalutaš u Yumu, Kendalle! Pogledaj se kako izgledaš! Imaš trideset na ledima, a već si starac.

Koješta! Kakav starac! S trideset godina može još klade valjati. To što je sijed kao ovca, što se istanjio i osušio kao motka, nije ga zabrinjavalo.

Osim, naravno, toga sumnjivog, sipljivog šuma što mu se otkidao s pluća.

— Prokletstvo! — pomisli u jednom trenutku i obliže jezikom suha, grozničava usta. — Da nije sušica?

Tuberkuloze se bojao kao smrti. Te podmukle, opasne bolesti, od koje se kopni, nestaje, kao što nestaje u plamenu svijeća ili led pod udarom fena.

Imao je razloga da se boji, jer Yuma nije bila odmaralište već zatvor vlažnih, pljesnivih zidova, s lošom hranom i teškim batom kojim se u kamenolomu tucalo kamenje.

A on je, zapravo, bio bogat čovjek!

Nevjerojatno ali istinito. Nije mu bilo ni na kraj pameti da na sebe navuče tu prokletu sušicu, sad kad će imati toliko novca da će njime poživjeti lijep broj godinica.

Dok su se drugi patili, štedjeli i svega se odricali, radili najteže poslove, Cane Kendall to nije činio. On je jednostavno bio sretan kad bi se za njim zatvorila zatvorska vrata. Tu se već osjećao kao riba u vodi.

Dok su drugi psovali i proklinjali dan kad su se rodili, on je strpljivo čekao da mu istekne kazna. Tada bi odlazio među ljude, provodio se, živio kao pravi čovjek. Kad bi mu sloboda dodijala, opet je nalazio ljude s kojima je sklapao pogodbu.

Jer Cane Kendall se bavio neobičnim nesvakidašnjim poslom. Reklo bi se da mu je to u neku ruku bilo i glavno zanimanje.

Bio je čovjek koji je za druge robijao za dobru nagradu.

To je značilo da na sebe preuzi-

ma krivnju, vodeći pri tome računa da nikad ne odgovara za ubojstvo (toga se najviše grozio) već za pljačku, pronevjeru ili koji drugi prekršaj za koji se odlazilo u Yumu.

Kad bi poslije pogodbe primio novac, osobno bi odlazio šerifu i pokajnički priznavao tobožnju krivnju. Onda bi slijedilo suđenje, pa Yuma...

On je u neku ruku bio dobročinitelj. Spašavao je ljude zla i nije se brinuo o njihovoj krivnji. Savjest mu je bila mirna jer nije učinio krivično djelo za koje bi bio osuđen.

Bio je to, zapravo, njegov obračun sa zakonom, koji je često, kad je bila riječ o bogatim i rogatim, zažmirio na jedno oko. *

Tako je bilo i posljednji put kad je preuzeo na sebe krivnju da je opljačkao poštansku kočiju za Forth Worth i odnio pišljivih 2000 dolara. To je učinio Old Broderick, a njegov zabrinuti otac, da bi sačuvao sramote i Yume svog sinčića, izbrojio mu na dlan 4000 dolara, dvije tisuće za svaku godinu Yume, i tako riješio težak problem.

Taj novac je Kendall uložio u banku, upravo kao i onaj prije, pa se moglo reći da je, uzmu li se u obzir dobitak i kamate, imao priličnu svoticu za crne dane.

Sve je to radio sustavno i planirano. Jedino je žalio što nije tražio više. Uzevši u obzir činjenicu da ga je država za to vrijeme hranila, počila i odijevala, moglo bi se reći da je provodio bezbrižan život. Da nije bilo toga prokletoga kamenoloma (s lošom hranom se nekako dalo, jer bi kupio katkad nešto da poboljša jelovnik) i prokletog Chipa Morowa, koji mu je gulio kožu korbačem, drugo bi sve bilo podnošljivo. Doduše, dani su katkad promicali sporo, osobito oni posljednji prije puštanja na slobodu.

Bio je tih, povučen zatvorenik. Izvršavao je pokorno sva naređenja, dodvoravao se kuharu, stražarima, bolničarima i pederima kako bi pokazao uzorno vladanje.

Na taj bi način skratio tamnovanje za nekoliko mjeseci. Uprava bi ga zbog dobrog ponašanja pustila prije vremena na slobodu.

Sve je to, kako bi govorio, išlo u rok službe. Zato nije mnogo razbijao glavu time što će i kako će kad izide iz zatvora.

Što se tiče »mušterija«, bilo ih je napretek. Jedva su čekali da se pojavi u nekom gradu da opet umjesto nekoga drugog preuzme krivnju. Međutim, Kendall je sad odlučio da to bude njegovo posljednje videnje Yume.

On je tako mislio, ali...

Čovjek snuje, a sudbina odlučuje.

II

U gradu Langtryju, pedesetak kilometara od Yume, Larry King se one noći kad je Kendall pušten iz zatvora nemirno vrtio u postelji. San mu nikako nije dolazio na oči. Glava mu je pucala od razmišljanja kako da Kendallu, kad svrati u banku, pogleda u oči.

Deponirao je u njegovoj banci 20000 dolara, kao starom prijatelju dao mu punomoć da taj novac uloži u dobre poslove pa kad se vrati iz Yume da mu položi račun.

On je tako radio sve te godine. Međutim, već se navikao na pomisao da je taj novac, zahvaljujući njemu, udvostručen. Smatrao ga je svojim, a sad se Cane Kendall vraća. Da je barem tamo ostavio kosti, da mu je netko prerezao grkljan, tada bi mirnije spavao te noći.

Bilo mu je teško rastati se od novca koji je gotovo posvojio. Zato je razmišljao kako da ga i dalje zadrži.

Ujutro je znao što treba učiniti.

***

Svaki prokleti bivši robijaš, ukoliko je imao nešto novca, navraćao bi u bar »Tri krune« u Yumi, a taj čumez što je zaudarao na loš viski, bljuvotine i znoj, gdje su ljudima muhe zatvarale pogled i u rojevima se skupljale na stropu i oko mjednih prljavih pljuvaonica.

Ondje bi se napili do besvijesti, sretni što su slobodni. Valjali se s animir-damama nekoliko dana, a onda odlazili na sve četiri strane svijeta. To je učinio i Kendall da olakša dušu i tijelo. Već je s vrata bacio oko na debelu Emmu.

Emma Porter uhvati njegov gladni pogled, umiljato mu se približi za tezgom i zacvrkuće:

– Prijalo bi mi piće, mali.

Ispunio joj je želju, a zatim promuklim glasom, uhvativši je oko pasa, promrmljao:

– Prijala bi mi, dušo, jedna dobra postelja. Znaš na što mislim?

– Vidim da imaš ukusa, maleni! Ako dobro platiš, Emma će te vozati cijele noći. Ako se zadržiš u sedlu, jutarnja runda je besplatna, časti mi!

Bacio bi se Cane odmah na nju, ali je, nakon nekoliko čaša viskija, osjetio da je gladan. Oblize suhe usne, proguta slinu od zadovoljstva pomislivši na oblo žensko tijelo i procijedi:

– Samo malo, dušo! Konj mora najprije nešto pozobati, zar ne?

Iskesio se od uha do uha, pokazao žute, krnjave zube i Emma shvati da ispred sebe ima nekog dobričinu koji je nedužan dospio u Yumu. To su svi govorili. Sve to nije bilo važno, jer takvi postaju darežljivi ako im ispuni želju.

– Dobro, maleni! Idi na ručak, pa će te poslije Emma uspavati!

Mogao si je priuštiti sočan odrezak, brdo krumpira i pitu od jabuka. S pedeset dolara u džepu bio je bogat. Pomisao na novac koji ga još čeka u Langtryju, bio je tako divan osjećaj.

Brzo je oblizao tanjure, zadovoljno huknuo i počeo čačkati zube. Onda mu je prišla Emma, uhvatila ga ispod ruke i rekla:

– Maleni! Da li je puška spremna?

Ujutro je u ime zahvalnosti za pet dolara i priznanje za golem trud noću dobio besplatno još jednu rundu, s voljom, bez profesionalnih manira, s ludim vriskom.

Smožden, dok mu je u glavi zvonilo a u zatiljku udaralo tisuću bubnjeva, Cane Kendall se jedva dovikao do poštanske kočije kojom je našumio otputovati u Langtry.

III

Kad ga je ugledao kako silazi s kočije, Larry King je problijedio kao krpa. Okrenuvši se od prozora,

mračno pogleda Billa Redmana i procijedi:

– Evo, to je onaj žgoljavko što baš ulazi u salun!

Na uskom, mrtvački blijedom licu Billa Redmana, čovjeka koji je bio poznat kao lovac na glave i plaćeni ubojica, zablista zadovoljan osmijeh. Bila je to, zapravo, grimasa. To ptičje, štakorsko lice, jedva je poznavalo pravi smijeh.

– U redu, gazda! Moj je! Naruči za njega kovčeg kod pogrebnika.

– Zaveži! Mene ne spominji – zaprijeti bankar pruživši mu svežanj novčanica.

– Hej, nismo se tako pogodili, šefe! – zavrti glavom Bill. – A ostalo?

– Kad obaviš zadatak.

– Što? Nemaš povjerenja u Billa Redmana?

Zvučilo je kao uvreda. Bankar ništa ne odgovori već mu ljutito pokaže izlaz okrenuvši mu leđa.

Rekosmo, čovjek snuje a sudbina određuje.

To se dogodilo i Kendallu. Ni sam nije znao zašto je, kad je sišao s kočije, odlučio da nešto popije u obližnjem salunu. Možda da sretne nekog znanca? Da vidi hoće li ga tko prepoznati? Možda počastiti, potapšati po ramenu i reći:

– Ej, koga ja to vidim?! To je, neka me grom ubije, Cane. Zdravo, Cane!

Sve se to nije ispunilo dok se u salun, upravo prema njemu, nije doklatio pijani Stapp Blain, nekašnji Kingov ortak, sad propalica koji liže tanjure i ispija iz čaša ostatak pića.

Prepoznao ga je i lice mu se raširilo u osmijeh.

– Gle, gle! Koga ja to vidim!? Osobno Kendalla!

Bilo mu je drago što ga je ipak netko prepoznao, pa ga Cane ponudi pićem.

– Popij! Častim te! – reče i natoči mu čašu viskija.

Pošto je ispio jednu, pa drugu, Blain se zadovoljno nasmiješi i prošapće:

– Vratio si se u nezgodno vrijeme, momče!

– Kako to misliš?

Stapp zavrti glavom, pride mu tako blizu da je osjetio njegov smrdljiv dah i prošapće:

— King te neće dočekati dobrodošlicom!

Začuvši ove riječi, Kendall se uzbilji. Što ta pijana budala bunca? Dobro ga potrese, ali je Blain i dalje mrmljao:

— O, znam ja njegov stil, momče! Bježi dok si još živ! Larry se teško rastaje od novca.

Odjednom je Kendallu sinulo da stari nešto zna. Pa kako i ne bi kad je bio Kingov kompanjon! Znao je da u njegovoj banci čuva uštedu. Što on to melje? Da li bi se Larry usudio da ga prevari?

— Zaveži, stari! Kidaj! — obrecne se ljutito na njega.

— Vidjet ćeš... Vidjet ćeš, tako mi boga!

Cane odgurne od sebe pijanu budalu, ispije još jednu čašu, plati dopola ispijenu bocu i pode prema vratima. Učinilo mu se da iza sebe čuje Blainovo hihotanje.

Kamo bi drugamo nego u banku Larryja Kinga.

Već je smišljao kako će podignuti sav novac i otputovati u Dallas i živjeti kao čovjek. Koliko je mogao izračunati, čekala ga je lijepa svotica.

Kad je stigao pred banku, vrata su bila zatvorena. On počne lupati.

— Larry! Hej, Larry! Otvori! Ja sam, Kendall!

U početku se nije ništa čulo. Ona iznad sebe začuje kako se otvara prozor. Na njemu ugleda Larryja i začuje prigušen šapat:

— Udi na stražnji ulaz! Podne je! Zar ne znaš da u to vrijeme ručam!?

Cane Kendall kimne, nasmiješi se bankaru i pode na sporedan ulaz. Vrata nisu bila zaključana. Našao se u dvorištu obraslom trnjem, dračcem i s gomilom razbacanih drva. Pode prema ulazu i otvori vrata. Tek što je učinio nekoliko koraka, odjednom je grunulo. Bljesak iz revolvera ga zaslijepi i tada osjeti bol na boku, previje se, zastenje.

Ostao je tako nekoliko trenutaka

stisnutih zuba, čekajući novi metak. Desna mu je ruka bila nemoćna i lijevom pronade derringer koji je držao u haljetku zataknut o pojas.

— Sredio sam ga, gazda! — čuo je promukao glas nepoznatog muškarca koji je stajao na stubama.

— Da li si siguran, Redmane?

Taj glas mu je bio poznat. Znači, Blain je imao pravo!

Zaškripi zubima od bijesa. Oko njega je bio polumrak. To je bez sumnje prevarilo napadača. On je vjerojatno bio naučen na podmukle napadaje, siguran da njegov metak pogada pravi cilj.

— Iznijet ćeš ga noćas i zakopati u trnju! — naredi Larry King.

Nećete ga pogledati, šefe?

Nekoliko trenutaka je vladala tišina. Da li će King poslušati?

— Imaš pravo — zabruna bankar i počne se smijati.

— Koliko te poznajem, mogao bi naplatiti uslugu i za ranjenika.

— Ja, šefe, ne ostavljam ranjenika — začuo se uvrijeđen, promukli glas.

Cane Kendall zadrži dah. Ubrzo iznad sebe začuje škripu stuba. To je silazio King i dahtao gurajući ispred sebe trbušinu.

Iza njega, to je Cane nazirao u polumraku, klatio se neki dugonja.

— Sad će te se uvjeriti da Redman ubija kad treba i da niste uzalud platili.

Najprije je čekao da dodu posve blizu. Kad se nad njim nagnuo Larry, kad je osjetio smrad njegova znoja, povuče otklonac derringera. Hitac odjekne poput groma i napravi od lica Larryja Kinga kašu.

Drugi pogodi Radmana u prsa i on padne. Najprije je umro King, pa Radman, a onda i Cane.

Otišao je s ovog svijeta zadovoljan što je prvi put uradio nešto za pravdu i zakon.

Sutradan, kad su pronašli leševe, ljudi su začudeno govorili:

— Taj neznanac umro je sa smiješkom na usnama!

Zašto?

Možda je na to pitanje odgovor jedino znao Stapp Blain.

U PRIPREMI:

G. F. Unger

DRUŽINA UBOJICA

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 14.040 d, a za šest mjeseci 7.020 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 – LASO). Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00 (avionom £ 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRO).

Ekonomska propaganda »Vjesnik«, Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 300.000 d, C/b stranica 200.000 d. Oslobodeno plaćanja poreza Odlukom Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI. 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

Tatice, tatice!!!
Tebi — »Laso«
Djeci — »Tom i Jerry«!

